

ПОЛИТИКИН

Немачка 5.80 DEM, Швајцарска 5.00 CHF, Шведска
25.00 SEK, Аустрија 40.00 ATS, Словенија 250 SLT,
Македонија 70 DEN, 3.50 USD 12.00 HRK

ISSN 0032-339-x

ЗАБАВНИК

25. VII 1997. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ •

ГОДИНА LIX • ЦЕНА 10 ДИНАРА •
БРОЈ 2372

СА
ЏОРДАНОМ
НАЈБОЉИ

За све од 7 до 107

17,5 КИЛОГРАМА ЦРНОГ ЛУКА

УСПЕО ЈЕ ДА ОЧИСТИ БЕЗ ПРЕКИДАА НОВЕМБРА 1975. ГОДИНЕ КОНРАД ГЕРСТЕР ИЗ ВЕРНА У ШВАЈЦАРСКОЈ.

3500 ДОЛЛАРА

ПЛАТИЛА ЈЕ ПЕТ ФРАЊ ВОЖЊУ ТАКСИЈЕМ ЗА ПРЕБЕНИХ 2993 КИЛОМЕТРА ОД ЛОС АНЂЕЛЕСА ДО ГРАДА ВИКТОРИЈЕ.

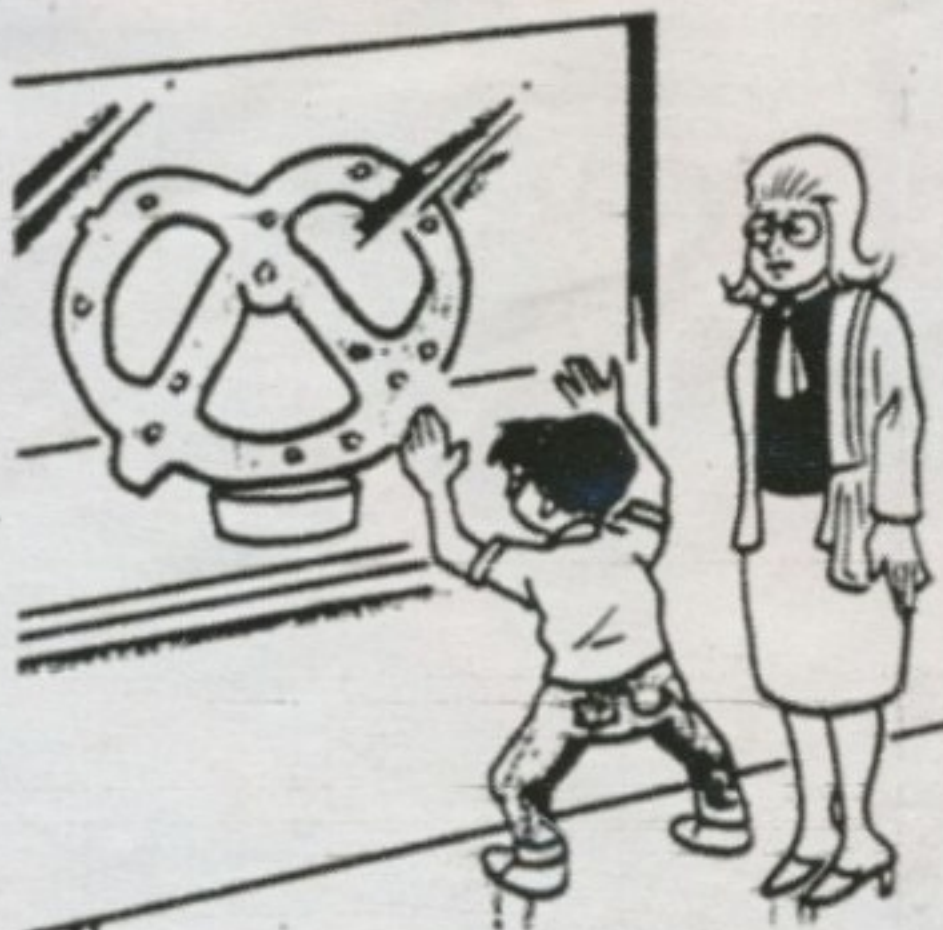
АТОМСКА ЛОПТИЦА ЗА ГОЛО

НАПРАВЉЕНА 50-ТИХ ГОДИНА У ЈЕДНОЈ ОБРИЦИ ЗА ПРАВЉЕЊЕ ГУМЕ ИМАЛА ЈЕ У УНУТРАШЊОСТИ РАДИОАКТИВНИ МАТЕРИЈАЛ, ПА ЈЕ ИГРАЧ УВЕК МОГАО ДА ЈЕ НАБЕ УЗ ПОМОК ГАЗЕРОВОГ БРОЈАЧА.

Највећа кал киче на свету

ПРЕЧНИКА 8 МИЛИМЕТАРА ПАЛА ЈЕ НА ХАВАЈИМА 1979. ГОДИНЕ.

МУЗЕЈ ПЕРЕЦА

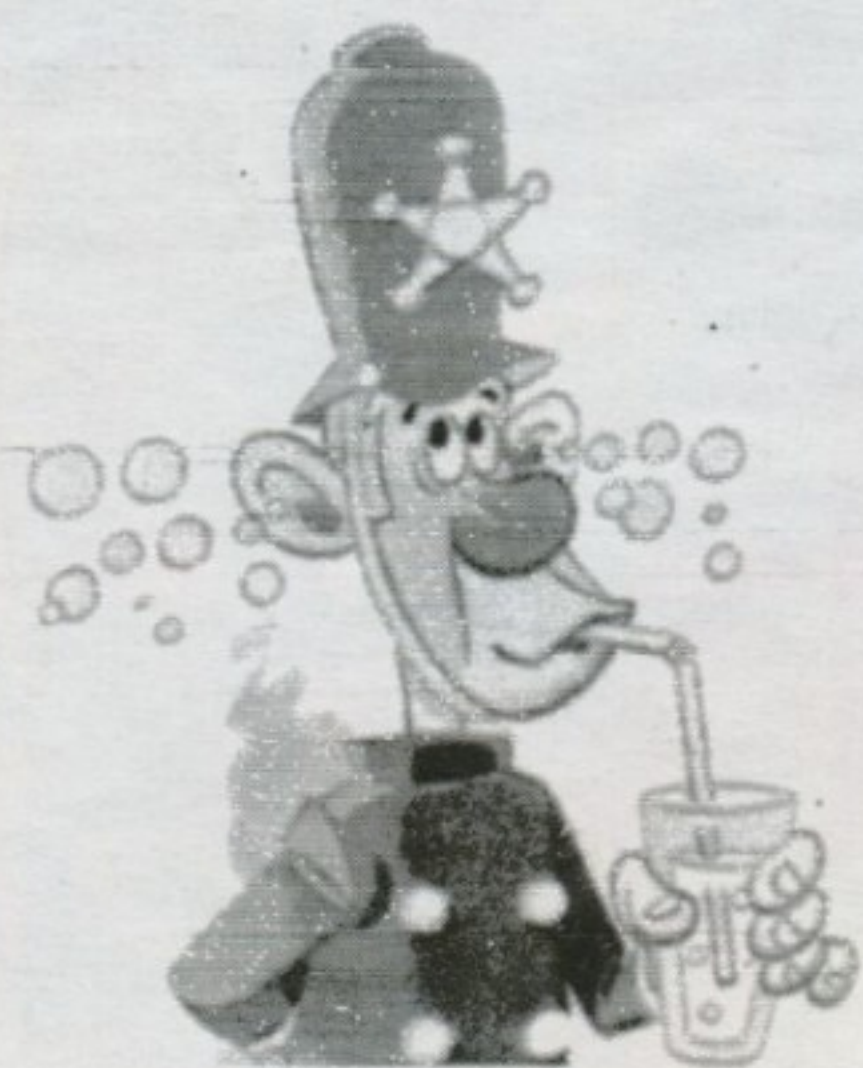
НАЛАЗИ СЕ У ФИЛАДЕЛФИЈИ У ПЕНСИЛВАНИЈИ.

КЛИП КУКУРУЗА ДУГАЧАК 10 МЕТРА

НАПРАВИО ЈЕ ДЕЈЛ АНГЕРЕР ИЗ ХОКИЈА У АЈОВИ ОД 1700 ПЛАСТИЧНИХ ПОСУДА ЗАВОДУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

Британац Рој Филипп једино је живо биће на свету које може да пушта мехуриће од сапуна – кроз уши! Све захваљујући томе што је рођен с неуобичајеним обликом Еустахијеве трубе и пробушеном бубном опном. Тако Рој може да удише на уста, а издише на уши!

Монголија је једина земља на свету која нема ни царине ни трговачке таксе.

већина Аустралијанаца који живе у великим градовима никад није видела ниједну дивљу животињу (кенгура, коалу...), осим у зоо вртovima.

кад би мало вежбао, горила би својим дугим рукама могао да подигне терет од једне тоне! Али, овај циновски мајмун од 200 килограма не мари за рекорде. Снага му служи искључиво за то да

ишчупа из корена биљке којима се храни. Јер – он је заклет вегетаријанац.

циновска трава бамбус, веома стара врста коју су грицкали још диносауруси, израсте и до висине од 40 метара, у доба сазревања чак један метар дневно. Има је готово свуда у свету, око 1500 врста, а може да издржи температуру од -25°C до +40°C.

једини амерички подводни парк налази се на Девичанским острвима (Сент Тоамс), а обухвата и фауну и флору.

у Данској се граде куће посебно намењене астматичарима који су алергични на кућне микроорганизме. У њи-

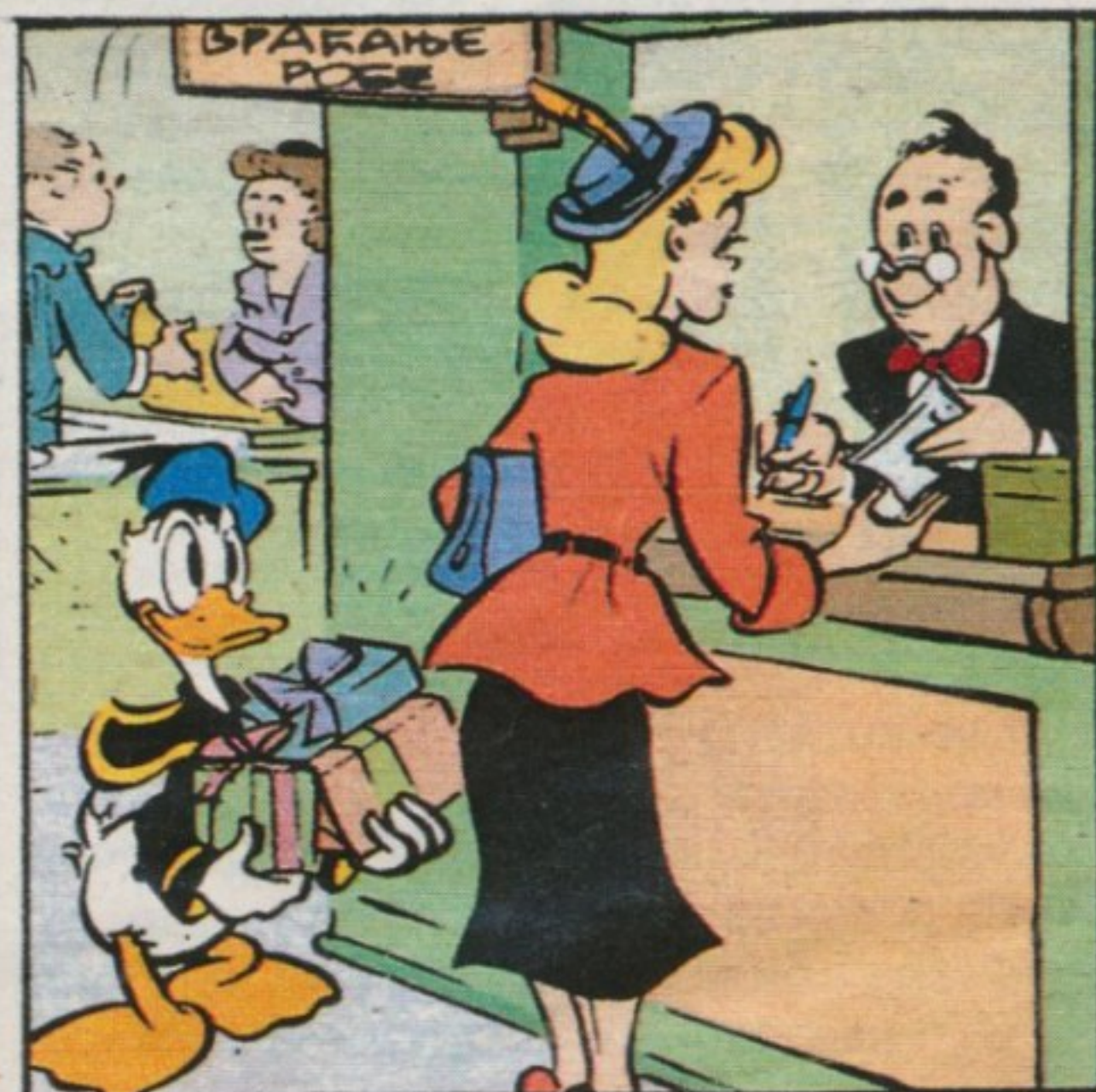
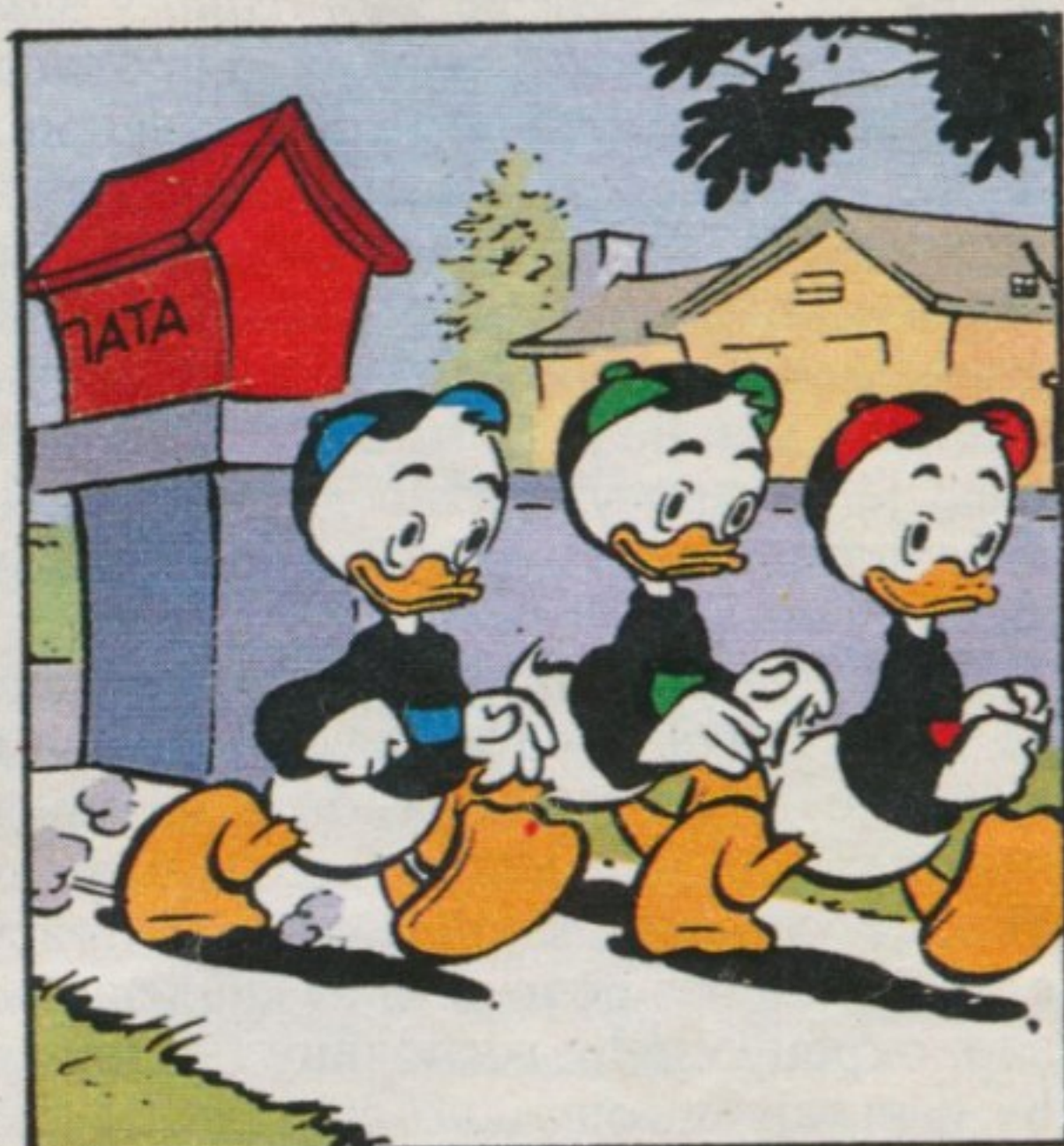

ма, наравно, нема ни тениха ни завеса, а како грињама погодују топлота и влага, вентилатором се у стан пушта сув и хладан ваздух који се постепено загрева, највише до 16°C. Број микроорганизма је тако знатно смањен, а негде је скоро и нестало.

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Три године пошто је Први светски рат протутњао Балканом, Београд је постао поприште још једног сукоба. У овом, додуше, није било крви, мада је у једном тренутку изгледало да без ње неће проћи, али је зато био жесток и немилосрдан. Водила су га, до последњег даха, два љута непријатеља, господа Стојић и Срећковић, борећи се за наклоност београдских госпођица. Не због тога што су били неки срцоломци, већ из сасвим других, практичних разлога. До рата је дошло због пара које су се зарађивале подучавањем у окретним и другим играма.

Увреда на балу

Сукоб два најугледнија и најчувенија учитеља играња у Београду почео је оног часа када су одлучили да се баве истим послом, али се заострио у зиму 1921. До тада тихи рат, који је протицао углавном у међусобним оспоравањима, избио је на видело на традиционалном официјерском балу када је господин Стојић, пун себе, заједљиво добацио господину Срећковићу и то пред два капетана и једним мајором, да има две леве ноге. Овај је хладно узвратио да је то мање страшно него патити од недостатка слуха.

Рећи једном танцмајстору, и то јавно, да нема слуха пред мајкама и очевима можда будућих ученица, била је увреда преко које се није могло тек тако прећи. Ипак, господин Стојић је сачувао присуство духа и без речи, али уз видљив презир, окренуо леђа господину Срећковићу и играјући, одмакао се у други крај дворане. Ма колико се трудио да то сакрије, вече му је било упропашћено, па је отишао кући раније него што је намеравао. Целе ноћи сан му није долазио на очи, а у зору је заспао чврсто решен да се освети.

Ни господин Срећковић није баш најмирније спавао. Зар њему, таквом играчу, да кажу да има две леве ноге? Такву увреду није могао да отрпи.

Следећег дана хладно фебруарско јутро помогло му је да разбистри мисли и види како ће да се обрачуна. Сетио се: у томе су могли да му помогну новинари. Од тог часа он је од јутра до мрака обилазио омиљена места најбољих градских пера, што је завршило бројним чланцима у којима се хвалило његово умеће.

Узалуд је господин Стојић изјављивао, где год је стигао, да је он најбољи. Ништа му није вредело кад није писало у новинама. А онда је од Симе поштара сазнао да је његов супарник пренатлажен позивима за подuku. Одлучио је да сме-ста предузме нешто. Само шта, питао се, кад међу новинарима није имао пријатеља. Зато је морао да смисли нешто што ће одјекнути, учинити да се и његово име нађе на страницама штампе.

Мајстор против мајстора

Све празнији новчаник деловао је врло подстицајно. Мозгајући шта да уради, господин Стојић дошао је до закључка да би позив на двобој био сјајна ствар. Једина мука била је у томе што се није баш понајбоље сналазио с оружјем, а ужаса-

НОГЕ УМЕСТО ПИШТОЉА

ПОСЛЕДЊИ
ДВОБОЈ
У
БЕОГРАДУ

вао се и од самог погледа на њега. Сабљу, рецимо, никад није ни узео у руку. Пошто је добро размислио, схватио је да је једино оружје на које је могао да рачуна његове – ноге. Попричао је о томе и са господином Перићем, најбољим пријатељем. Човек је био одушевљен. Дивно, величанствено, узвикивао је и понудио се да лично сручи позив на двобој.

Тако је у новинама освануо чланак којим се грађанство обавештавало да ће 7.

фебруара у сали хотела „Касина” два угледна танцмајстора укрстити ноге не би ли једном заувек показали који је бољи. Двобој је заказан за десет сати пре подне.

И заиста, у назначено време, два љута противника, одевена с великом пажњом и окружена сваки својим пријатељима, нашла су се један наспрам другог. Око њих је стајало толико света да је почетак „боја” морао да буде одложен док се не заведе неки ред и музичари не пробију

до подијума. Било је скоро једанаест сати када је коначно судија господин Лебедински дао знак да „двобој” може да почне. Оружје је први потегнао господин Стојић који је узео за руке госпођицу Васансову и с њом заиграо полку – „Браво!” – викали су му пријатељи у знак подршке, али чуло се и понеко – „Уааа!” – с противничке стране.

После неколико тактова оркестар је престао да свира. Ред је био на господина

на ивици очајања. Срећом, једна дама из публике притекла му је у помоћ.

Господин Срећковић дао је све од себе трудећи се да остави што бољи утисак, али и он је морао да се суочи са неколико повика – Уааа!

Видећи да је публика подељена а будући и сам неодлучан, судија је помислио да би било добро, тек да се види ко носи превагу, да сучељени танцмајстори испричају све што знају о овој игри.

Када је од Симе поштира сазнао да је његов противник у послу преидављен онудама, господин Стојић је одлучио да подели мејдан с њим...

Срећковића који се, на своју несрећу, није досетио попут свог противника, да и он позове неку даму.

– Шта сад? – питао је у очајању.

– Замолите за игру госпођицу Васансову! – одговорио му је судија, али господину Срећковићу тако нешто није падало на памет. Зар са партнерком оног дрзника да показује своје умеће?

Кад је неко из публике добацио да узме столицу и заигра с њом, био је већ

Први је почео господин Стојић:

– Као што сте видели, полка се игра на прстима, а играч се креће лево и десно...

Пре него што је завршио реченицу, из публике се зачуо смех. На то је учитељ играња поцрвенео и муцајући додао да је полка први пут одиграна у 14. веку, што његовом противнику сигурно није познато.

На овај крунски доказ површности и

необавештености, господин Срећковић ни реч није рекао. Било му је испод части, те је предложио судији да се окршај настави искључиво игром а не причом.

– У реду – сложио се судија Лебедински – да наставимо онда мазурком!

– А, то нипошто! – успротивио се господин Срећковић који је, по цену живота, желео да покаже како сјајно игра кадрил.

Схвативши брзо да је мазурка слаба тачка његовог непријатеља, господин Стојић је сигурним кораком, елегантно, повео своју даму по сали. Већ после тричетири такта свима је било јасно да је он прави уметник у извођењу ове игре, те је судија дошао до закључка да не треба дангубити. Најавио је кадрил. И мада је ова игра као „оружје” увршћена на захтев господина Срећковића, показало се да он не само што није вешт у њој, него ју је помешао с валцером. То је, разуме се, изазвало злурад осмех на лицу противника.

И док је навијачки расположена публика звиждала обојици, једном због незнања а другом због понашања, господин Лебедински је најавио ван-степ.

Бостон је одлучио

Упркос прибраности, господин Срећковић био је принуђен да призна да још није овладао овом игром. За разлику од њега, Стојић је имао чиме да се подичи: врло лепом игром придобијао је све присутне.

Уследила је нова промена и фокстрот. Већ упадљиво блед, господин Срећковић направио је неколико окрета и стао као да не зна како ће даље. Стојић се, напротив, толико занео у игру да је судија морао да га вуче за рукав не би ли га зауставио. Исто се десило и с тангом. Савршено изведене фигуре изазвале су опште одушевљење и аплауз који је добио његов противник био је довољан да се господин Срећковић сасвим обесхрабри и одбије да направи иједан покрет.

Оркестар је затим засвирао максис и он је покуњено признао да још није научио кораке те игре. Стојића, опет, ноге нису држале, поцупкивао је нестрпљив да најзад „покопа” противника.

Публика више није била подељена као на почетку. Сваког трена било је све јасније ко је у овом двобоју бољи. И док је господин Стојић ликовео, Срећковић се горко кајао што је пристао да прихвати изазов. Све је ишло лоше да горе није могло, па му је преостала само нада да ће ускоро, чим се глас о исходу овог необичног двобоја пронесе чаршијом, изгубити муштерије. И док је он те црне мисли преметао по глави, судија је најавио бостон...

Ноге су му биле као од олова, дах кратак, али он је храбро покушавао да достигне музику и сачува добар глас. Од тога, на његову несрећу, није било ништа, те је покуњено, захваливши се својој дами на великодушности и помоћи, напустио поприште. Тако је, забележила је ондашња штампа, окончан последњи двобој у Београду.

Олија Вукадиновић

Илустровао Љубомир Миличевић Љубац

СЛУЧАЈНИ

ХОЋЕ ЛИ СУНЦЕ ИЗАЋИ И СУТРА? БОЉЕ ДА СЕ У ТО НЕ КЛАДИТЕ. ИЗ

Просто да човека ухвати паника: астрономи, у ствари, не знају где ће се тачно налазити Земља кроз милион година. Штавише, изгледа да и најбољи од њих то погоде без и милиметра одступања, отприлике су равни онима да баш некога ко ово чита погоди метеорит (1:150 000 000 000 000 000 000).

Писмо – глава

Страна на коју ће пасти новчић који бацимо у ваздух одређена је атмосферским приликама и замахом руке онога који га је бацио. Довољна је, међутим, и најмања промена у једној од те две ствари па да се крајњи исход преокрене, то јест да добијемо „писмо“ уместо „главе“.

Исто важи и за небеска тела. Тренутни положај Земље условљен је силама гравитације које владају између наше планете и њених небеских суседа. Али, тек неколико центиметара одступања – и сви овоземаљски прорачуни одоше до ђавола.

На сву срећу, чак ни случај није сасвим случајан. И унутар њега постоје некакве законитости из којих је изведена теорија вероватноће.

– Да није ње, данас не бисмо имали компакт-дискове. Да би се отклонила могућност појаве шумова на њима (а шумови су по природи хаотични), прибегава се математичком поступку који почива на рачуну вероватноће – каже Франко Конти, професор математике на Високој школи у Пизи.

Из рачуна вероватноће изведена је и статистика која је физичарима омогућила да објасне настанак атмосфере и понашање гасова, лекарима ширење епидемија, демографима да одреде бројност, састав и кретање читавих народа.

Собу у којој спавамо чине милијарде милијарди молекула ваздуха и јасно је да нема начина да се одреди кретање и понашање сваке од тог непрегледног мноштва честица. У таквим случајевима прибегава се статистици. Подаци које нам она пружа омогућавају нам да донесемо колико толико разумне одлуке у околностима којима господари чиста случајност.

Каткада се, наравно, и претерује. Енглески физичар Расел Стенард намерава да статистички утврди у којој мери молитва помаже болесним људима. У ту сврху одабрао је 600 оболелих од срца којима предстоје операције. За њихово здравље и повољан исход хируршких захвата молиће се позамашна група добровољаца. Контролну групу чиниће испитаници који ће у борби с болешћу моћи да рачунају искључиво на умешност и знање лекара.

Уколико се испостави да се постотак излечених у првој и другој групи разликује,

ти подаци би, верује Стенард, могли да послуже да се издвоје молитве које најблаготворније делују на поједине болести.

Шта је сасвим сигурно?

Коцкарнице би позатварале врата да није закона вероватноће који им омогућава да одреде у ком тренутку да исплате улоге, а да увек буду на каквом-таквом добитку.

Некакву наду да се измигоље из канци пуког случаја имају само играчи на лотоу. Њима заиста може да се догоди да неправилности у изради куглица које им одређују хазардерску судбину утичу на то да извесни бројеви буду извучени чешће од других. Ти изгледа, међутим, нису богзна колики. озбиљне државе озбиљно брину о томе да им лото-куглице буду израђене

до у хиљадити-део милиметра у складу с прописаним мерама. У Великој Британији о томе, рецимо, брине Државни завод за мере.

Ни у природи ни у коцкарници нема правила које каже да претходно извучени бројеви и комбинације утичу на оне који следе. Или, нешто одређеније: чак и када нам разум каже да је, пошто се коцкица на рулету претходно четири пута зауставила на црном пољу, сада ред на црвено, сасвим је могуће да грдно грешимо.

Ствар је у томе што се исувише често варамо у процени вероватноће да се нешто догоди и што потцењујемо улогу коју случај има у нашим животима. Примера ради, довољно је окупити двадесет и три особе на једном месту, па да вероватноћа да су бар две од њих рођене истог дана из-

Где је више људи, ту су подударности чешће?

Тачно. Статистике кажу да вероватноћа да је у групи од 23 људи двоје рођено истог дана износи 50 процената.

Улица коју на карти тражимо увек је негде где се тешко види?

Ради се, у ствари, о чистој геометрији. Део карте уз ивицу покрива половину површине која је на њој приказана. Отуда лако може да се догоди да се тачка коју тражимо налази баш тамо где нам је најтеже да је нађемо.

СВЕТ

ГЛЕДИ ДА СЕ ТО ДОГОДИ ИЗНОСЕ СВЕГА 50 ОДСТО

носи 50 одсто. Када се тај број повећа на четрдесет, изгледи за тако нешто с педесет скачу на 90 процената.

Чак и наше схватање немогућег често је погрешно. Што се рачуна вероватноће тиче, неки догађај је немогућ само уколико су изгледи да се одигра мањи од један према милион. Немогуће је, рецимо, да неко добије баш овај ред „Забавника” насумичним ређањем 30 слова абетеде.

Марфи је био у праву

А шта је онда сасвим сигурно? Тако рећи ништа. Сасвим је разумно, рецимо, претпоставити да ће Сунце сутра поново изаћи јер се то догодило толико милијарди пута раније. Теоријски, изгледи за то износе свега педесет одсто. Друга могућност је да Сунце сутра закаже.

Много је оних који би се заклели да је вероватноћа да нам се догоди нека непријатност увек далеко већа од изгледа да је избегнемо.

До тог закључка дошао је Американац Едвард Марфи још 1949. године након једног неуспелог аеронаутичког опита: „Уколико постоје два или више начина да се нека ствар уради, а један од њих води право у катастрофу, већ ће се наћи неко ко ће изабрати баш тај пут.”

Озбиљни научници донедавно су једнодушно одбацивали могућност да Едвард Марфи може бити у праву, а читаву ствар објашњавали су појавом такозваног селективног памћења, односно чињеницом да људи боље и дуже памте непријатне догађаје.

– Тужна је истина да за многе од примера које је Марфи навео у прилог својој те-

зи постоје необориви докази у животу – тврди Роберт Метјуз, аутор чланка објављеног у априлском броју часописа „Сентифик америкен”.

Примера ради, Марфијево правило по коме се улица коју тражимо на карти града најчешће налази у неком тешко уочљивом и забитом ћошку дуж њених ивица веома је близу истине. Метјуз је тај део мапе назвао „Марфијева зона”, а онда сео да рачуна и проверава.

На крају је дошао до неопозивог закључка да, иако на Марфијеву зону отпада тек десети део укупне површине карте, она ипак покрива више од половине простора који је на њој приказан. Другим речима, вероватноћа да се насумице изабрана тачка на карти налази баш у баксузној зони већа је од 50 досто – тако рећи баш као што је Марфи лепо приметио.

ВРХУНАЦ БАКСУЗЛУКА? МЕТЕОРИТ

Могућност да нам се догоди нешто непријатно расте с просечном учесталошћу с којом се то што бисмо да избегнемо иначе јавља. То што је, статистички гледано, авион најбезбедније превозно средство (када се ради о броју погинулих према укупном броју путника), уопште није гаранција да ће с нашим летом све бити О.К.

Према томе, пазите: немојте се превише уздати у бројке које следе, јер би вас то могло стајати главе!

Вероватноћа да ће вас у следећих годину дана погодити муња:

...1 према 800.000

Вероватноћа да се, ал’ ако живите у САД, отрујете једући:

...у италијанском ресторану: 1 према 1.400.000

...у „фаст фуд” ресторану: 1 према 440.000

...у мексичком ресторану: 1 према 136.000

Вероватноћа да се озбиљније повредити у лифту:

...1 према 6.000.000

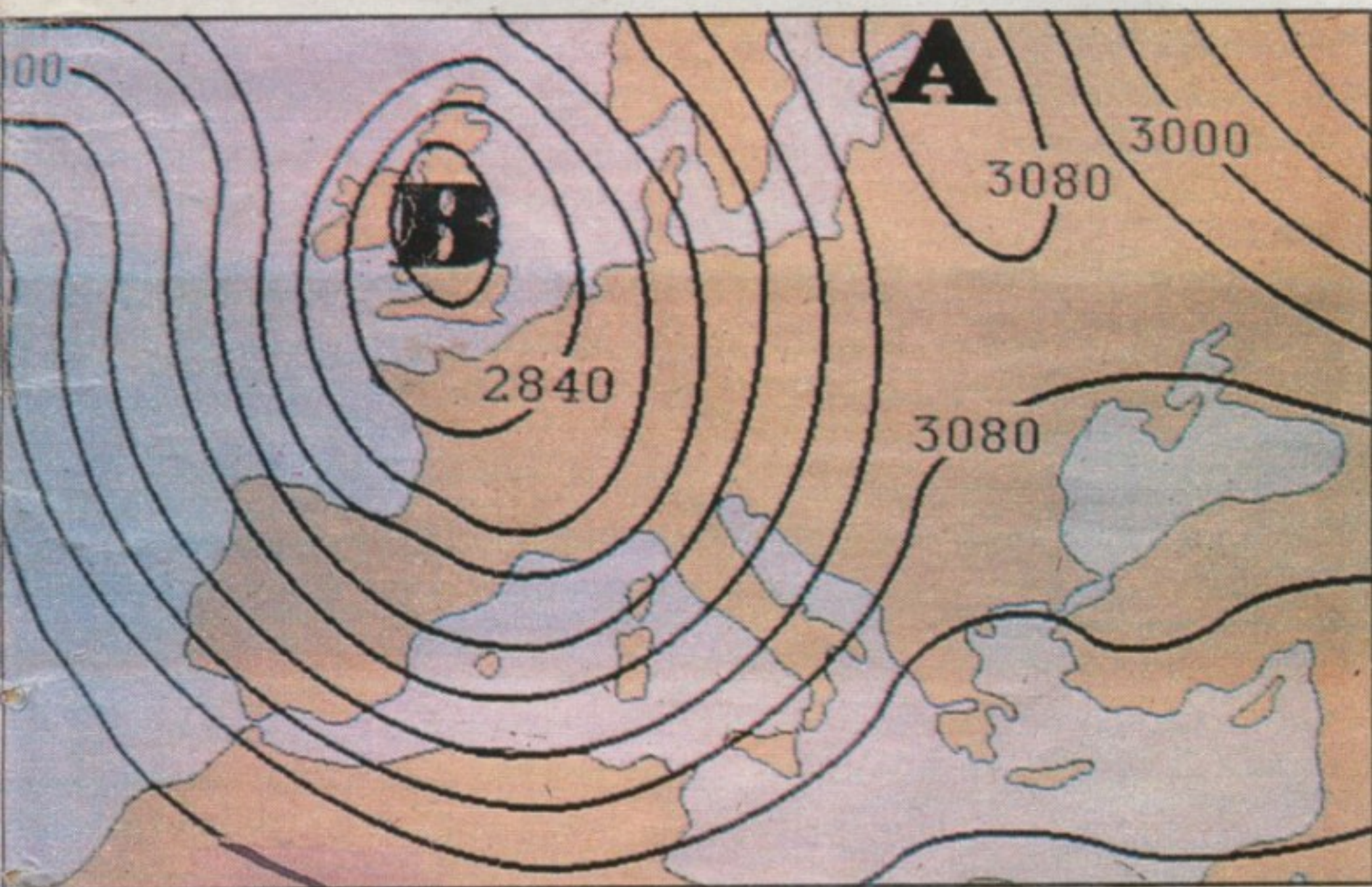
Вероватноћа да погинете или умрете: ...приликом земљотреса или ерупције вулкана: 1 према 11.000.000

...од уједа пса: 1 према 23.000.000

...од гутања детерџента: 1 према 23.000.000

Вероватноћа да вас метеорит погоди у главу:

...1 према 150 000 000 000 000 000 000

Кад понесемо кишобран, киша не пада?

Тачно. Зато што је метеоролозима лакше да тачно предвиде појаве које су, као рецимо лепо време, честе, а далеко теже да се носе са онима које су, као киша, релативно ретке.

У самопослузи је ред до нашег увек бржи од оног у коме смо ми?

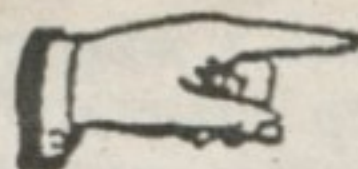
Ако самопослуга има десет каси, изгледи да ћемо одабрати најбржи ред износе 1:10. У преосталих девет случајева можемо само да се нервирамо.

Значи ли то да смо сасвим у праву када нам се чини да у самопослузи по правилу стајемо у ред који се најспорије креће? Нажалост, готово да је тако. Вероватноћа да изаберемо најбржи ред опада с бројем каси. Уколико их има десет, изгледи да погодимо онај прави износе један према десет...

– Чак и када бисмо се задовољили тиме да ред у који смо стали буде бржи од два суседна, у два од три случаја ред с наше десне или леве стране биће бржи од оног у коме смо ми – каже Метјуз.

Шта онда остаје да се каже о чувеном Марфијевом закону о кишобрану који гласи: кад год послушаш метеорологе и понесеш кишобран, киша неће падати?

Будући да се зна да поузданост метеоролошких прогноза износи око 80 одсто,

ношење кишобрана са собом када метеоролози предвиде кишу требало би да има смисла у четири од пет случајева. Само што у животу уопште није тако.

Ако од могућих 100 случајева метеоролози греше у 20, а сасвим су у праву у 80, то значи да они, у просеку, од 100 дана лепог времена за 20 погрешно предскажу кишу. То ће рећи да нам 20 пута сасвим непотребно саветују да кишобране вучемо са собом. Кад се томе дода податак да је киша (релативно) ретка појава чак и за кишовиту Велику Британију у којој пада свега у осам од сто сати, с ношењем кишобрана још је црње и грђе.

Молитве помажу болеснима?

То још нико није доказао, али се један енглески стручњак спрема да статистички испита њихову делотворност и утврди које молитве ваља изговарати за коју болест.

Кад се све сабере, испада овако: ако су метеоролошке прогнозе тачне у 8 од 10 случајева, а јесу, то значи да ћемо, ако их се држимо, у два од три случаја погрешити. Тужно, ал' тако је то са статистиком. А кад је већ о томе реч, колико, статистички гледано, износи могућност да нас задеси баксузлук да се озледимо у лифту? Свега 1:6 милиона.

М. И.

Полицији није лако?

Није. Зато што статистика показује да се чешће догађа да невин човек призна кривицу, него да то учини стварни кривац који је често прекаљени лажов.

РАЗГОВОР

С БОГОВИМА

Еџилејсија је, сматрало се у античка времена, не болест већ велика милост даривана само изабранима какви су били Александар Македонски и Цезар

Болест и те како утиче на нарав људи и непосредан је кривац за многе историјске догађаје који су мењали свет. А захваљујући напретку медицине, лако можемо да завиримо у „здравствени картон“ људи који су стварали историју: владари, војсковође, научници, уметници... Рецимо, Наполеона Бонапарте. Пажљивим истраживањем, много година после његове смрти утврђено је да је патио од низа болести које су он и његова најближа околина упорно скривали.

Разлог за стид

То што је Наполеон био намђор и имао праве провале беса његови лекари објашњавали су боловима проузрокованим чиром на желуцу и заразном кожном болешћу коју је „зарадио“ у некој војни. Незгодна нарав великог освајача тумачена је и тегобама које су биле последица претераног јела и премало кретања. То мишљење двојице његових личних лекара побио је енглески историчар медицине др Џемс Кембл. Он је утврдио да су заиста постојала два узрока Наполеонове раздражљивости и болешљивости, али сасвим друкчија од оних које су наводили његови лекари. По мишљењу доктора Кембла, император је патио од инфекције мокраћних органа и све тешкоће које је имао с бешиком а које је упорно скривао потицале су од ње. Често одлажење тамо где и цар иде пешице, Наполеон је прикривао хиљадама малих лажи јер се стидео своје „слабости“.

Друга болест од које је патио био је такозвани Фрели-

хов синдром, поремећај изазван повредом хипофизе или дела међумозга. Управо ова болест била је, сматра доктор Кембл, узрок неуобичајене Наполеонове неодлучности у важним тренуцима, поготову неким за време похода на Русију. Другим речима, поремећај Наполеонове хипофизе спасао је ову велику земљу. Чир на желуцу и кожна болест имали су у томе сасвим безначајну улогу.

Да није било болести, питање је да ли би Бонапарта окончао живот на Светој Јелени и да ли би Европа данас изгледала овако како изгледа? Можда би њена историја ишла сасвим другим током.

Опасне бубе

Исто питање могло би да се постави и када је Чарлс Дарвин у питању. Наиме, још за његовог живота знало се да овај научник који је поставио темеље биологије болује од неке необичне болести. Његови савременици нису могли да утврде од које.

Рођен као снажно, здраво дете, Чарлс Дарвин се у двадесет петој години тако разболео да за радним столом није могао да проведе више од три сата дневно. Највише га је мучила општа слабост која га је спречавала да излази из куће и дуго избива из ње. То и не би било тако страшно да његов рад није подразумевао одлажење у књижаре, библиотеке, музеје, разне установе. Како тако нешто није било изводљиво, није му преостало ништа друго него да потребне књиге и документацију купује. То је потрајало пуне 22 године.

Неки од лекара који су се бринули о Дарвиновом здрав-

НЕПОЗНАТЕ БОЛЕСТИ ПОЗНАТИХ ЉУДИ

љу, сматрали су да све његове тегобе потичу од чира, али било је и чврсто убеђених да је он хипохондар. Ништа од тога није тачно, сматра др Симон Адлер из Јерусалима који је годинама проучавао Дарвинов живот. Узрок свих невоља Чарлса Дарвина била је болест коју је добио приликом путовања по јужној полулопти наше планете. На ту помисао дошао је пажљиво читајући оно што је Дарвин записао путујући бродом „Бигл”. Спомиње, између осталог, да су га у пространим областима пампаса нападали ројеви неких црних инсеката. У „Путу једног природословца око света” он је подробно описао те инсекте за које се данас зна да у себи носе сићушне једноћелијске организме – протозое – узрочнике тешке инфекције. Први знаци обољења су натечени капци и појава грознице, а последице тешка оштећења срца и живчаног система.

Болест проузрокована протозоама може да траје годинама и изазива управо онакве сметње какве је имао Дарвин. Да није било ње, можда би човек који је науку окренуо наглавце постигао још више а можда га је баш она и присилила да крајње разумно искористи своју снагу и усредсреди се на тако велику област науке као што је биологија.

Човек који се није дао

Савремени историчари медицине верују да уз помоћ ове науке може да се објасни и понашање расипника, садиста, мегаломана и тирана какав је био и римски цар Калигула. Записи из његовог времена говоре да је као дете, па и касније, као младић, био умиљат, питоми нарави, дружељубив. До промене је дошло после женидбе а разлог су велике количине некаквог љубавног напитка који му је животна сапутница, пошто се према њој није понео најљубазније, дуго давала. Напитак је изазвао посебан облик тровања налик на лу-дило.

У већини случајева болест спречава људе да постигну нешто што би с лакоћом урадили да су здрави, сматрају научници, али има и другачијих примера. Када су чувеног енглеског адмирала Нелсона као дванаестогодишњака послали на брод, био је слабу-

Илустровао Растко Ђирић

њав и болешљив дечачић који је море подносио тако тешко да је његов ујак писао родитељима и молио их да га врате кући ако желе да му сачувају живот. Можда би они то и учинили да се Нелсон сам није успротивио, носећи се некако са свим тегобама које му је доносила пловидба. Не зна се да ли је више патио од морске болести, лоше пробаве или чира на же-

лицу. Његово здравље било је још угроженије када је са шеснаест година први пут боравио у тропским крајевима и разболео се од маларије. Уз то, ускоро су лева нога и рука почеле да показују знаке неуритиса (запаљење нерва), али ни ту није био крај Нелсоновим невољама са здрављем изгубио је десну руку и једно око.

Непрестано суочен са те-

гобама које су му озбиљно реметиле живот, Нелсон је у тој мери очврснуо да је постао способан за подухвате који су га прославили, а којих, наравно, не би било да је остао на копну.

По угледу на Александра

Често се чује како је нека болест била узрок генијалности многих познатих људи. Већина научника сматра да је то бесмислица, али не оповргава да је болест имала утицаја на њихово стваралаштво. Познати су примери Ван Гога, лорда Бајрона, Достојевског. Испитивања које је предузео др Кембл показала су да су 1034 личности, додуше из британске историје, које су по нечем упамћене, биле здраве. Само њих десет одсто патило је од неког тежег обољења, али она нису била узрок њихове генијалности – само су их нагониле да се са необичном страшћу усредсреде на оно чиме су се бавили.

За многе историјске личности не може се баш са сигурношћу рећи од чега су боловале, нарочито ако нема могућности да се испитају остаци њиховог ткива. То је случај и са Александром Великим за кога се, на основу записа, претпоставља да је боловао од епилепсије, што се у његово време сматрало изразитом милошћу богова. Страшни грчеви организма, својствени овој болести, тумачили су се успостављањем непосредне везе с њима. Занимљиво је да су, по неким записима, од епилепсије боловали и Цезар и Мухамед, мада има историчара који сматрају да то није тачно и да су нападе ове болести сва тројица глумила. Не без разлога, већ да ти биме доказали своје божанско порекло. Има и оних који допуштају да је Александар Велики патио од лакшег облика епилепсије, али су убеђени да је Цезар и Мухамед нису имали већ да је први глумио нападе у жељи да опонаша Александра, а други – њега.

Било како било, нема сумње да историја медицине може да промени угао гледања на свет и све оне који су утицали да он буде овакав какав јесте.

Олија Вукадиновић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

МА ШТА

КАЖЕШ

МИШЕВИ ВОЛЕ ЈОГУ?

Ретки посетиоци Медицинског института Хинду универзитета у Бенаресу имају прилику да виде шест савршено увежбаних мишева. Ништа необично, рећи ћете, ови глодари користе се у разним опитима и на разне начине уче да извршавају наредбе. Да, али ових шест мишева разликују се од других по томе што неколико сати у току дана проводе у јога пози познатој као „сирасана“. А то значи да, веровали или не, дубе на глави. По речима њиховог дресера доктора Удупе, који је иначе и директор тог института, јога мишеви дуже живе од своје сабраће која не упражњавају ову древну индијску вештину вежбања тела и духа. Шта је порука? Да и ми дубимо на глави, можда ћемо се тако осећати боље. ■

НИЈЕ СВАКО ПОПАЈ

Ако неко не воли парадајз или спанаћ, не терајте га да на силу једе то поврће. Оно јесте здраво и корисно за организам, али особи која га не подноси то заиста ништа не значи. Изгледа да за одбојност према одређеној врсти хране постоји сасвим научно објашњење. Наиме, екипа стручњака са Универзитета у Сијетлу дошла је до закључка да у генетском „запису“ сваког од нас постоји тачна „листа“ воћа и поврћа које наш стомак једноставно не може да свари. ■

ДОЖИВЕТИ СТОТУ АЛИ КАКО?

Уочи фудбалске утакмице на стадиону у Минхену владало је велико узбуђење. Први пут публику је више занимало оно што ће се десити пре почетка самог меча. Јер, било је најављено да ће бивша гимнастичарка Наташа Вилер покуша-

ти да обори рекорд у ходању на рукама. У томе не би било ничег необичног да се није радило о жени која је увелико ушла у десету деценију живота. И, на опште одушевљење, деведесетчетворогодишња Наташа успела је да обори рекорд у категорији ветерана. На рукама је „препешачила“ сто метара. ■

ХОЋЕТЕ ЛИ ПРЕ КАФУ ИЛИ МАСАЖУ?

Како се изборити са супарничким фирмама, запитали су се у једној агенцији која организује путовања аутобусима по Турској, и дошли на неуобичајену идеју. Уколико путник треба да превали раздаљину већу од 150 километара, стјуардесе су дужне да га услуже пићем, храном и да му, уколико затражи, измасирају стопала и леђа. Треба ли уопште рећи да је права јагма за картама ове агенције? ■

Илустровао: Зоран Петканић - Петко

С ДРУГЕ СТРАНЕ РЕШЕТАКА

Хозе Виларес се, после једанаест година проведених у затвору у мексичком граду Толука, поново вратио у исту тамницу. Али, овог пута налази се с друге стране решетака. Током издржавања дугогодишње казне за оружану пљачку Хозе је имао много времена за размишљање. Решио је да из корена промени свој живот и то саопштио управнику и чувари-ма затвора. У почетку сумњичави, тамничари су временом увидели да се Хозе заиста променио. Чим је изашао на слободу, дозволили су му да се упише на курс за чуваре. Завршивши школу у рекордном року, Хозе Виларес добио је место у једном од најчуванијих и најстрожих затвора Мексика. ■

● Будућност је већ почела ● Будућност је већ почела ●

ЧУДО ОД СИЈАЛИЦЕ

Упаљена сијалица коју можете заћуришити у воду а да остане и живи, која троши мање струје а траје много дуже од обичне! Где то има?

Има на Салону ELEC који је пре неколико месеци одржан у Паризу, а творци потпуно новог система расвете су мало предузеће „Sogexi” из Лиона и Студио „Cableco”. Изазвали су велико занимање посетилаца, колега и произвођача. Заслужено, видећете.

Светилка с такозваним „Induxi” ефектом, која већ може да се купи у Америци, Канади, Јапану, Француској, нема везе с досадашњом сијалицом која је за њу камено доба. Нова светилка заснива се на потпуно новом систему везаном с индукцијом струје високе фреквенције. У ствари, најважнија је индукција јер управо она обезбеђује потпуну сигурност овог система. Ево како. Струја из градске мреже стиже до кутије у чијој унутрашњости мали трансформатор претвара електрицитет у магнетно поље. Тиме долази до прекида с градским електричним колом. На излазу из кутије магнетно поље поново ствара електричну струју за напајање светилки, али више нема ни „земље”, ни фазе, дакле никакве опасности од електричног удара од кога сваке године страдају углавном деца која се играју у парку, нарочито после неке веће олује. Заслуга за ову спасоносну промену припада генератору који се такође налази у поменутој кутији: он повећава фреквенцију наизменичне струје из градске мреже са смртоносних 50 херца на безопасних 30.000 херца. При том још сијалица се троши много спорије од обичне. Квалитет светлости је такође бољи, она није час јача час слабија на шта обичне сијалице трепћу, па нема тзв. стробоскопског ефекта, а на већој фреквенцији другачији је и спектар, па нема више ни хроматског изобличења.

Најзаинтересованије за ову новину показале су се градске власти одговорне за јавну расвету чији су канделабри често изложени ветровима, кишама, олујама. У класичном

Систем „Induxi” – како се тога неко раније није сетио? Права револуција у осветљавању улица, кућа...

систему сијалица се везује право на излаз из трансформатора, што и пролазнике и електричаре излаже опасности од струјног удара и захтева да се при свакој поправци користи возило с дизалицом и кабином. Код „Induxi” система генератор и трансформатор добро су заштићени у пластичном омотачу и затворени у малој кутији која се

може закопати и до 60 метара раздаљине од уличне светилке! Тиме што је цео систем смештен у кутији, улога стуба је и буквално само држећа, а он сам, баш као и лампа и сијалица, потпуно сигуран.

Још једна предност новог система: „Induxi” струју с измењеном фреквенцијом спроводи до канделабра без оног непријатног и досадног зујања.

Генерални директор фирме „Sogexi” Жак де Брабоа има разлога да буде поносан на свој мали тим који је дошао на ову на изглед једноставну али баш зато генијалну идеју: кутија закопања у башти обезбеђује кући будућности досад невиђену практичност и поузданост.

ДРВЕЋЕ ПАДА С НЕБА

Већ идуће године Јужноафричка Република пошумиће, на нов начин, 50.000 хектара. Следи израелска пустиња, па неке европске планине...

Ускоро ће Земља бити бомбардована и то – дрвећем. Моше Аламаро с Масачусетског института за технологију (легендарни MIT) измислио је јединствен начин сађења дрвећа: избацивањем садница из авиона!

Саднице у биоразградљивим купама од пластике испуштају авиони у ниском лету и оне се при „атерирању” зари-

вају у тло. Алмаро је рачунао на подршку авијације при овом зеленом бомбардовању: „Упутили смо молбу Америчкој ратној авијацији као и Краљевским ваздушним снагама Велике Британије, али оне су тренутно презаузете...”

Америчка армија ипак ће учествовати у целом подухвату изградњом једног дирижабла који ће, пре авиона са садницама, прелазити

изнад циљаног терена да би открио положај људи и насеља, које би, евентуално, пројектили могли да погоде, што не би било нимало zgodно.

Али, и ако дрвце, као стрела са стабилизаторима од лишћа, падне оштрим врхом право на тло, хоће ли се зарити довољно дубоко у земљу? Исто тако поставља се питање хоће ли ова привлачна али неизвесна техника моћи да во-

ЧОВЕК У РЕРНИ!

Наћи се затворен у циновској микроталасној рерни у којој се бизонско месо испече за 15 минута – од те помисли човеку се дигне коса на глави. Ипак... Реч је о нешто другачијој „пећници”.

Одашиљач постављен у некој просторији моћи ће да отпушта микроталасе (електромагнетне таласе врло мале дужине а велике продорне моћи), они ће побуђивати молекуле воде од којих смо претежно састављени. Ти „узнемирени” молекули, мало помало подстаћи ће оне око себе и тако постепено загрејати ћелије читавог нашег тела.

На ову необичну замисао дошли су Чарлс Бафлер из Истраживачког центра за микроталасе у Марлбороу (Њу Хемпшир, САД), и његов колега Роналд Ленц и то још пре десетак година док су још радили у фирми „Литон”, у Минеаполису, која се бавила производњом микроталасних пећница, а данас више не постоји. Испроба-

Хоће ли се људско тело у будућности грејати микроталасима? Подстичући молекуле воде, од које смо јошово скроз састављени, ови таласи загрејаће јошвише све наше ћелије

Грејање на микроталасе: пројекаши од кога многе подилази хладна језа.

вајући нове кућне апарате, који тек што су улазили у моду, утврдили су да и сами примају део топлоте микроталаса: измерили су и колико тачно – 10 миливати по квадратном сантиметру mW/cm^2 што је било више стотина пута мање од оне у кухињској рерни. Два истраживача закључила су да би она права, угодна топлота била јачине 30 mW/cm^2 . Бафлер је одмах сео

и израчунао да би такав начин грејања смањио рачуне грађана за 75 одсто!

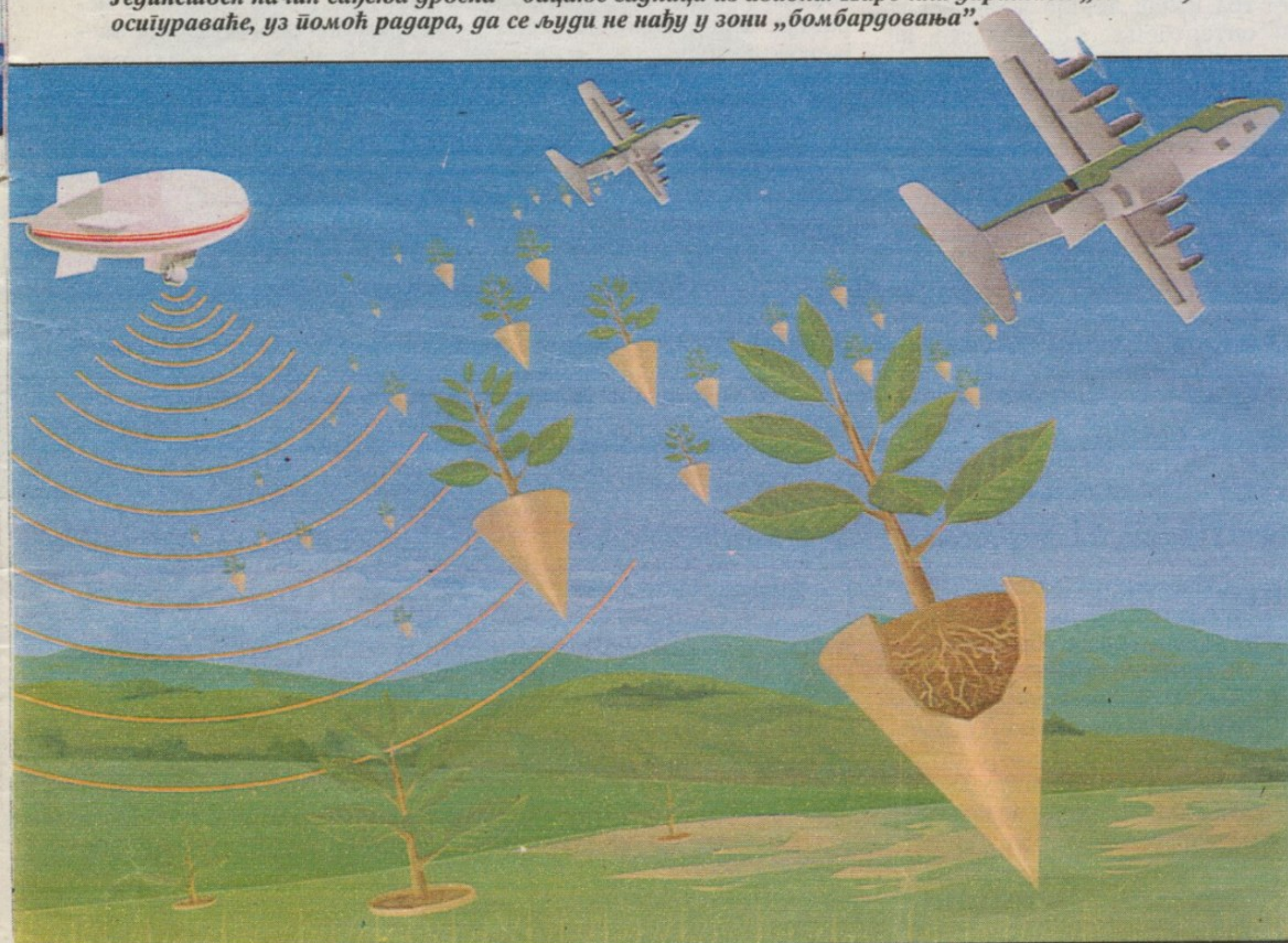
Међутим, док се то дивно чудо не деси, два генијалца мораће да реше још неке недоумице.

На првом месту је питање: да ли је микроталасни систем штетан. По мишљењу начелника одељења за опекотине болнице Сен Жозеф у Лиону, нису искључене опасне опекотине, нарочито на оним деловима који су влажни (очна ја-

бу ч и ца, мозак...). Осим тога, микроталаси имају једну незгодну особину: да не греју уједначено, па власник суперрадијатора може добити опекотине по стомаку док су му прсти на ногама хладни као лед!

На крају, Факултет за физику и индустријску хемију у Паризу упозорава колико уређаји за грејање на микроталасе морају бити прецизни, а рад са њима опрезан: и врло мало повећање температуре може разорити молекуле нашег организма.

Јединствен начин сађења дрвећа – бацање садница из авиона. Нарочити дирижабл „за навођење” осигураваће, уз помоћ радара, да се људи не нађу у зони „бомбардовања”.

ди рачуна о томе да размак између садница буде толики да свака има довољно простора и светлости за напредовање.

Одговора нема јер досад још није изведено ниједно пробно сађење из ваздуха. Па ипак, Јужноафричка Република намерава да идуће године баш на овај начин пошуми 50.000 хектара. И за неке планине Европе, као и део израелске пустиње, користиће се исти поступак. – Шуме уништене поплавама – тврди Моше Аламаро – моћи ће да се обнове врло брзо, и то са 100.000 садница по једном „бомбардовању”.

В. М.

У зору 27. маја 1905. године руска Друга тихоокеанска ескадра приближавала се јапанском острвљу Цушима. Истичало је седам и по месеци откако је са најсавременијим бојним бродовима и двадесетак година старим оклопњачама и оклопним крсташима, са више од 13000 махом неискусних морнара и неоспособљена за војне операције напустила балтичку луку Либава (сада Лијепаја) и упутила се према око 18000 наутичких миља далеком Владивостоку.

Очекујући јапанску флоту, на командном броду „Кнез Суворов” вицеадмирал Рождественски са официрима забринато је осматрао хоризонт. Протеклих седам и по месеци оставили су у њему дубоке трагове... Најпре, неспоразум са Енглезима у Северном мору, затим Шпанија, Мароко, па дељење ескадре и њено кретање у два правца, луке Либрвил, Мосамедеш, Лидериц, страховито невреме код Рта добре наде, поновно спајање ескадре, пловидба преко целог Индијског океана, тронедељно лутање по Малајском архипелагу, луке Камран и Ванфонг, кинеске воде... и скоро редовно у свим успутним лукама исказивана нетрпељивост коју су највише подстицали Енглези отворено подржавајући Јапан.

Сада је са својом ескадром био при крају пута. Извршио је готово све наредбе цара Николаја Другог и царског адмиралитета...

Невероватна здравица

Непосредно у близини Цушима, североисточно од руске ескадре, педесетосмогодишњи јапански адмирал Хејхачиро Того мирно је чекао своју жртву. После пада Порт Артура, главне руске луке, Јапанци су поправили своје бродове, заменили старе топове и почели да користе нове, разорне гранате. Већ искусна, посада се одмарала и редовно изводила војне вежбе.

Примивши поруку са извиђачких бродова да Руси плове ка Источном пролазу, између Цушима и Јапана, Того је узбунио своје снаге. Због великих таласа задржао је све торпиљарке у базама и са главином кренуо да пресече пут руској ескадри...

За време краткотрајног доручка шеф кухиње на „Суворову” командант Македонски

Адмирал Хејхачиро Того

одржао је здравицу у част годишњице крунисања руског цара Николаја Другог Романова и победе коју ће му за њу однети на поклон. Рождественски и официри слушали су га смркнутих лица и с неверицом.

Руски команданти нису имали никакав оперативни план. Са бродовима на којима су пловили било је немогуће ишта учинити. Најсавременији бојни бродови „Кнез Суворов”, „Ослабја”, „Император Александар Трећи”, „Бородино” и „Орел” нису били ни довршени а камоли испитани. Стари бродови познати по надимцима „самопотопи” и „самопали” због лоше стабилности и дрвене надградње после неколико примљених погодака изврнули би се или запалили. И најсавременији и стари бродови преоптерећени угљем урањали су и до два метра изнад линије дозвољеног оптерећења. Од поласка из Либава уопште нису поправљани. Због зарђалости подводног дела трупа у неке од њих почела је да продире вода...

Све то утицало је на одлуку Рождественског да покуша пробој у Владивосток. Негде око поднева на „Суворову” су се завијориле заставице са сигналом „Правац север, 23. степен исток, према Владивостоку”.

Око 13.00 часова руска ескадра коначно се нашла пред Цушимским пролазом.

Правац Владивосток

Обавештен о кретању Руса, Того је распоредио своју флоту на делове који су убрзо опколили Рождественског. Маневрисање је беспрекорно изведено највише захваљујући Тоговим способностима. Того је студирао поморску тактику у Енглеској и био изврстан познавалац маневрисања флотом.

БИТКА КОД

Да би заузео што бољи положај за битку, и Рождественски је наредио маневрисање. Увидевши да би чело колоне могло бити уништено у заседи, наредио је да се четири најјача брода построје у хоризонталан „штит” испред ње. Међутим, због неувежбаности, маневрисање је веома лоше изведено. Уместо испред колоне, најјачи бродови су се нашли у паралелном курсу с осталим бродовима те нису могли да виде северозападни део хоризонта. А баш из тог правца, у том тренутку, појавио се Того.

Битка је почела нешто после 14.00 часова. Знајући да му стари руски бродови не могу побећи, Того је одлучио да најпре уништи нове. Због положаја руске ескадре, само су „Ослабја” и „Суворов” били у позицији да пуцају. Два руска брода против дванаест јапанских! Руси су први отворили паљбу. Неколико минута касније Того је узвратио. Рождественски наређује свом заменику контраадмиралу Фелкерзаму на бојном броду „Ослабја” да смањи брзину како би се најјачи бродови поново нашли на челу колоне. Није добио одговор. (Услед велике исцрпљености, Фелкерзам је преминуо два дана раније. Кришом од морнара, његово тело је зацементирано у дну „Ослабје”.)

Рождественски није имао времена да понавља наредбу контраадмиралу. По руским бродовима убрзо су почеле да падају гранате. Разарања су била страховита. Када су најјачи бродови поново дошли на чело колоне, други су морали нагло да коче и мењају курс. Та пометња само је олакшала посао јапанским тобџијама. А када је Рождественски коначно наредио окрет да би зауставио неравноправну борбу, већ су три брода од пет најјачих била онеспособљена.

Најпре је жестоко изрешетан најистуренији бојни брод „Ослабја”. Страховит пожар захватио је цео његов труп. После само двадесетак минута борбе напустио је поредак и потонуо. Од осамсто људи на њему, спасено је једва двеста.

Затим је дошао на ред адмиралски брод „Суворов”. Од

Један од највећих пораза у историји ратовања на мору догодио се Руској царској флотии њог невероватним околностима и уз невиђену храброст руских морнара

силног разарања опустошена му је главна палуба а главни јарбол, предњи димњак и командни мост су разнети. Када је напустио борбени поредак, његов комутатор показивао је нагиб од десетак степени на левом боку.

Вицеадмирал Рождественски, иако четири пута узастопно тешко рањаван, одбијао је да напусти командни мост све док се није онесвестио. Освестивши се, хладнокрвно је, као да се ништа није десило, проговорио: „Правац север, 23. степен исток, према Владивостоку.” Затим се опет онесвестио.

Остали руски бродови у међувремену су направили заокрет удесно и оставили онеспособљеног „Суворова”. Руски адмиралски брод све до своје пропасти бориће се сам.

Над бојиштем се спустила димна завеса. Ипак, Јапанци су лако пратили руске бродове. У првом окршају и Того је имао губитака. Оклопни крсташ „Азама” морао је да напусти поредак а адмиралски брод „Миказа” теже је оштећен. Разлика у наоружању била је огромна. Јапанци су имали три пута бржи систем нишањења и гађања. Руске старе панцирне гранате и каписначе правиле су мању штету него јапанске распрскавајуће гранате. Уз то, руски бродови били су права бурад барута будући да су им потпалубља била испуњена угљеном прашином.

Чим су се колико-толико средили, Руси су запловили према Владивостоку. Јапанци су их и даље пратили. Испловивши из димне завесе, обе

ЦУШИМЕ

флоте су се нашле у паралелном курсу. Битка је настављена.

Трећи руски савремени брод „Император Александар Трећи”, теже оштећен у првом сукобу, сада је преузео вођство уместо „Суворова”.

Услед непрестаног разарања и он је морао да напусти поредак. Убрзо је, сав у пламену, потонуо. Нико од његових осамсто морнара није преживео.

Бојни брод „Бородино” погођен је у мунициону комору и уз заглушујућу експлозију претворио се у огромну ватрену лопту која се убрзо разлетела на све стране. Са њега је спасен само један човек.

Бојни брод „Орел” претворен је у хрпу рушевина. Примео је 80 погодака. Јапанци су том приликом имали само теже оштећен оклопни крсташ „Нисин”.

Спас за 2400 људи

Иако је после првог сукоба остао сам, „Суворов” се борио још четири сата са јапанским крсташима и крстарицама и са разарачима које је Того увео у борбу. Руски брод се није предавао. Када је од преко осамсто чланова његове посаде остало једва стотинак пришао му је један руски разарач и преузео онесвешћеног Рождественског и неколико официра из његовог штаба.

До 19.00 часова готово сви топови на „Суворову” били су уништени. Сигнал „Север, 23. степен исток...” још се вијорио на катарци. Убрзо, јапански разарачи су испалили на њега три торпеда која су експлодирала у самој средини брода. „Суворов” се полако изврнуо на бок и потонуо. Руски морнари су до последњег тренутка пуцали из јединог преосталог топа.

Кад је пао мрак, руски поредак разбио се на три дела. Тогу није било ни на крај памети да ноћу лови руске бродове главним снагама. Препустио их је разарачима.

Целе ноћи трајали су напади јапанских разарача. Стари руски бродови тонули су један за другим. Контраадмирал Небогатов, који је преузео

команду над остацима ескадре, окупио је око себе пет бродова и запловио према северу. Пре подне 28. маја окружила га је цела јапанска флота. Того му је понудио да се преда. Он је то убрзо и прихватио: „Ја сам стар човек. Имам преко 60 година”, рекао је својој посади. „Због овога ћу бити стрељан, али не мари. Ви сте млади и на вама остаје дужност да једног дана руској морнарици вратите изгубљену част и славу.” Спавао је 2400 живота.

Ипак, неки се још нису предавали. Крстарица „Изумруд” покушала је да се пробије до Владивостока, али је убрзо уништена. Тешко оштећена оклопњаца „Ушаков” кренула је сама против целе јапанске флоте. Када су јој сви топови били уништени, њен командант је наредио да се потопи.

Руски бродови који су били раштркани по бојишту углавном су уништени, неки су се склонили у неутралне луке и

били интернирани. Чувена „Аурора” са још две крстарице вратила се кроз Цушимски пролаз а затим је интернирана на Филипинима. Стари оклопни крсташ „Димитрије Донски” борио се са неколико крстарица. На крају су га његови морнари разбили о стене једног усамљеног острва. Разарач „Громкиј”, иако тешко нагнут на бок, није се предавао. Срушен му је крмени јарбол са руском заставом. Капетан Керн наређује да се застава пренесе на предњи јарбол. Под кишом граната и метака, један руски морнар пење се на полуполомљени јарбол и закуцава заставу. На крају су Руси потопили брод. Преживело је двадесетак морнара. И разарач „Бистриј” није издржао. Насукао се на обалу. Морнар Пјотр Галкин добија наређење да га разнесе... Убрзо, Јапанци су заробили разарач „Бједовиј” у коме се налазио онесвешћени Рождественски. Битка код Цушима је тиме завршена. У

руске воде пробили су се само крстарица „Алмаз”, два разарача и један транспортни брод.

* * *

Руски пораз код Цушима неки историчари сматрају страшнијим поморским поразом од оног који су Французи претрпели код Трафалгара. Није ни чудо. Руси су имали 11.000 мртвих и заробљених. Изгубили су 33 брода. С друге стране, Јапанци су имали мање од 200 мртвих и око 700 рањених. Изгубили су само три торпиљарке. Главнина јапанских снага претрпела је мања оштећења иако је примила чак 150 погодака.

На крају, сви се слажу у једном: не изненађује то што је Того уништио руску ескадру код Цушима колико чињеница да је она тамо стигла без иједног изгубљеног брода.

Марко Бојиновић

Битка код Цушима: јапанска Прва ескадра на челу с Тоговим адмиралским бродом „Миказа”

ЗАШТО ЈЕ ХОЛБАЈН ПРЕВАРИО ХЕНРИЈА VIII?

СЛИКУ ЊЕНУ ЉУБИМ

Расипусни енглески краљ који се шесту пута женио, и који је због своје жене и цркву одвојио од Рима, није хтео у четврти брак – док му његов дворски сликар не донесе слику немачке принцезе Ане де Клев...

Четрдесетшестогодишњи краљ Енглеске – који је успео да прошири власт и на Велс, Шкотску и Ирску и изгради моћну флоту – био је више него уцвељен удовац. Здравље му је било озбиљно нарушено, имао је огроман трбух, лице му је било надувено и нарумењено, а на ногама је имао велике чиреве због чега је морао да се одрекне јахања, своје омиљене разоноде.

Његова трећа жена Џени Сејмур умрла је седам дана по рођењу сина Едварда. Радост краља Хенрија VIII због рођења дуго очекиваног наследника била је сасвим кратка. Најпре га је погодила смрт жене због које је погубио њену претходницу Ану Болен. Ана је била и непосредан повод за одвајање енглеске цркве од Рима, пошто папа Хенрију VIII није дао сагласност да се разведе од прве жене Катарине Арагонске с којом је био у браку осамнаест година. Друга, још страшнија невоља задесила га је врло брзо, кад се испоставило да је његов наследник малоуман.

Најпречи задатак краљеве најближе околине био је да му под хитно, а у име државних интереса, нађу нову краљицу. Избор није био велики будући да је Хенри VIII био изопштен из Римокатоличке цркве и, самим тим, не баш радо виђен као зет високих европских кругова.

Лик

На челу свите краљевских проводација нашао се Томас Кромвел, Хенријев миљеник и секретар, а од 1536. и с титулом лорда Кромвела од Вимблдона.

Потрага за новом енглеском краљицом била је дуга и стрпљива. Краљ је већ две године био удовац, не баш весео, а од невесте ни трага ни гласа. Оне које су одгова-

рале његовим захтевима нису биле задовољне њиме. Превасходно због верских разлога али и стога што се прочуо као владар који окрутно влада и судбинама својих краљица.

Упорни Томас Кромвел није губио наду. Његови људи који су крстарили европским континентом редовно су му слали исцрпне извештаје о могућим удавачама, а Кромвел их је све – неке у сагласју са самим краљем – одбацивао. Све до пролећа 1539. када је из Шлос-Дирана, у Рајнској области, сти-

Томас Кромвел хитно је затражио пријем код свог краља, срећан што ће се Његово величанство поново ожени и мање ситничарити око државничких послова које је лорд од Вимблдона тако волео да ради, посебно кад је Хенри VIII био забављен својим љубавима. Знајући, уз то, да је краљ пробирљив кад је у питању женска лепота и да, једноставно, воли да поред себе има жену која му се допада – уосталом, због Ане Болен, дворске даме своје прве жене, прекинуо је све везе са папом и

Енглеске је пажљиво саслушао свог министра неповерљиво жмиркајући на све његове лепе речи о могућој краљици. Наравно, рекао је на крају, то је права прилика за енглеског владара и више нема баш никаквог разлога да и даље буде удовац а земља без наследника.

Шок

Разуме се, додао је, да не сумња у речи свог сарадника о врлинама и лепоти германске принцезе, само је научио да верује и својим очима. Зато ће у Шлос-Диран, пре не-

нерације Холбајна сликара, који је живео и радио у Швајцарској и Немачкој, а највише у Енглеској као дворски сликар Хенрија VIII, убраја се у најзначајније светске портретисте енглеског високог друштва. Најпознатије личности чије је портрете начинио јесу Еразмо Ротердамски, Хенри VIII, Томас Мор, Кристина Данска, Џени Сејмур.

Сликара се већ почетком јесени 1539, по жељи свог налогодавца, упутио у Шлос-Диран, близу Ашена, у двор војводе Карла де Клева. Фигура будуће енглеске краљице пренета је на велико платно између 7. октобра и 29. новембра. Ханс Холбајн је, заједно са сликом, стигао у Енглеску почетком децембра.

Нестрпљиви краљ био је више него задовољан. Томас Кромвел је говорио истину, будућа енглеска краљица је права германска лепотица и, сва је прилика, способна да Хенрију VIII донесе наследника. Истог дана када је видео Холбајнову слику, краљ је огласио крај удовичке жалости и наложио да отпочну свадбене припреме.

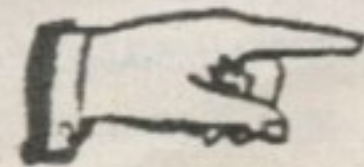
Будућа енглеска краљица стигла је у земљу свог првог мужа крајем децембра, уз дотад невиђену пратњу и успутне почасте. Лица покривеног непрозирним велом, достојанственог и помало укоченог држања, принцеза је нудила бар три наде: наследника круне, пријатељство и савез са Немачком и мирне дане немирном енглеском краљу.

Брак

Када је стигла у Виндзорску палату, на прво гледање са будућим мужем, Хенри VIII је доживео шок. Прилика пред њим није имала никакве везе са сликом коју му је донео Ханс Холбајн.

Красота са великог платна сјајног дворског сликара била је више него пуначка, ситних очију изгубљених у салу, лица изрованог од великих богиња. Уз то, није разумела ни речи језика земље којом је требало да влада и којој је, очекивало се, требало да подари наследника круне.

Једино што се слагало са сликом био је траг од ожиљка у облику слова V на војвоткињином челу који ју је дубоко обележио када је,

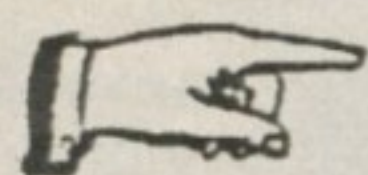
гла вест о принцези Ани де Клев, тридесетчетворогодишњој кћерки војводе Карла де Клева. И отац и кћи обе ручке су примили изасланике енглеског Двора. Уз то, и они су, као протестанти, у великој завади с папом.

основао своју, Англиканску цркву – Кромвел је о Ани де Клев напричао праве бајке, пре свега о њеној невиђеној лепоти.

Неповерљив по природи, посебно према својим најближим сарадницима, краљ

го што се озваничи просидба, немачке принцезе, послати свог дворског сликара Ханса Холбајна, иначе Немца и аутора портрета његове лепе Џени Сејмур.

Ханс Холбајн Млађи, други и најпознатији од три ге-

СЛИКУ**ЊЕНУ****ЉУБИМ**

још као девојчица, пала на маказе.

Сад је у маказама био риђобради енглески краљ. Оженили германску принцезу било је противно свим његовим укусима, али, с друге стране, не оженили је било би више од скандала, посебно за њега који је скандалима већ био обележен.

Киптећи од беса, изневерен од људи којима је у својој владарској неверици највише веровао, Хенри VIII се 6. јануара 1540. оженио принцезом Аном де Клев, својом четвртом законитом женом.

Остало је забележено да су енглески краљ и новоустоличена енглеска краљица прве брачне ноћи играли карте. Хенри VIII је, очигледно потресен оним што га је снашло, изгубио све партије.

Зна се да је, после шест месеци, својој четвртој жени предложио да се разведе. Јер – муж и жена нису ни били. Наравно, као разумна жена одмах је пристала на развод знајући шта се догодило њеним претходницама, посебно тврдоглавој Ани Болен која је завршила на гиљотини. За своју доброту добила је два замка, позамашну одштету и титулу „краљевске сестре”.

Смрт

Проводација Томас Кромвел, очигледно прерачунат у својим комбинаторикама, главом је платио своју несвакидашњу превару. Погубљен је 10. јуна 1540. неколико дана после краљевог развода.

Сликара Ханс Холбајн преживео је Хенријеву љутњу, оно што није успело његовом саветодавцу Томасу Кромвелу. Умро је природном смрћу 1543. у четрдесет шестој години. Можда и од страха од краљеве освете.

Наиме, како сведоче неки списи, Кромвел је уценио Холбајна пре него што је кренуо да наслика немачку принцезу. Добио је налог да лик Ане де Клев направи онакав какав би се допао енглеском краљу. Да, једноставно, занемари велике богиње које су трајно обележиле

њено лице а и да стас задовољавајуће уприличи. Остало је, убедио је сликара, његова ствар. Кад већ принцеза стигне у Енглеску, неће бити тешко убедити Хенрија VIII. Догађаји који су уследили показали су да се Кромвел прерачунао.

Не зна се шта је Ана де Клев рекла на слику Ханса Холбајна, зна се да је њен одговор остао у родитељском дому у Шлос-Дирану, да се венчала у хаљини у којој ју је сликар насликао са све ланчићем с крстом. Зна се да је Холбајнова слика данас власништво париског Лувра, а да ми ни данас не знамо како је она уистину изгледала. Знамо, зато, на шта је личио Хенри VIII, с обзиром да је Холбајн радио његов портрет и након немилог догађаја са његовом четвртом женом.

После брака с Аном де Клев Хенри VIII је оженио Катарину Хауард, праву Енглескињу, ситну, тужних очију. И она је страдала на гиљотини – попут Ане Болен – због наводног неверства. Шеста, и последња, законита жена распусног енглеског краља била је Катарина Пар, двострука удовица. После четири брака постала је то и трећи пут. Хенри VIII је умро 1547.

Остала је забелешка да је његова агонија била ужасна: личио је на живи леш који се распадао, све док није затражио да га закључају у једну собу и да га више нико не узнемирава. После тридесет осам година владања отишао је у историју. Посетиоци Лувра – посебно они који су у могућности да обилазе најпознатије светске музеје и галерије – неретко, у недоумици, застану пред портретом принцезе Ане де Клев, збуњни податком да није хтео ни да је дотакне онај исти лик који су имали прилике да виде у Римској националној галерији, али и у Виндзорској палати. А сви настали оком и руком таквог мајстора портрета за каквог слови Ханс Холбајн.

Петар Милашовић

ЖИВОТ**ПИШЕ ДРАМЕ**

Прошле су већ три недеље, зар не, мистер Џунс? – И после четрдесет година брака она је свог супруга звала „мистер”. – Јеси ли предузео нешто да нађеш власника?

– Па... разуме се... али, очигледно, пас није из околине иначе се не би код нас задржао толико дуго. И колико ја видим, овде му је сасвим добро.

– Изговор до изговора и сваки ти блага вреди – прекорно му је одговорила Нели Џунс одлажући на страну јабуке које је љуштила. – Остаје код нас зато што га ти мазаш. Зар ти савест и закон не налажу да даш оглас у новине?

– Знам да закон налаже. И то три пута у рубрици „Изгубљено – нађено”. Баш јуче сам се телефоном распитао у уредништву „Питсфилдских новина”.

– Али оглас ниси дао?

– Много сам заузет у последње време – одговорио је Хенри Џунс покуњено. – И мучи ме једна ствар: ако дам тај оглас, како да будемо сигурни да је тај који се буде јавио истински власник. Не бих волео да овако фини пас доспе...

– Тражићеш да тај који се јави опише пса пре но што дозволимо да види овог нашег. И мораће да га позове по имену. Узгред, јеси ли успео да му откријеш име?

– Нисам, иако сам пробао са свим именима која се обично дају птичарима. Ни на једно се не одазива. Настојаћу и даље...

Сви дани исти

Хенри Џунс провео је највећи део свог живота у сањарењу и маштању. Све до своје четрнаесте године живео је на малој фарми проводећи слободна поподнева у лутању шумом, с пушком на рамену и псом за петама мада никад није имао срца да пуца на веверице и остале шумске животињце. Када му је умро отац, Хенри се са мајком преселио у

САН**ТРИД****ГОДИ**

*Сћарчево срце као
да је застало,
нестало је и
последњи шрачак
наде. Устало је,
повијених рамена,
и први пут се на
њему видело
њејових 66 година*

град јер њих двоје нису били у стању да сами одржавају фарму и од ње живе. Дечак је наставио да иде у школу, али се истовремено прихватао разних послова пошто се новац од продатог имања брзо топио. И када се касније запослио као помоћник књиговође, у једној малој банци, наставио је да се образује на вечерњим течајевима. Тридесет година провео је у тој истој банци, за истим радним столом нижући бескрајне, све исте дане, баратајући цифрама и новцем који сам једва да је имао довољно за живот.

Од једноличности чиновничких дана спасавао га је сан да ће се једном вратити на село и некако успети да покупи нити изгубљеног дечаштва. И сада, у 66. години, стекао је фарму: напуштено и запуштено имање са оронулом кућом коју је са својом Нели обновио и од ње начинио дом. У околини, додуше, није било веверица, али је зато у својим лутањима често наилазио на краткорепе препелице у чијем је бучном узлетању бескрајно уживао. Набавио је и пушку, малтене исту какву је имао као дечак. А пас? Пса није имао јер је таквог каквог је у свом сну зами-

ДУГ ЕСЕТ ИНА

шљао било тешко наћи, чак и кад би имао довољно новца да га купи. А онда се, захваљујући случају или провиђењу (он је више веровао у провиђење), однекуд створио овај пас и везао уз Џунсове.

Хенри Џунс био је частан човек и, ма колико му је било тешко да се одвоји од пса, дао оглас у новине стидећи се помало зато што то и раније није урадио. Тако доброг и леног пса сигурно неко већ тражи. Неколико дана касније у „Питсфилдским новинама” појавио се кратак оглас: „Нађен пас. Власник може да га добије уз доказ да је његов”.

Младић с празним рукавом

Прошло је седам дана а нико се није јавио. А онда се једног поподнева пред кућом зауставио аутомобил са регистарском таблицом не из Мејна већ из неке друге савезне државе, Хенри је управо млео јабуке за јабуковачу, а његова жена излазила је из воћњака с кецељом пуном шљива. Придошлица је био млад човек, готово дечијег лика, а један рукав његове скромне јакне висио је празан.

– Опростите што вам сметам – рекао је после поздрава. – Дошао сам до вас због... гле, преса за јабуке! Откад нисам видео како из ње цури свежа јабуковача!

Нели Џунс донела је чашу и напунила је до врха. Високи младић попио је и другу чашу, за њом трећу и најзад проговорио:

– Пошто сте ме овако лепо почастили, дозволите да сад ја окрећем ручицу пресе.

Хенри је покушао да одбије његову понуду јер је још при сусрету приметио да младић нема једну руку. Али, дошљак

је био упоран. Тек што је неколико пута окренуо ручицу, појавила се домаћица с послужавником пуним хране. Са уживањем је гледала како је младић с апетитом уништава. Кад је устао од стола, потапшао се по стомаку.

– Ако бих дуго остао код вас, стекао бих стомак као неки провинцијски политичар!

– Колико сте високи? – запитала је старица гледајући га.

– Сто осамдесет пет.

– Џим је био сто осамдесет седам – казао је Хенри.

– Сто осамдесет осам – благо га је исправила његова жена.

– Џим?

– Наш син. Био је на носачу авиона „Банкер Хил”.

– „Банкер Хил” је имао сјајну посаду. Имате чиме да се поносите – рекао је младић пригушеним гласом враћајући се у мислима на кратер од бомбе на Иво Џими у коме је остала његова рука.

– А сад, пошто сам појео све што сте имали у кући, објаснићу вам зашто сам дошао. Због пса – прибранио се најзад младић и извукао из џепа оглас исечен из новина.

– Због пса! – тихо је поновио старац.

– Пре четири седмице, док сам колима пролазио кроз

ваш округ, пукла ми је гума а резервну нисам имао. Док сам отишао по помоћ и вратио се, неко ми је обрио кола и однео кофер и пса. Кофер није био важан, али пас...

– Какав вам је био пас? – Хенри се и сам изненадио због свог леденог гласа.

– Велики сетер, мужјак, бео и жутомрк, с лепим жутомрким репом. И кад легне, на посебан начин прекрсти предње шапе. Одмах бих га познао, а и он мене, разуме се.

Старчево срце као да је застало, нестао је и последњи трачак наде. Устао је, опуштених рамена, и први пут се на њему видело његових 66 година. Али, он је, као што реко смо, био частан човек.

– То је ваш пас, сигуран сам. Ипак, волео бих да га позовете по имену... и хтео бих да видим да ли ће вас препознати. Тренутно није ту, отишао је са суседовим сином да врате краву са паше... Ево их! Кладим се да ће вам се обрадовати.

Није то мој пас!

Пас је потрчао према младићу, онда је застао и неодлучно погледао старца преко рамена. Опет је погледао младића, па старог Хенрија. Био је потпуно збуњен. А онда, као да је донео одлуку, лагано је пришао Хенрију и лизнуо му руку.

Настала је мучна тишина.

– Сличност постоји – проговорио је најзад младић. – Али пси исте расе често потпуно личе један на другог. Име ће нам показати. Ђиф! Дођи, Ђиф!

Пас је одговорио цвиљењем приљубљујући своју њушку на испружену руку Хенрија Џунса.

– Није то мој пас – казао је младић. – Надам се да ћете некако открити његово право име. Кажу да се пас никад не навикне на друго име, а кажу и да то не доноси срећу...

Гост је на брзину поново захвалио домаћинима и отишао. Џунсови су још дуго ослушкивали брујање његовог старог аутомобила.

– Баш неки фини момак – казао је Хенри. – Питам се само зашто је тако нагло отишао. Кад је описао пса, био сам сасвим сигуран да је његов. Остарио сам у том тренутку за десет година.

Када се после недељу дана нико више није јавио тражећи пса, Хенри Џунс је одахнуо.

– Сад је само питање како да откријемо име пса – казао је својој жени. – Не можемо га тек тако звати било којим именом.

Истог дана стигао је телеграм из једног њима далеког града. Био је сасвим кратак:

„Покушајте са именом Тенеси”.

К. В.

РАЗМИСЛИТЕ,

ПОГОДИТЕ,

УПОЗНАЈТЕ

СА ЏОРДАНОМ

1 Недавном победом од 4:2 у шест узбудљивих мечева финала плеј-офа, са екипом Јуте, чикашки „Бикови” дошли су до пете шампионске титуле у најјачој кошаркашкој лиги на свету. Тиме су, истовремено, постали најуспешнији NBA колектив у последњих:

- а) 40 година – идите на број 26
- б) 30 година – идите на број 12
- в) 20 година – идите на број 33

2 Да. Те 1995. године, „Булсе” је у полуфиналу плеј-офа елиминисала екипа Орланда. Идите на број 29.

3 Не. „Бикови” нису до своје прве шампионске титуле дошли тим резултатом. Вратите се на број 9.

4 Не. Мајкл Џордан није се тада посветио хокеју на леду. Вратите се на број 21.

5 Најзаслужнији за свих пет шампионских звања „Чикаго булса” је Мајкл Џордан. О томе најбоље сведочи чињеница да је Џордан, кад год су „Бикови” стизали до трона, проглашаван за најбољег играча плеј-офа. Овај феноменални кошаркаш дошао је у Чикаго 1984. године из универзитетске екипе:

- а) Северна Каролина – идите на број 37
- б) Јужна Каролина – идите на број 14
- в) Северна Дакота – идите на број 23

6 Тачно. Мајкл Џордан је тада остварио рекордан просек од 41 поена по утакмици. Идите на број 21.

7 Није тачно. Пет Рајли је познато тренерско име у NBA лиги, али не предводи „Булсе”. Вратите се на број 40.

8 Не. То није био ри-

*У нашем квизу
овој пута
јоворимо
о новом
(сшаром)
шампиону
NBA лиге,
екити
„Чикаго булса”
чије сјајне
кошаркаше
јредводи
ненадмашни
Мајкл
Џордан*

вал „Булса” у борби за титулу 1992. године. Вратите се на број 13.

9 Први пут „Бикови” су се на победнички трон попе-ли 1991. године. Шампион-

три пута узастопно освојила шампионску титулу, Мајкл Џордан је тада остварио рекордан просек постигавши по утакмици:

а) 35 поена – идите на број 24

а) Орланда – идите на број 2

б) Портланда – идите на број 19

в) Бостона – идите на број 35

ва „Бикова”, игра један не-кадашњи репрезентативац Југославије. То је:

а) Дино Рађа – идите на број 10

б) Велимир Перасовић – идите на број 38

в) Тони Кукоч – идите на број 18

НАЈБОЉИ

ско звање изборили су у финалу плеј-офа са екипом Лос Анђелес Лејкерса коју су надвладали, у победама, са:

а) 4:0 – идите на број 20

б) 4:1 – идите на број 31

в) 4:2 – идите на број 3

10 Не. Дино Рађа никада није играо за екипу „Чикаго булс”. Вратите се на број 34.

11 Не. После привременог повлачења, Џордан се није латио америчког фудбала. Вратите се на број 21.

12 Тачно. Ова екипа је најбоља у последњих 30, од укупно 50 година, колико постоји америчка професионална NBA кошаркашка лига. Идите на број 5.

13 Своју другу титулу „Булси” су изборили већ следеће, 1992. године. Они су тада, са 4:2 у финалним мечевима плеј-офа, победили екипу:

а) Портланда – идите на број 30

б) Спрингфилда – идите на број 8

в) Даласа – идите на број 22

14 Не. Џордан није из те универзитетске екипе прешао у Чикаго. Вратите се на број 5.

15 Погрешно. Џорданов рекордни просек није износио 38 поена. Вратите се на број 17.

16 Да. „Булси” су прошле године, у финалу плеј-офа, савладали екипу Сијетла. Идите на број 29.

17 Тријумфом у финалним окршајима са екипом Финикс санса, 1993. године, чикашки „Бикови” постали су трећа по реду екипа, у историји NBA лиге, која је

б) 38 поена – идите на број 15

в) 41 поен – идите на број 6

18 Тачно. Тони Кукоч је тај бивши репрезентативац Југославије који сада игра за „Бикове”. Идите на број 40.

19 Не. Екипа Портланда није тада била боља од „Булса”. Вратите се на број 25.

20 Погрешно. „Бикови” нису тим резултатом победили овог противника. Вратите се на број 9.

21 После треће титуле „Булса” Мајкл Џордан је 6. октобра 1993. године изненада одлучио да напусти кошарку. У наредних годину и по дана он је, без много успеха, покушавао да игра:

а) хокеј на леду – идите на број 4

б) бејзбол – идите на број 32

в) амерички фудбал – идите на број 11

22 Није тачно. Другу титулу „Булси” нису изборили у сусретима са екипом Даласа. Вратите се на број 13.

23 Не. Мајкл Џордан није, као аматер, играо за екипу универзитета Северна Дакота. Вратите се на број 5.

24 Погрешно. Џорданов просек није тада био 35 поена. Вратите се на број 17.

25 Одсуство Мајкла Џордана из екипе стајало је 1994. године „Булсе” титуле првака. Они су поражени већ у полуфиналу „Истока”, од екипе Њујорка. И у следећој сезони, мада се незамењиви Мајкл вратио на паркет 18. марта 1995. године, од „Бикова” је већ у полуфиналу, била боља екипа:

26 Не. „Бикови” ипак нису најуспешнији у толико дугом периоду. Вратите се на број 1.

27 Погрешно. „Чикаго булс” нису прошле године тријумфовали победама против тог противника. Вратите се на број 29.

28 Не. Рик Питино није тренирао шампионску екипу „Бикова”. Вратите се на број 40.

29 Те 1995. године Мајкл Џордан се зарекао да ће се максимално припремити за наредну сезону и помоћи „биковима” да врате стари сјај. Тако је заиста и било. „Чикаго булс” у тој сезони руше рекорд за рекордом и на крају, у финалним мечевима плеј-офа, са 4:2 побеђују екипу:

а) Синсинатија – идите на број 39

б) Сијетла – идите на број 16

в) Филадельфије – идите на број 27

30 Тачно. Портланд је био противник „Бикова” у финалу плеј-офа 1992. године. Идите на број 17.

31 Да. Тим Мајкла Џордана тријумфовао је тада са 4:1. Идите на број 13.

32 Погодили сте. Џордан је покушавао да игра бејзбол, али је у томе имао неупоредиво мање успеха него у кошарци. Идите на број 25.

33 Погрешно. „Булси” нису најуспешнија екипа у последње две деценије NBA лиге. Вратите се на број 1.

34 Последњих неколико сезона, поред Џордана, Пипена, Родмана и осталих асо-

35 Не. Екипа Бостона није тада победила „Бикове”. Вратите се на број 35.

36 Тачно. Фил Џексон тренира „Булсе” непрекидно од 1989. године, тако да су сва шампионска звања освојена под његовим вођством.

37 Погодили сте. Мајкл Џордан је кошаркашки занат испекао у екипи универзитета Северне Каролине. Идите на број 9.

38 Не. Велимир Перасовић, колико је нама познато, уопште није играо у NBA лиги. Вратите се на број 34.

39 Није тачно. Синсинати није прошле године био противник „Бикова”. Вратите се на број 29.

40 За успехе чикашких мајстора кошарке везано је име само једног тренера. До свих пет титула њих је довео стручњак.

а) Пет Рајли – идите на број 7

б) Рик Питино – идите на број 28

в) Фил Џексон – идите на број 36

Пошто стигнете до самог краја, свој учинак вреднујте онако као што се поентира у кошарци. Дакле, дајте себи „тројку” за сваки погодак са већег одстојања, односно у првом покушају, и тако редом.

После сабирања свих поена, ваш (могући) успех изгледа овако: свих 30 поена – савршен; 26–29 – одличан; 21–25 – врло добар; 16–20 добар; 11–15 – довољан; само 10 – недовољан.

Шта се вози, носи, слуша

ОБАРАЈУЋА!

Кад је поставите усправно (окрените „Забавник“ улево за 90) – добићете фотељу која личи на прави престо. Оборите ли је, као што је на слици, ево канабета за попдневни дремање. Необична столица француског дизајнера Оливијеа Лопера начињена је од дрвета, еластичних трака, седиште и наслон од булекса (сунђера који не мења облик), величине 190x135x50 cm. По вољи може да се бира пресвлака од сомота, памука, лана, коже... Цена 3.500 DEM.

РОТКВИЦА УЖИВО

Тајна како то из мајушног зрна у земљи израсту велике, шарене и сочне биљке најзад је постала видљива. Уз помоћ „кореноскопа“ можете пратити како се развијају биљке у вашој собној башти. „Апарат“ намењен првенствено деци, али је примећено да неки родитељи показују још веће занимање од свог потомства, па чак устају ноћу да би видели колико им је порастао лук, шаргарепа... Коначно једна приступачна цена на овој страници – 60 DEM.

САНКАЊЕ УДВОЈЕ

Још један начин да се прокрстари планином, али, нажалост, не скровитим местима, већ утабаним и утврђеним стазама. Ове моторне санке имају мотор са 2 цилиндра, од 488 кубика, гусенице с крампонима дужине 2,5 cm, седиште са два места, простор за пртљак и куку да се може заочити „запрега“. Паљење електрично. Цена „Widetrak LX“, за наше прилике да вас погоди струјни удар – 25.000 DEM.

Многи озбиљнија ствари неће би се рекло на први поглед: са њом у руци бићете о свему обавештени и у викендици, и на пустином осирву, али и у Запору.

ЕКОЛОШКИ, РУЧНИ

Млин за кафу? Не, већ радио-пријемник на кратке таласе који се напаја ручно помоћу динамо уређаја. „Piko“ изгледа мање русично од својих „предака“, а на тржишту се појавио у неколико пастелних боја, по цени мањој од 100 DEM. Довољно је да окрећете ручку један минут, па да себи обезбедите двадесет минута слушања: вести, музике, временске прогнозе. Бирање станица такође ручно, окретањем дугмета, као и подешавање јачине звука. У случају „радио-лакти“, то јест ако вас мрзи да окрећете ручицу, апарат се може пребацити да ради на батерије или уз помоћ исправљача за струју.

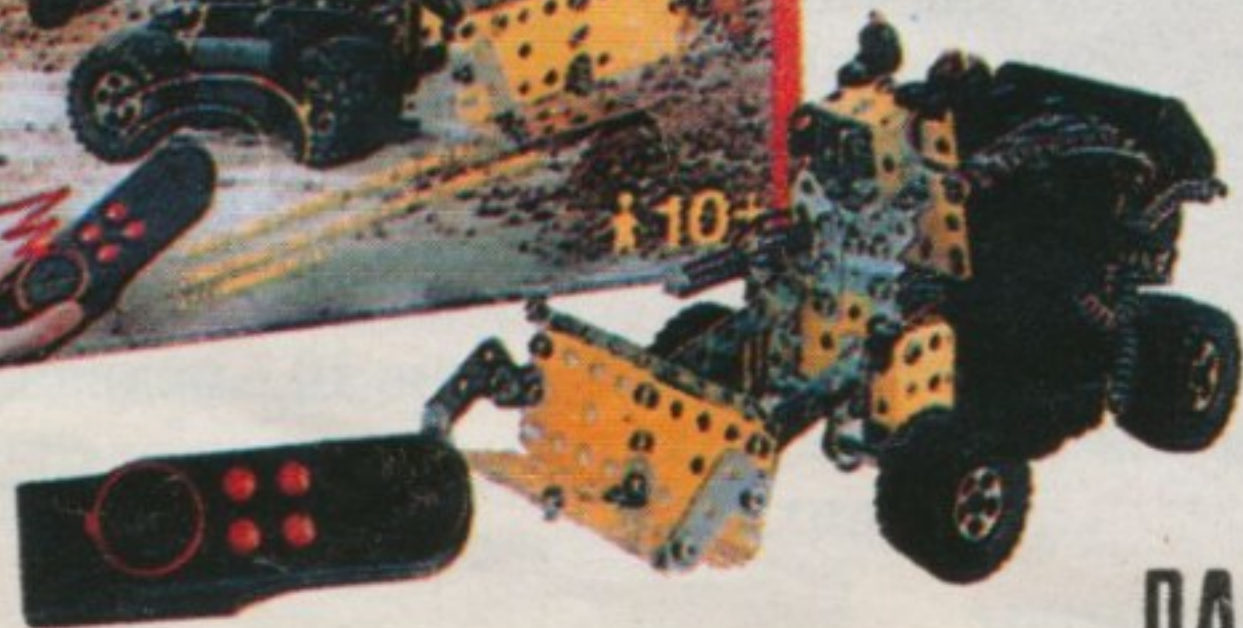
Вера Милићев

ТЕЛЕДИРИГОВАНИ МЕХАНО

У две кутије „Action Control“, чувених Механо слагалица, налазе се прве две справе којима се може управљати помоћу телекоманде. Лунарно возило и булдожер возићете с даљинским управљачем у руци захваљујући мотору који ради на четири батерије и инфрацрвеном даљинцу. Цене: 110 и 140 DEM.

Усело погмлаћивање вечної Механа

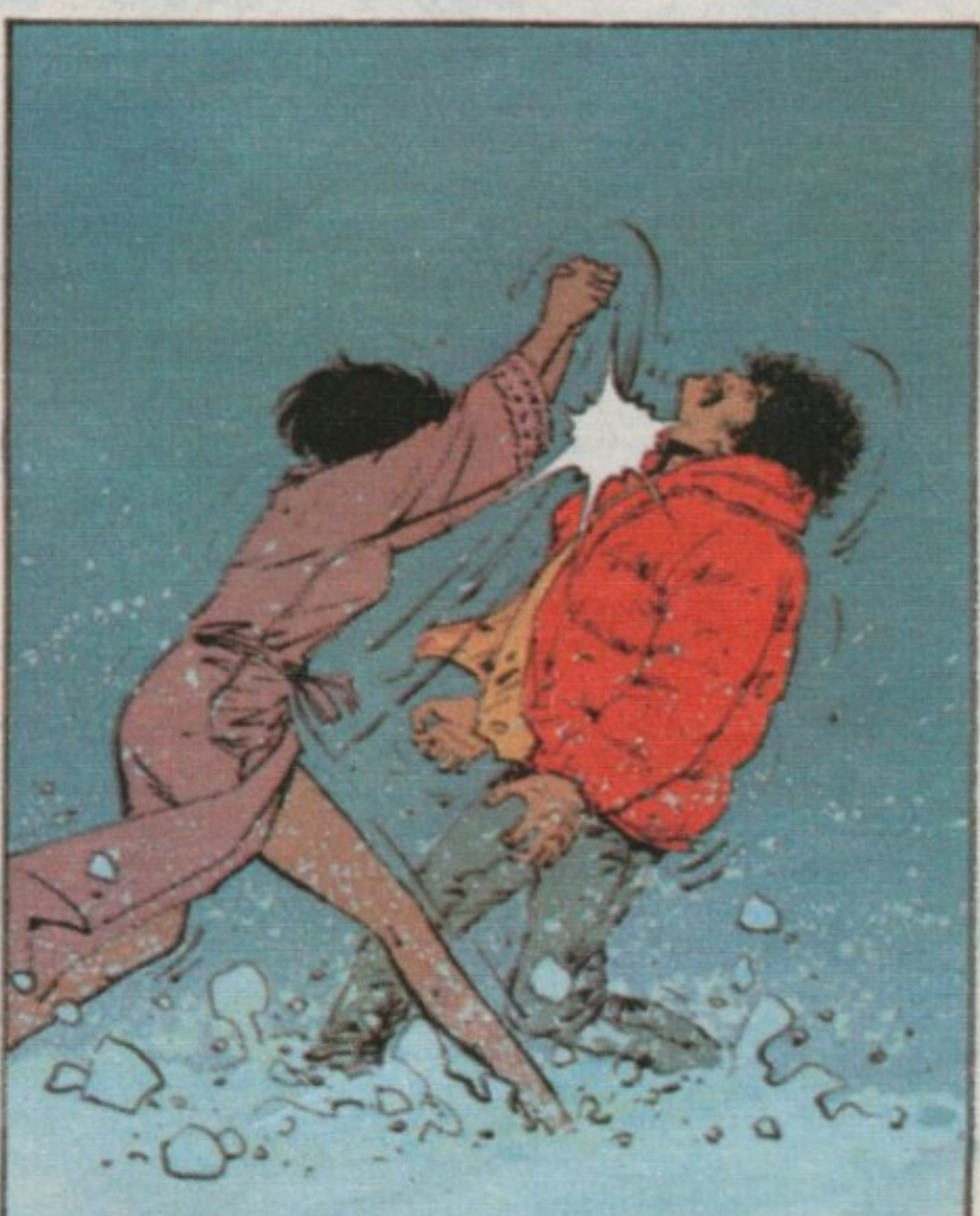
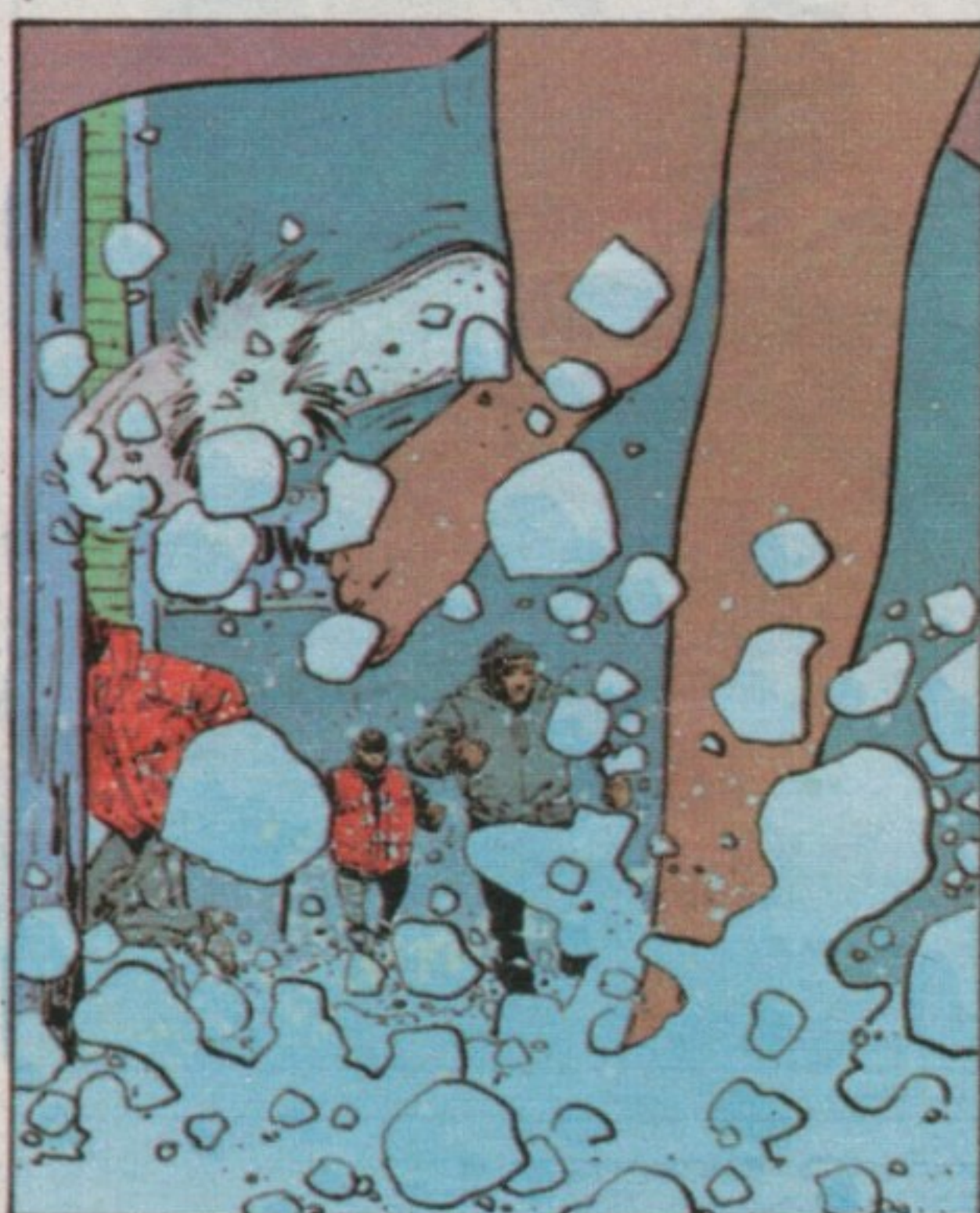
ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

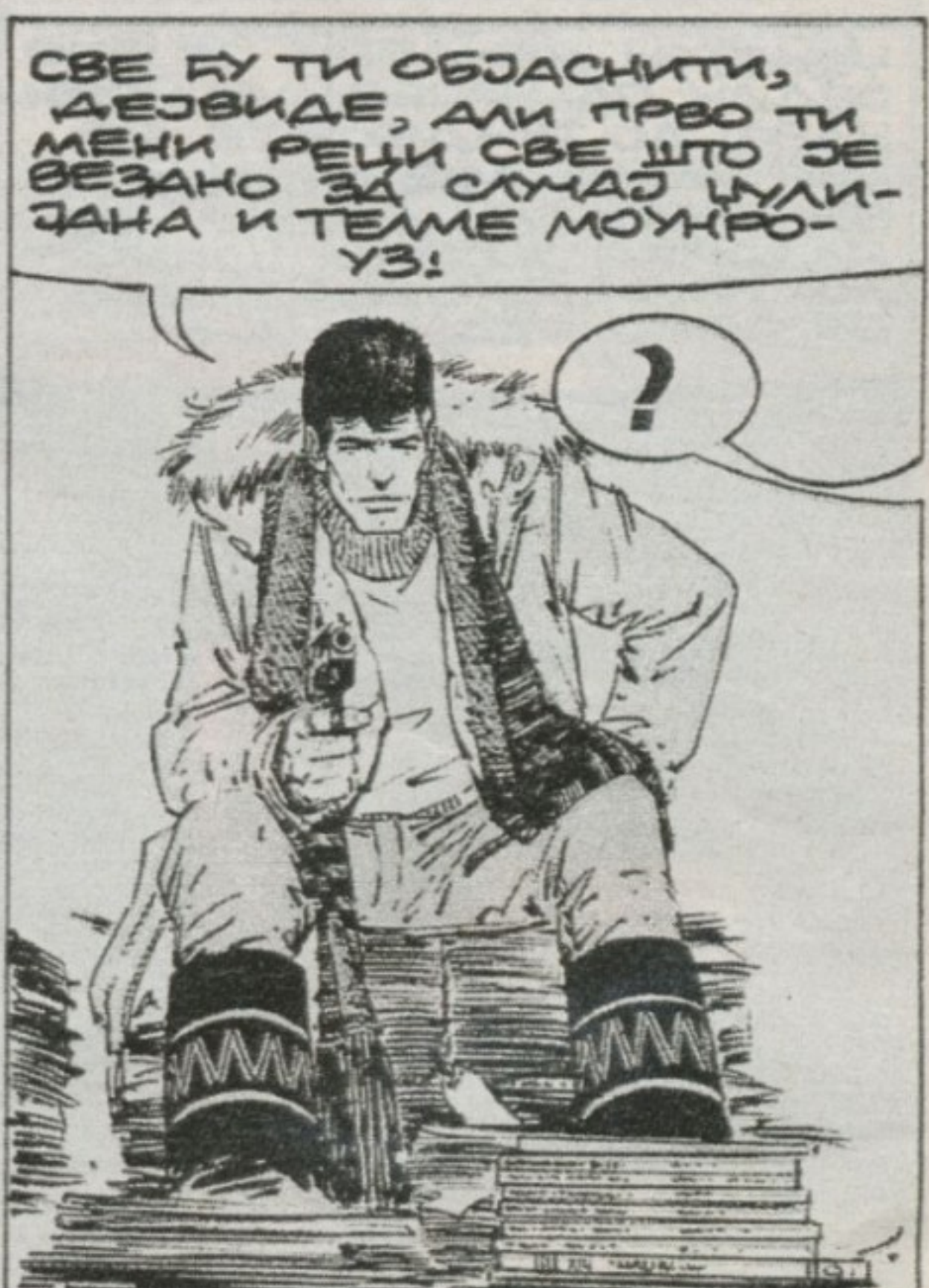
ТРИНАДЕСТИЦА

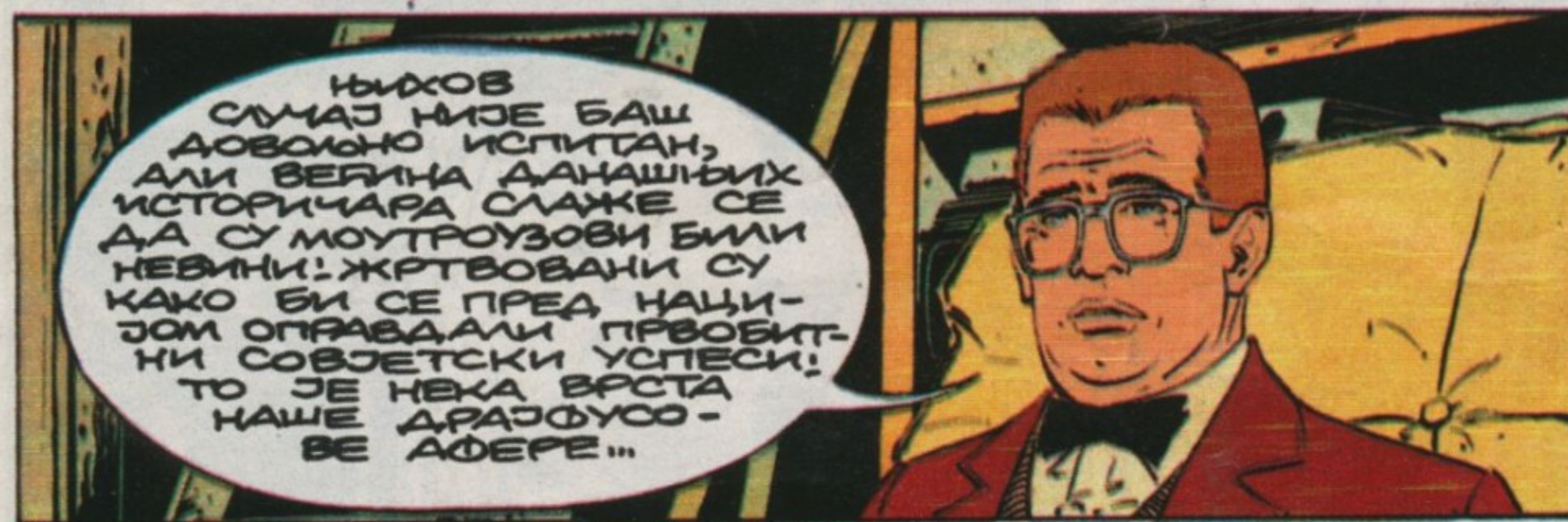
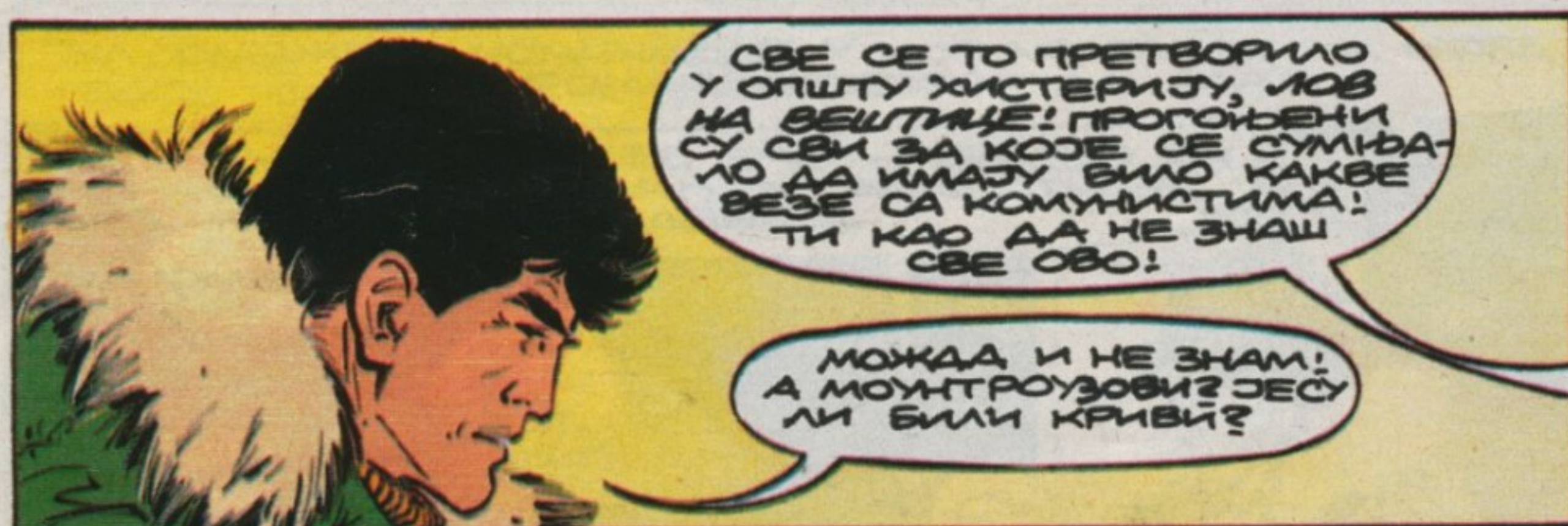
НАЦРТАО ЖАН ВАН ХАМ

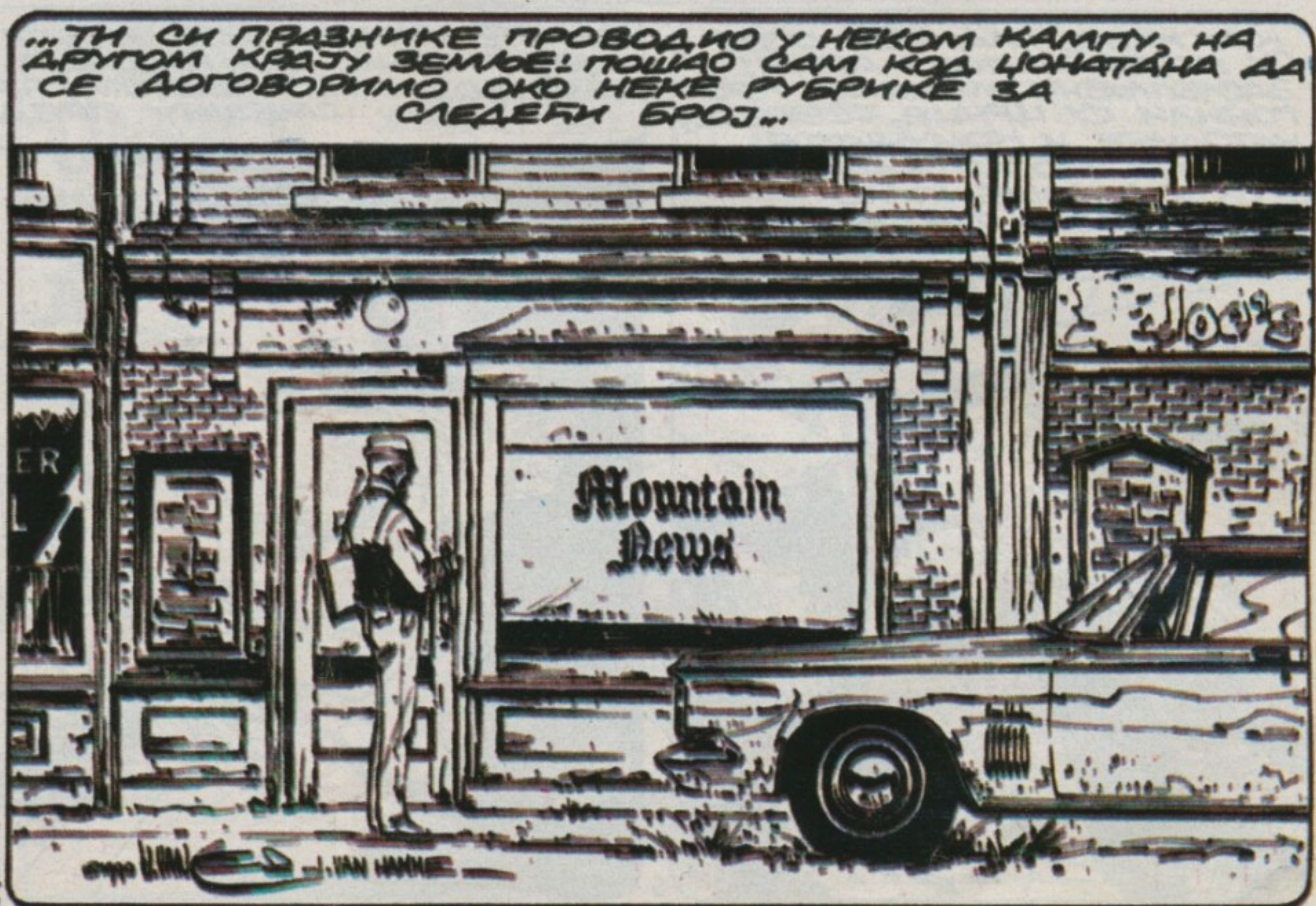
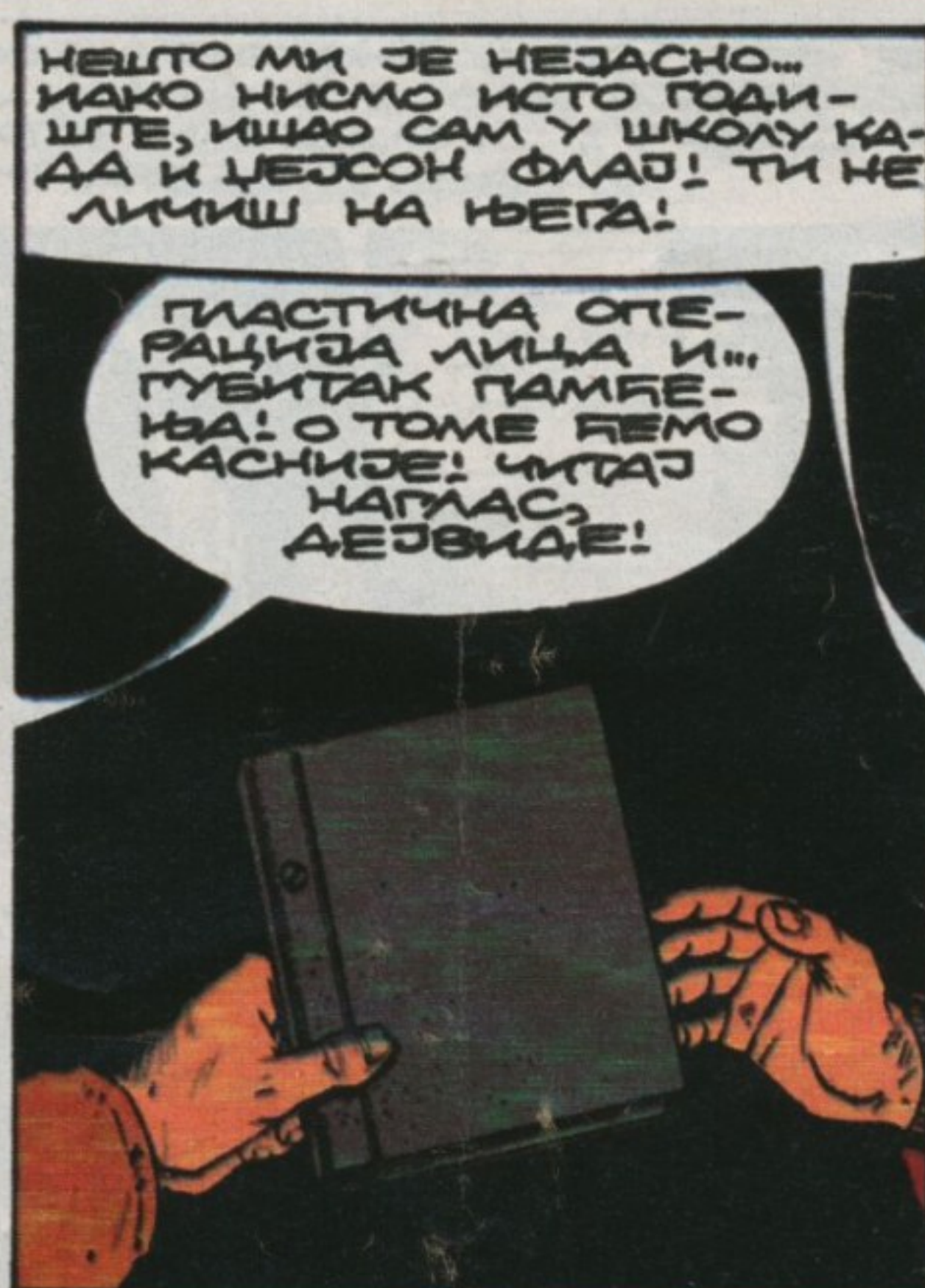
II ΔΕΟ

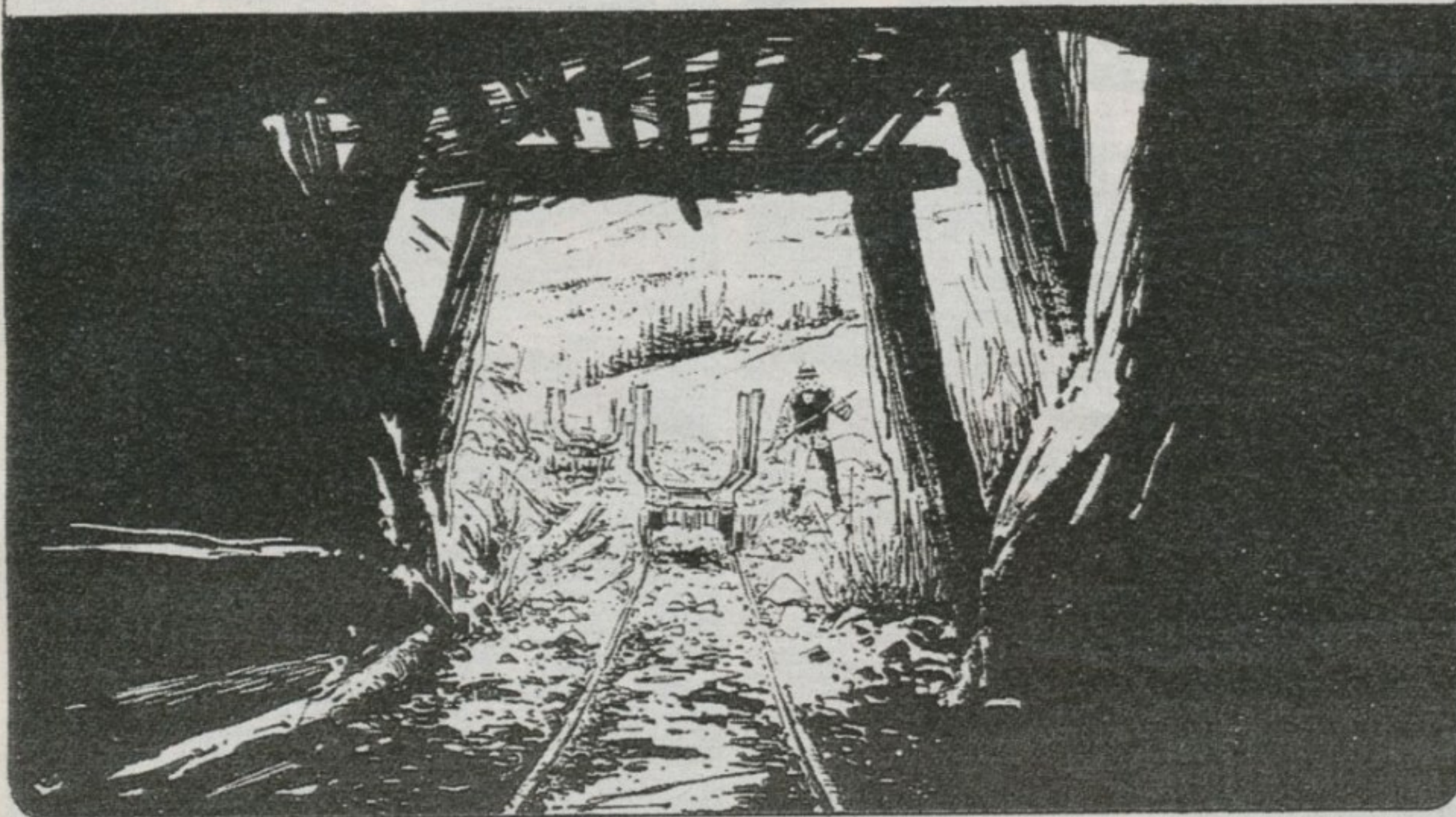

ПРОЛАЗЕЋИ ПОРЕД СТАРОГ РУДНИКА, ЗАЧУО САМ ПРИГУШЕ-
НЕ ЗАУКЕ КОЈИ СУ ДОПИРАЛИ ОДАТЛЕ! СРЦЕ МИ ЈЕ ЛУДАЧ-
КИ ЛУПАЛО! РАДОЗНАЛОСТ МЕ ЈЕ ПОНЕЛА И ЈА САМ ПОШАО
У РУДНИК! НАОРУЖАО САМ СЕ ЗАРЂАЛОМ ШИПКОМ!

ПРАТИО САМ ЖМИРКАВУ СВЕ-
ЛОСТ И ОСЛУШКИВАО ГЛАСО-
ВЕ! НЕ ЗНАМ ШТА САМ ОЧЕ-
КИВАО, АЛИ ПРИЗОР КОЈИ
САМ УГЛЕДАО БИО ЈЕ
СТРАШАН...

„КАО ИЗ НЕ-
КИХ ДАВНИХ
ВРЕМЕНА“

БАТИНЕ КОЈЕ СИ ДОБИО НИСУ ДОВОЉНА КАЗНА
ЗА ИЗДАЈНИКА КАО ШТО СИ ТИ, МЕКЛЕЈНЕ! ОСУЂЕН
СИ НА СМРТ! ИМАШ ЛИ ШТА ДА КАЖЕШ
У СВОЈУ ОДБРАНУ?

КЈУ КЛУКС КЛАНОВИ ОПЕТ
СУ ПОСТАЛИ ПОПУЛАРНИ!
ЗАСЛЕПЉЕНИ МРЖЊОМ ПРО-
ГОНИЛИ СУ ЦРКЕ, ЈЕВРЕЈЕ,
КАТОЛИКЕ И КОМУНИСТЕ!
НИСАМ МОГАО ЗАМИСЛИ-
ТИ ДА НАШЕ МАЛО
МЕСТО ИМА ТАКАВ КЛАН!

ВИ СТЕ НАЈПОДЛИЈИ И НАЈГОРИ ОТПАДНИЦИ ОВЕ ЗЕМ-
ЉЕ, РИЦВИ! АЛИ НИКАДА НЕЋЕТЕ ЗАВЛАДАТИ ЦИ-
ВИЛИЗОВАНИМ СВЕТОМ! ПРЕКИНИТЕ ВЕБ ЈЕДНОМ
ОВУ СМЕШНУ ПРЕДАСТУ...

НЕ ЖЕЛИМ ДА СЛУ-
ШАМ ТУ ГОМИЛУ...

СЕДИ, РИЦБИ!
ЧУЋЕМО
ПРИЧУ
ДО КРАЈА!

БУБРАД ПОПУТ ТЕБЕ, МЕКЛЕЈН, БЛАТЕ
НАШУ ЗЕМЉУ И НАЦИЈУ, ГИЉУЈУ ПО
ЊЕНИМ СВЕТИЊАМА!

ПРАЗНЕ РЕЧИ! ЗАИСТА
СИ БЕДАН, РИЦБИ!

ПО-
ДИГНИТЕ
ОВОГ ЈУ-
ГЛАЗА!
ПОЛАКО!

ПРИСУСТВОВАО САМ
МУЧНОМ УБИСТВУ НАЈ-
БОЉЕГ ПРИЈАТЕЉА, А
НИШТА НИСАМ ПРЕДУ-
ЗЕО: СТРАХ ЈАЧИ ОД
СТИДА ПОТПУНО МЕ
ПАРАЛИСАО!

ДОБРО ОБАВЉЕНО! КВИН, МАРДОК,
ВРАТИТЕ ТЕЛО ОВОГ ЦРВЕНОГ НИГ-
КОВА У ЊЕГОВУ КУЋУ! ЗАПАЛИТЕ ЈЕ!
НЕ ЖЕЛИМ ДА ОСТАНУ БИЛО КАКВИ
ТРАГОВИ!

ЈОШ БУ ИМАТИ И КО-
РИСТИ ОД ПАЉЕВИНЕ!
ОСИГУРАО САМ КУЋУ
НА ДВОСТРУКО ВЕЋУ
ВРЕДНОСТ! ЈЕДИНИМ
УДАРЦЕМ ОБАВИЋУ
ДВА ПОСЛА! ХА,
ХА, ХА!

НИ САМ НЕ ЗНАМ КАКО
САМ СЕ ИЗВУКАО ИЗ ОК-
НА И СТИГАО КУЋИ: СТОМАК
МЕ БОЛЕО, А СРЦЕ МИ ЈЕ
ЈАКО ЛУПАЛО! ГЛАШНО
САМ СЕ ДА ЋЕ МЕ ОТКРИ-
ТИ!

КАО ПАЦОВ, ПРИТАЈЕН ЦЕЛЕ НОЋИ, ГЛЕДАО САМ КАКО У
ПЛАМЕНУ НЕСТАЈЕ МНОГО ВИШЕ НЕГО ЈУДАСКИ ЖИВОТ!
ГОРЕО ЈЕ СМИСАО ПОСТОЈАЊА ЧОВЕКА КОГА САМ ПОЗНА-
ВАО ПОД ИМЕНОМ ЦОНАТАН ФЛАЈ! СА ЊЕГОВИМ КЊИГАМА
И ТЕКСТОВИМА НЕСТАЛО ЈЕ И ТВОЈЕ ДЕТИЊСТВО, ЧЕЈСОНЕ!

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ БИО ТАДА БИО ШЕРИФ, ЗАКЛУЧУЈУ ЈЕ СЛУЧАЈ
КАО НЕСРЕЋУ! ИАКО НИЈЕ БИО ЧЛАН КЛАНА, ДОКТОР РО-
ВЕРТСОН ЈЕ ПОТПИСАО ДОЗВОЛУ ЗА САХРАЊУ, А СИГУРНО
ЈЕ УОЧНО ПОВРЕДЕ ВРАТНИХ ПРИЈЕМА, УОБИЧАЈЕНЕ
ЗА СМРТ ВЕШАЊЕМ!

А ЈА... НАПИСАО САМ НЕКРО-
ЛОГ ПРИЈАТЕЉУ КОМЕ САМ
СЕ ТОЛИКО ДИВНО! НИСАМ
ОМЕО ДА ОБЈАСНИМ ЗАШТО!
АКО САМ ИКАДА ОСЕТИО
ПАЗЕЊЕ ПРЕМА СЕБИ, ОН-
ДА ЈЕ ТО БИЛО ТОГ
ЈУТРА! АВАЈТ РИЦБИ ЈЕ БИО
ЦИНИЧАН ПА МИ ЈЕ...

""ЧЕСТИТАО НА ТЕКСТУ, А ЈА
САМ БИО ТОЛИКО БЕДАН ПА
САМ ЧЕСТИТКУ ПРИХВАТИО!
АВАЈТ ЈЕ СХВАТИО ДА
ЗНАМ ИСТИНУ, АЛИ ЈЕ БИО
СИГУРАН ДА НИКАД
НЕЋУ ПРОГОВОРТИ!

ДОШАО СИ НА САХРАЊУ. БИЛИ СМО САМИ НА МАЛОМ
ГРЕБЉУ. ТВОЈ ОТАЦ НИЈЕ ИМАО ПРИЈАТЕЉА У
ГРИНФОРДСУ!

ОПШТИНА ЈЕ ПРЕУЗЕЛА БРИГУ О ТЕБИ! ПОСЛАЛИ СУ ТЕ У СИ-
РОТИШТЕ У ДЕНВЕРУ! НА РАСТАЈКУ, ЗАРЕКАО САМ СЕ ДА БУ-
ТИ СВЕ РЕФИ КАДА ОДРАСТЕШ!

ПРАТИО САМ ТВОЈЕ ШКО-
ЛОВАЊЕ СВЕ ДО ОДЛАСКА
НА ФАКУЛТЕТ! ЧЕСТО САМ
ИМАО ЖЕЉУ ДА ТЕ ПОСЕ-
ТИМ, АЛИ САМ ОДУСТАЈАО!
ПЛАШО САМ СЕ НАШЕГ
СУСРЕТА! А ОНАД САМ ИЗ-
ГУБИО СВАКИ ТРАГ О ТЕБИ...

ПРОЛАЗИМЕ СУ ГОДИНЕ! ДОШЛО JE ВРЕМЕ ДА СЕ ПОВУЧЕМО! ДВАЈТ РИЦБИ JE ОТКОПИО МАУНТАЈН КУЋУ И ПОКЛОНИО ЈА СВОМ СИНУ! ПЛАТИО МИ JE ВИШЕ ОД СТВАРНЕ ВРЕДНОСТИ НОВИНА! БИЛО JE ТО ПОСЛЕДЊЕ ИСКУШЕЊЕ МОЈ ПОНИЖЕЊЕ!

ЏОНАТАНОВА СЕНА ОПСЕЛА МЕ JE СВАКЕ НОЋИ! САДА ПОКУШАВАМ ДА СЕ ИСКУПИМ ОВИМ ПРИЗНАЊЕМ! ОАКРИТУ ГА ЗАЈЕДНО СА ИСЕЧЦИМА ИЗ НОВИНА НА СТЕПЕНИШТУ МОЈЕ КУЋЕ! ОСЕГАМ ДА БУ УСКОРО ДА ОСЛЕПИМ, АИ РАДУЈЕМ СЕ ТАМИ КОЈА МЕ ЧЕКА ЈЕР ТО JE БОЖЈА КАЗНА ЗА МОЈ КУКАВИЧЛУК!

ПРИХВАТАМ СЛЕПИЛО СА ЗАХВАЛНОШЋУ ЈЕР БУ ИЗВЕСТИ ПРЕЗИР У ТВОМ ПОГЛЕДУ КАДА СЕ ЈЕДНОМ ВРАТИШ И КАДА ЈА ПРОГОВОРИМ! ЏЕЈСОНЕ, МАЛИ МОЈ, ОПРОСТИ!

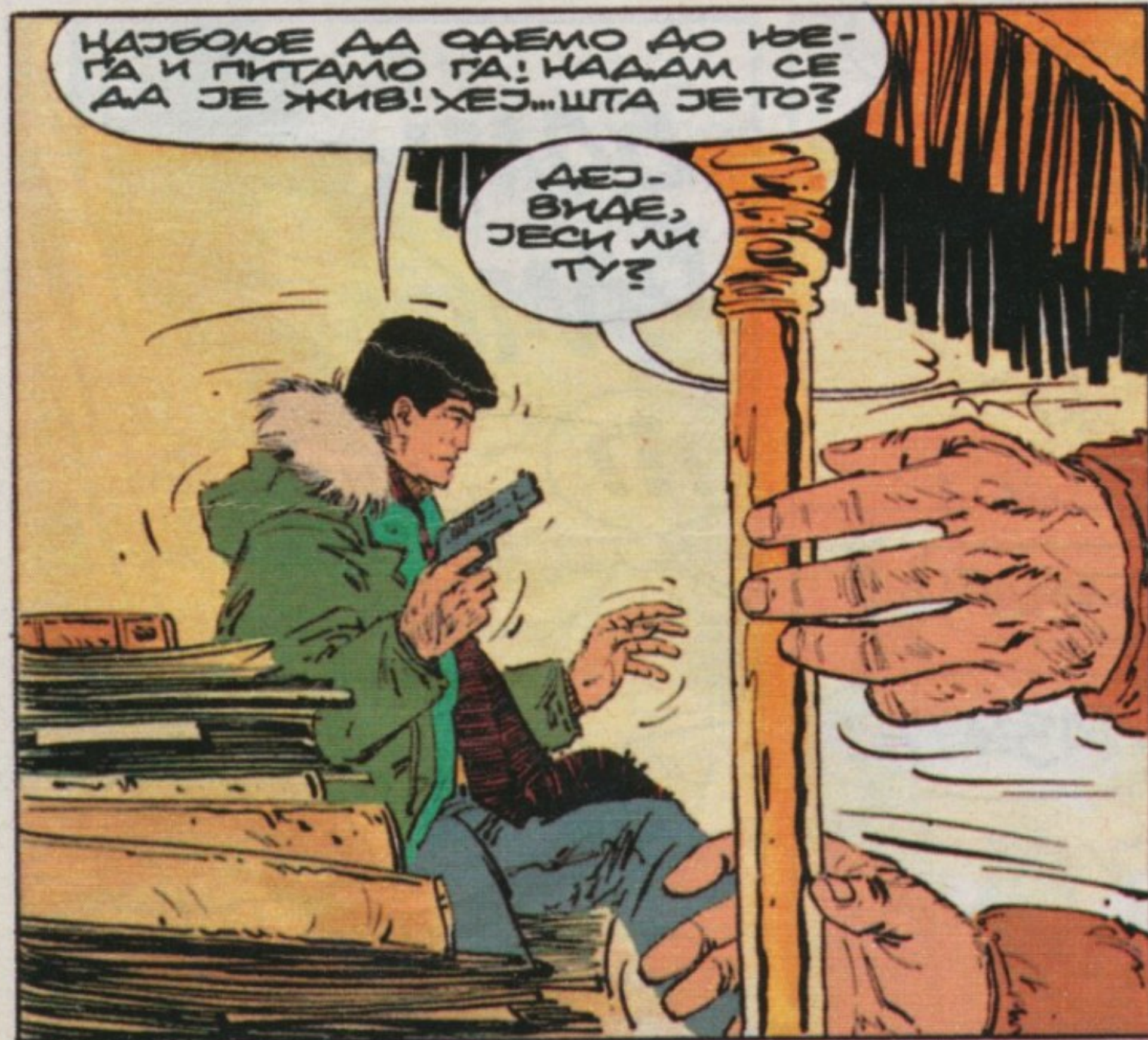
ОХ! БОЖЕ МОЈ!

ДЕЈВИДЕ, НЕ ВЕРУЈЕШ ВАЈДА У ТЕ ЛАЖИ!

ЈА САМ ТВОЈ ОТАЦ! ОВО СУ БОЛЕСНА ТРАБУЊАЊА СТАРЦА КОЈИ ГУБИ РАЗУМ!

ЗАК ХАТАВЕЈ JE ПОТПУНО СВЕСТАН И ДЕЈВИДА ТО ЗНА! А И ВИ СТЕ ГА ПРЕ НЕКОЛИКО САТИ НАТЕРАЛИ ДА КАЖЕ ГДЕ JE ДНЕВНИК!

НАЈБОЉЕ ДА ОДЕМО ДО ЊЕГА И ПИТАМО ГА! КАДАМ СЕ ДА JE ЖИВ! ХЕЈ... ШТА ЈЕ ТО?

ДЕЈВИДЕ, ЈЕШ ЛИ ТУ?

МАРАДОК ЈЕ БИО У ПРАВО! ОН ЈЕ СИН ЧОНАТАНА ФЛАЈА, ЗА ПРАВО МЕКЛЕЈНА! УЗЕО НАС ЈЕ НА ЗУБ! ПУЦАО ЈЕ НА МОЈ СИНА!

МЕКЛЕЈНОВ СИН? КАКО ЈЕ САЗНАО, ЗАК?

СТАРА КУКАВИЦА ЈЕ СВЕ НАПИСАО У ДНЕВНИКУ! МОРАМО СРЕДИТИ ТОГ МОМКА, КВИНЕ! АКО ТРЕБА, ЕВА-КУИШИ ЦЕО ГРАД!

УХВАТИЋЕМО ГА, ГОСПОДИНЕ РИЏБИ! КЕРТИС ЈЕ ПРАВИ ЛОВАЦ НА ГЛАВЕ!

ПРИПАЗИТЕ НА ФЛАЈЕВУ ДЕВОЈКУ! УМИНИТЕ СВЕ ДА ЈЕ ОСЛОБОДИ!

УЗ ТОМА И ХЕНКА, И ДОБРОВОЛЦИ ЧУВАЈУ ЗАТВОР! ТАЈ НИТКОВ НЕ МОЖЕ ДА ЈОЈ ПРИЂЕ!

ШТА ЂЕМО СА ГОСПОЏИЦОМ ВОРНЕР? КРИЛА ЈЕ ДЕВОЈКУ У СВОМ СТАНУ!

ЈА БУ СЕ ПОБРИЊУТИ ЗА ЊУ И ЗАКА! ТИ НАЈИ ФЛАЈА!

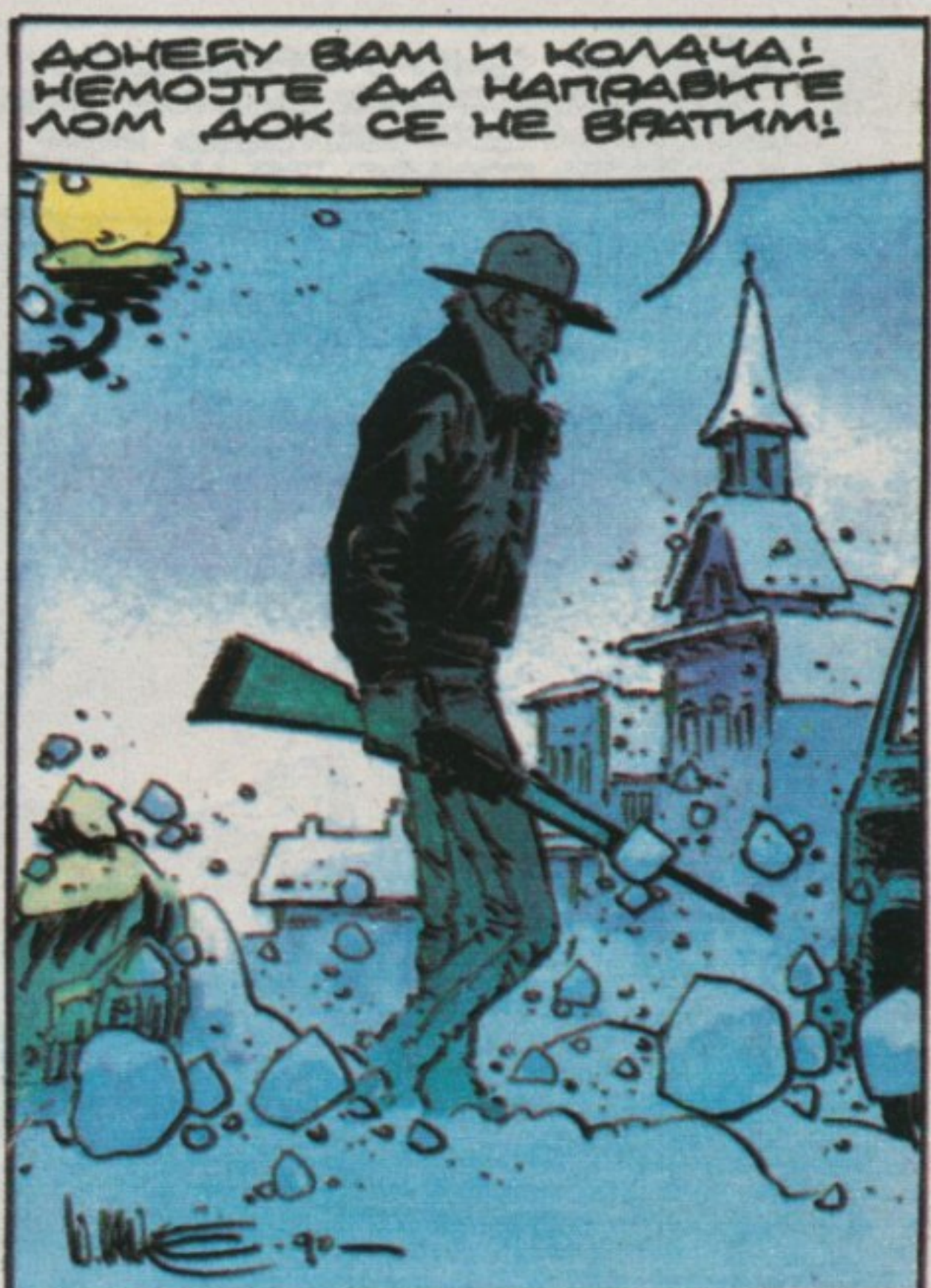

SHERIFF'S OFFICE

СВИТЕ! ДОБРО ЈЕ!

©1990 W. VAN E. & J. VAN HAMME

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ПО ЈЕДАН ЦОКЕР У

ОД САДА, ДО КРАЈА ГОДИНЕ

КО СЕ ИГРА

Наградна игра са
преко 7000 награда

ТАЈ СЕ ВОДИ

Свака послата коверта,
четири шансе за добитак

СВАКЕ НЕДЕЉЕ

100
најлепших
играчака
на свету

100
најслађих
пакета
на свету

СВАКОГ МЕСЕЦА

10 најбољих
видео игара на свету
NINTENDO 64

по 10 хеликоптера на течно
гориво, са радио-контролом

У ЈУНУ, СЕПТЕМБРУ И ДЕЦЕМБРУ

по 10 најбољих РС рачунара
на свету PENTIUM 16Mb

НА КРАЈУ ГОДИНЕ

12 СТИПЕНДИЈА ДО КРАЈА
РЕДОВНОГ ШКОЛОВАЊА
уз могућност запослења,
зависно од струке и успеха
у школи.

Награда важи и за децу која још
нису кренула у школу, а добитници
која су школу завршили могу
пренети право коришћења на оне
које највише воле.

СПРЕМО!

Сакупите марике са наших производа у укупној вредности од 10 поена, као и једну од касица десерата који су учествовали у прошлогодњој наградној игри (SWEET, RUM bar или STARK joker).

Све то пошаљите на адресу:

Свака послата коверта учествује у недељном, месечном, тромесечном и извлачењу награда на крају године. Резултате извлачења објавићемо у ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ.

ШТАРК - НАГРАДНА ИГРА
КУМОДРАШКА 249
11000 БЕОГРАД

ДОБИТНИЦИ ЈЕДНАЕСТОГ КОЛА НАГРАДНЕ ИГРЕ

100 НАЈЛЕПШИХ
ИГРАЧАКА НА СВЕТУ

11000 Београд
Бобета Иван, Николе Чупића 13, Ћосовић
Стево, Драгице Кончар 23/11, Ђорђевић
Миодраг, Каменогорска 3, Ђуровић Ана,
Станислава Сремчевића 1/72-7, Гарабандић
Сава, Устаничка 126, Михајловић Милица,
Станка Пауновића 35/30, Миленковић
Марија, Митрополита Ненадовића 34,
Милосављевић Миле, Драгице Правце 4,
Рајић Вера, Цара Душана 59, Срдановић
Александар, Николе Чупића 10, Срдано-
вић Иван, Николе Чупића 10, Срдановић
Јелена, Николе Чупића 10, Трнинић
Весна, Јована Поповића 27а, Дрчић
Дејан, Ст. Филиповића 28/80, Сибинчић
Марија, Радојке Лакић 10.

11070 Нови Београд
Ћирић Лазар, Веспуچیјева 23/5, Јандрић
Ђуро, Похорска 12/13, Мицковић Слобо-
дан, Нехрובה 214/41, Николић Смиљана,
Др. И. Рибара 69/9, Остојић Александар,
Бул. АВНОЈ-а 151/2, Пашић Слађана, Др.
И. Рибара 69/47, Пелевић Ана, Милентија
Поповића 4/3, Васиљевић Тадија,
Гандијева 184/29.

Игњатовић Милена, Бањичка 11, 11080
Земун, Јовановић Тамара, Задругарска
1/19, 11080 Земун, Штулић Александра,
насеље 13. мај бр. 6, 11080 Земун, Бутулија
Новак, Љубомира Ивковића Шуце 8/16,
11090 Кијево, Бјелобрк Душанка, Бошка
Бухе 19, 11130 Калуђерица, Савић Горан,
Ослобођења 11. део бр. 3, 11194 Рушањ,
Веснић Мирза, Михајла Шолохова 9,
11211 Борча, Кнежевић Олга, Колонија
93/2, 11234 Рипањ, Блануша Милена,
Барска 1. део 18а, 11253 Сремчица, Антић
Јованка, Жарка Јелића 103, 11272
Добановци, Антић Миле, Жарка Јелића
103, 11272 Добановци, Антић Тања, Жарка
Јелића 103, 11272 Добановци, Божић Марко,
Жарка Јелића 31, 11272 Добановци,
Раковић Раденко, М. Тита 7, 11272 Доба-
новци, Бабић Стеван, Василија Ранковића
Баће 12/2, 11273 Батајница, Павловић
Михајло, Трновче Сутјеска 12, 11319
Крњево, Живојиновић Дејан, 11432
Друговац, Милосављевић Вања, Ослоб-
ођења 5, 12240 Кучево, Гавриловић
Љиљана, Нас. Ослободиоци Ваљева 61/9,

RUM

1200g

СВАКОМ КОВЕРТУ

На левој страни видите све награде које „Штарк” даје у својој наградној игри, али и правила играња. Десетине хиљада вас који сте до сада послали коверте на адресу „Штарка” то знају, али има и оних који тек намеравају да се укључе у игру.

А игра је једноставна: купите „Штаркове” слаткише да их поједете. На сваком слаткишу, односно његовом омогу постоји маркица са утиснутим бројем поена. Ваше је да сакупите десет поена, исечете маркице, ставите их у коверат и заједно са омотом „рум бара”, „Sweet-a” „Штарк jockera” пошаљете их на адресу „Штарка”.

Разни „Штаркови” производи имају различит број поена, али, све заједно, треба да потрошите мање од десет динара на целу пошиљку. То није много када знате какве све поклоне можете да добијете: од играчака до компјутера и стипендија.

У прошлом броју писали

смо о новим „Штарковим” производима „Fun Run” и „Za-za” који коштају само један динар а доносе по два поена. Сада вам представљамо чоколадице које су прошле године у наградној игри доносиле аутомобиле као награде, а овог пута, оне су цокери чије омотнице (једну од три) стављате у коверат и шаљете на адресу „Штарка” заједно са оним маркицама.

„Рум бар” је мала чоколада у црвеном омоту са уобичајеним састојцима као што су какао, брашно и млеко, али има и мало рума. Поред уобичајених слатких делова, „Sweet” садржи нешто житарица и лешника док се „Jocker” издваја од осталих по томе што има укусну нугат масу и укус ваниле. Омотница „Sweet-a” је плавкаста, а „Jockera” златне боје. Сва три производа коштају нешто више од динара.

С. Ј.

СРЕЋНО!

• ПЛАЋЕНИ ОГЛАС •

14000 Ваљево, Јешић Александар, село Лисо Поље, 14210 Уб, Стојановић Димитрије, Чеде Тодоровића 1, 14210 Уб, Митровић Љиљана, Милана Перића 68, 15000 Шабац, Ранковић Раде, 7. октобра 137, 15000 Шабац, Илић Драгица, Дринске дивизије 14, 15300 Лозница, Скорић Миленко, Војводе Степе 77, 15308 Јадранска Лешница, Марковић Марија, Небојше Јерковића 175, 15310 Рибари, Васиљевић Марко, Радничка 66, 15314 Крупан, Цветановић Нинослав, 1. мај 23, 16000 Лесковац, Илић Александар, В. Чарапића 2 бр.26, 18000 Ниш, Љубисављевић Маријана, 2. пролетерске бригаде 6/14, 18000 Ниш, Спасић Никола, Матејевачки пут 9/2, 18000 Ниш, Стојковић Марко, Радничка 16, 18210 С. Трупале, Живковић Никола, село Јагличје, 18240 Гаџин Хан, Мијаиловић Милан, 18410 Дољевац, Шуловић Снежана, Косовска 21, 18430 Куршумлија, Јовановић Милица, Гочка 19, 19000 Зајечар, Ђурић Александар, Пролетерска 113/1, 19250 Мајданпек, Дурнић Тања, Карађорђева 200, 19350 Књажевац, Ашићерић Стеван, Богдана Шупута 63, 21000 Нови Сад, Кукић Виктор, Селачких буна 81, 21000 Нови Сад, Пантовић Љиљана, Родољуба Чолаковића 12/324, 21000 Нови Сад, Кресоја Хелена, 2. нова 14, 21213 Змајево, Чапеља Ана, Лењина 38, 21425 Селенча, Пакледицац Вања, Гарда 18, 21426 Вајска, Тодоровић Тања, Марка Перичина 19, 21460 Врбас, Ђого Младен, Св. Марковића 31, 21473 Маглић, Ђорђевић Лука, Ђ. Ђаковића 12, 22230 Ердевик, Миличевић Јасна, Саве Чобановића 37, 22313 Војка, Егић Снежана, 22. октобра 47, 22320 Инђија, Радивојевић Марија, Доситеја Обрадовића 25, 22406 Ириг, Петруш Иван, Петефи Шандора 142, 22420 Платичево, Палковић Тимеа, Бул. В. Влаховића 46/13, 23000 Зрењанин, Нестров Анита, Ракоци Ференца 21, 23214 Торда, Јовановић Небојша, Карађорђева 12, 25250 Оџаци, Ковачевић Марија, Лењина 88, 25253 Ратково, Спасић Александра, Лењина 89, 25253 Ратково, Шошкић Игор, Штурова 25, 26210 Ковачица, Керчобан Кристина, М. Црњанског 181, 26352 Иланца, Црепуљаревић Бобан, М. Јанковић 31, 31000 Ужице, Николић Срђан, Косте Абрашевића 5, 31000 Ужице, Безаревић Тијана, Љ. Миодраговића 80, 31300 Пријепоље,

Кнежевић Марија, Златиборска 36, 31310 Чајетина, Кљајин Владе, Обилићева 87, 32000 Чачак, Ненадовић Александар, село Доња Врбава, 32315 Враћевница, Гобелић Весна, Александра Високог 33, 34000 Крагујевац, Петронијевић Душан, Орашачки пут 66, 34300 Аранђеловац, Шундић Весна, Стевана Синђелића 2а, 34300 Аранђеловац, Павловић Саша, С. Плана, 35247 Плана, Вукосављевић Катарина, Рада Вилотијевића ламела 5 ул. 2/54, 36000 Краљево, Миловановић Милица, Јовац 64, 36103 Крљево, Пејовић Исидора, Крушевачка 16/7, 36210 Врњачка Бања, Алидемовић Харис, Пријепољска 10, 36300 Нови Пазар, Клашинић Милош, 6. августа 136, 36342 Ушће, Игњатовић Јована, Душанова 50 7/27, 37000 Крушевац, Стојановић Тијана, Косанчићева 14, 37000 Крушевац, Ђурђевић Срђан, В. Рибникара 10/23, 37240 Трстеник, Ступљанин Теа, Кнегиње Милице 36, 37240 Трстеник.

100 НАЈСЛАЂИХ ПАКЕТА НА СВЕТУ

11000 Београд
Ђерић Светлана, Васе Чарапића 35/а, Јаковљевић Ана, Хиландарска 22, Лукић Славка, Гогољева 386, Миловановић Ивана, Мајке Јевросиме 21/3, Мудринић Урош, Добановачка 40, Прерадовић Марко, Ивана Мичурина 42, Родић Тања, Стевана Филиповића 32/85, Срдановић Александра, Николе Чупића 10, Срдановић Тијана, Николе Чупића 10, Ставретовић Лела, Василија Ивановића 25, Томић Павле, Милана Јовановића 16, Рељић Стефан, Патриса Лумумбе 22/2, Седларевић Никола, Птујска 13.

11070 Нови Београд
Јандрић Данијела, Похорска 12/13, Марковић Урош, Народних хероја 56 стан 6, Мицковић Слободан, Нехруова 214/41, Мркић Јела, Др. И. Рибара 116/13, Перовић Данијела, 3. булевар 98/4, Васовић Дина, Др. И. Рибара 32/2.

Буцало Алекса, Бањичка 8, 11080 Земун, Станимиров Славољуб, Првوماјска 34, 11080 Земун, Лукић Урош, Падинска Скела 104/1, 11213 Падинска Скела,

Стекић Немања, Скадарска 16, 11224 Врчин, Миленковић Драгиша, Личких бригада 11, 11231 Ресник, Ерић Милан, 29. новембра 64, 11233 Раља, Ракић Ивана, Браће Лукића 11а, 11250 Железник, Антић Нада, Жарка Јелића 103, 11272 Добановци, Мутаваџић Мира, Земунска 110, 11272 Добановци, Савески Велика, Бојчинска 9 стан 7, 11273 Батајница, Савески Живадин, Бојчинска 9 стан 7, 11273 Батајница, Гардијан Данијела, Авалска 4, 11307 Болеч, Чокић Ратко, Андрије Хабуша 15, 11400 Младеновац, Кртинић Марија, Првослава Кухара 66, 11420 См. Паланка, Ескић Филип, Београдска 1, 11461 Бељина, Јешић Славица, Космајских партизана 15, 11461 Рожанци, Качарски Снежана, Бранислава Марковића 21, 14000 Ваљево, Митровић Снежана, Н. Сретена Дудића 19/1, 14000 Ваљево, Деспотовић Слађана, Тике Марић 229, 14242 Мионица, Бојић Јелена, Д. Станковића 12/46, 15000 Шабац, Ђермановић Милан, Дише Аспића 34, 15220 Коцељева, Швабић Иван, Светосавска 2ц, 15225 Владимирци, Ђукановић Борко, В. Назора 4, 15300 Лозница, Митровић Ангелина, 15302 Коренита, Мачар Оливер, Рибарска 14, 15318 Мали Зворник, Матић Гордана, Војводе Мишића 8, 15320 Љубовија, Станковић Никола, село Велико Трњане, 16000 Лесковац, Тегелтија Јелена, Ђуре Салаја 41/12, нас. Дубочица С-10/12, 16000 Лесковац, Табаш Никола, К. Петровића 56, 17520 Бујановац, Димитријевић Маја, Браће Вуксановића 8/а, 18000 Ниш, Муминовућ Дамир, Вука Караџића 8/3, 18230 Сокобања, Пејчић Елизабета, Градашнички пут 66, 18300 Пирот, Пејчић Мирослав, Београдска 30, 18330 Бабушница, Будимировић Анђела, Момчила Милошевића 66/11, 18360 Сврљиг, Милошевић Јелена, Његошева 9/1, 18430 Куршумлија, Петровић Марија, 28. августа 1, 18430 Куршумлија, Хасиновућ Тијана, Светозара Марковића 36/38, 19000 Зајечар, Милојевић Маја, Књаза Милоша 137, 19350 Књажевац, Боричић Роберт, Гагаринова 6/а, 21000 Нови Сад, Колачев Виолета, Др. И. Рибара 1/152, 21000 Нови Сад, Шашовић Слађана, Бошка Бухе 2а, 21000 Нови Сад, Узелац Марко, Омл. радних акција 5, 21000 Нови Сад, Цејетичанин Снежана, Рачког 40, 21131 Петроварадин, Дракула

Владо, Слободана Бајића 8, 21208 Сремска Каменица, Кнежевић Стефан, Љубе Станковића 23, 21300 Беочин, Сапи Рамиз, П. Кочића 66, 21300 Беочин, Бабић Јована, Петра Драпшина 10, 21411 Бегеч, Перовић Тамара, Д. Бојовића 71, 21460 Врбас, Савчић Стеван, Његошева 98, 21465 Бачко Добро Поље, Ракита Милош, Светозара Милетића 5, 21471 Равно Село, Ракита Немања, Цветозара Милетића 5, 21471 Равно Село, Лукић Далибор, Стојана Чупића 170а, 22204 Салаш Ноћајски, Павловић Драгослава, Радничка 4, 22246 Вишњићево, Буђановчанин Бранко, Путиначка 138, 22308 Голубинци, Стакић Далибор, Лењина 70, 22427 Хртковци, Дабић Александар, Б. Ристића Ц5/9, 23000 Зрењанин, Шипка Снежана, Николе Тесле 20/1, 23231 Крајишник, Белесић Јелена, Албертова 206, 23300 Кикинда, Филипов Александар, блок Е1 Л1/2, 23300 Кикинда, Лендач Дајана, П. Драпшина 158, 25230 Кула, Бранковић Бојан, Светозара Марковића 47а, 25253 Ратково, Тубић Татјана, Колутска 8/а, 25275 Бачки Брег, Миховиловић Светислав, Петра Драпшина 2ц, 26000 Панчево, Станојковски Славоко, Георги Димитрова 9, 26201 Јабука, Мариновић Наташа, Лоле Рибара 14, 26300 Вршац, Пиперски Маја, Војнички трг 21, 26300 Вршац, Ушурел Кристина, Хероја Пинкија 135, 26300 Вршац, Богојевић Сања, Партизанска 24, 26314 Банатско Ново Село, Стојимиров Стојче, Хероја Бунцулића 7, 31210 Пожега, Јаковљевић Невена, Миленка Тришића 30, 31250 Бајина Башта, Спасојевић Марко, Јеличка 10, 32000 Чачак, Мирковић Ивана, 32243 Марковица, Радовић Милена, Буковик 66, 34300 Аранђеловац, Богдановић Дијана, 34305 Партизани, Вељковић Ивана, Славке Ђурђевић Б2 3/36, 35000 Јагодина, Прељевић Асмир, Сопотанска 115, 36300 Нови Пазар, Бошковић Тијана, нас. Кремин 29, 36342 Ушће на Ибру, Миленковић Виолета, Мирка Томића 46, 37208 Читлук, Петровић Звонко, Куњачка 3, 37255 Кукљин, Стојановић Стефан, Немањина 7/2, 38000 Приштина, Тодоровић Весна, Светосавска 66, 73300 Србиње.

СРЕЋНО !!!

НОВЕ ГРУПЕ: „РЕПУБЛИКА“

Ново име на светској сцени је енглеска група „Ребулика“ коју предводи певачица Шафрон, рођена у Нигерији. Њихов деби CD појавио се почетком ове године и одмах у Америци забележио леп тираж, највише захваљујући песми „Ready To Go“. Међутим, плоча у Европи не пролази тако добро и зато се Шафрон вајка:

– Нисам задовољна ни критикама о плочи. Једна новинарка је написала да су нам песме лоше пре но што је уопште могла да чује плочу. Не знам шта сам јој то урадила. Понаша се као да сам јој у средњој школи гурала главу у лавабо, па ми се сада свети.

Група је основана пре три године, а уговор са издавачком кућом потписали су одмах иако су имали компоновану само једну песму „Out Of This World“. У то време групу су чинила само три члана: бивша балерина Шафрон, продуцент Енди Тод и Тим Дорни, клавијатуриста који је пре тога свирао у саставу „Flowered Up“. Посветили су се компоновању песама у техно поп стилу које су део публике подсетиле на материјал певачица Сјукси Сјукс и Тоја Вилкокс.

Група је употпуњена прошле године када су им се придружили Џони Мејл и бубњар Дејв Барбароза који је пре десетак година био у саставу „Bow Wow Wow“. У другој половини 1996. стално су наступали по Америци, а песма „Ready To Go“ је на тамошњим радио-станицама емитована у просеку 2000 пута недељно. Њујоршки хокеј тим „Ренџерс“ одабрао је ту песму као своју химну и пуштао је уочи сваке утакмице. Ношени таквим успехом, убрзо су објавили других хит „Drop Dead Gorgeous“ који је искоришћен у хорор филму „Крик“ Вес Крејвена. У међувремену, Шафрон је певала на новом албуму групе „Prodigy“ не одустајући од намере да у Енглеској постигне исти успех као у Америци:

– Не желимо да будемо део велике сиве масе која се људима допада. Или нас волите или мрзите. Ствари, изгледа, само тако могу да иду.

ИЛИ НАС
ВОЛИТЕ
ИЛИ НАС
МРЗИТЕ!

ПЕСМЕ

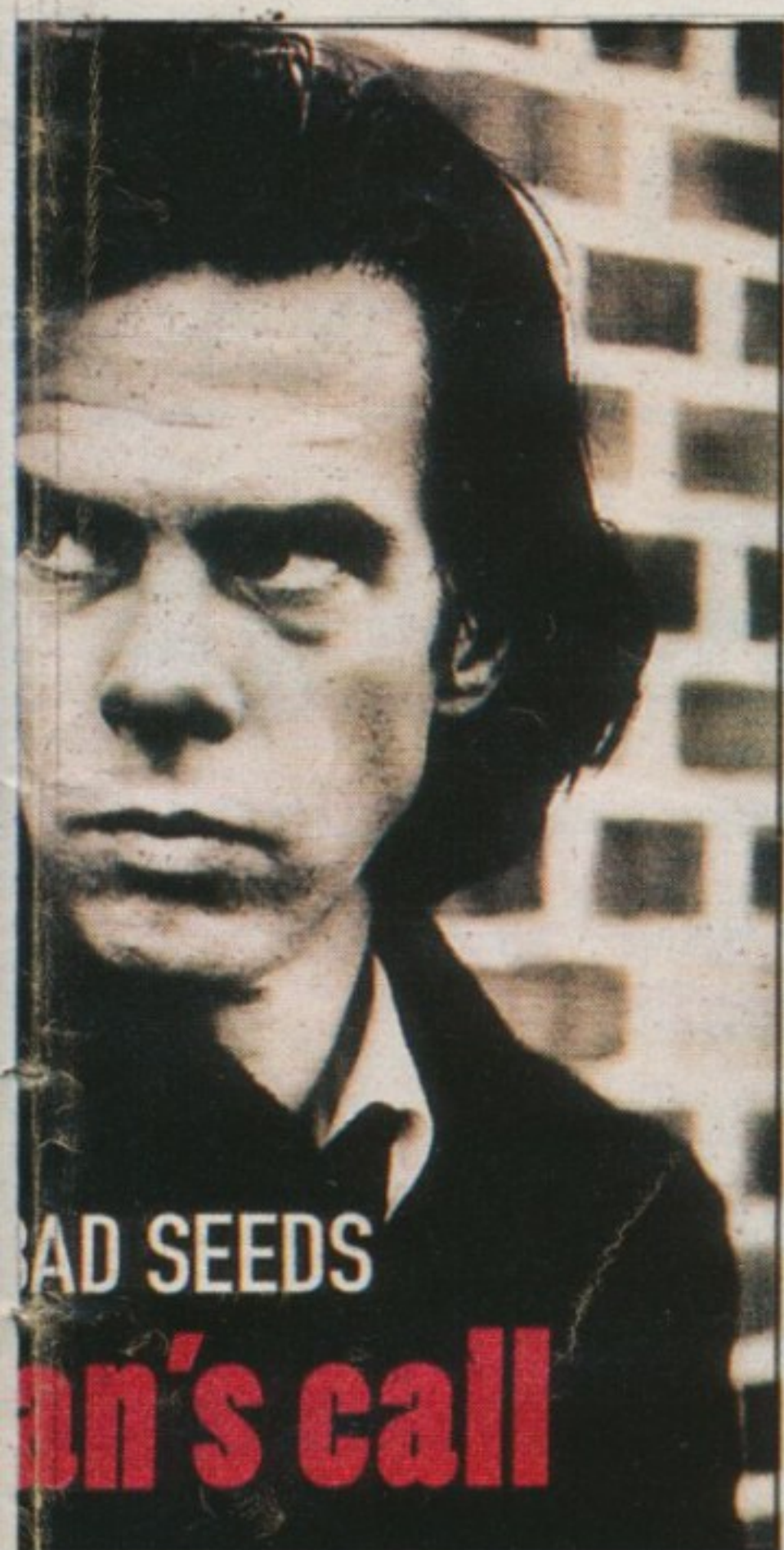
0

ПРОШЛОСТИ

Аустралијски музичар Ник Кејв годинама је спадао у такозване извођаче алтернативне рок музике. Али; његова плоча „The Murder Ballads“ постигла је широм света велики успех и донела му значајну суму новца.

– У неким стварима везаним за успех те плоче изузетно сам уживао – каже Ник Кејв. – Необично ми је пријала сарадња са певачицом Кајли Миноуг коју веома ценим, поготову што смо радили нешто потпуно другачије од музике коју она иначе пева. А што се тиче успеха који је плоча постигла мислим да она баш и није нешто тако посебно. То је, једноставно, плоча за забаву.

Најновији албум „The Boatmans Call“ Ник Кејв је снимио у Лондону у коме живи последњих година и песме су посвећене том граду. Овог пута је направио мирну, готово акустичну плочу тако да је улога његове

групе „The Bad Seeds” била незнатна.

– Сви моји албуми су реакција на неке реакције. Задовољан сам што ми је плоча „The Murder Ballads” оставила много отворених питања. Често се осврћем на прошлост, најдраже су ми оне песме које ме подсећају на нешто што ми се догодило. На њих сам најпоноснији, оне су ми најближе. Такве су све песме на новом албуму мада ово није плоча само са баладама. По мом мишљењу, балада је песма која прича неку причу, не одликује је само то што је спора. Изазов се састојао у томе да сачувам нежну грађу песама. Омиљена песма ми је „Far From Me” написана за време једне љубавне идиле. Она је мој покушај да опишем шта се временом догодило и како је љубав полако слабила. Први стих сам написао када сам упознао ту жену, а последњи када се наша веза завршила. Ово је плоча о мојим најскривенијим осећањима мада сам хтео да пишем о нечем измишљеном, било ми је много занимљивије да описујем оно што се дешава око мене, али тек пред крај снимања схватио сам да ће плоча бити савим лична.

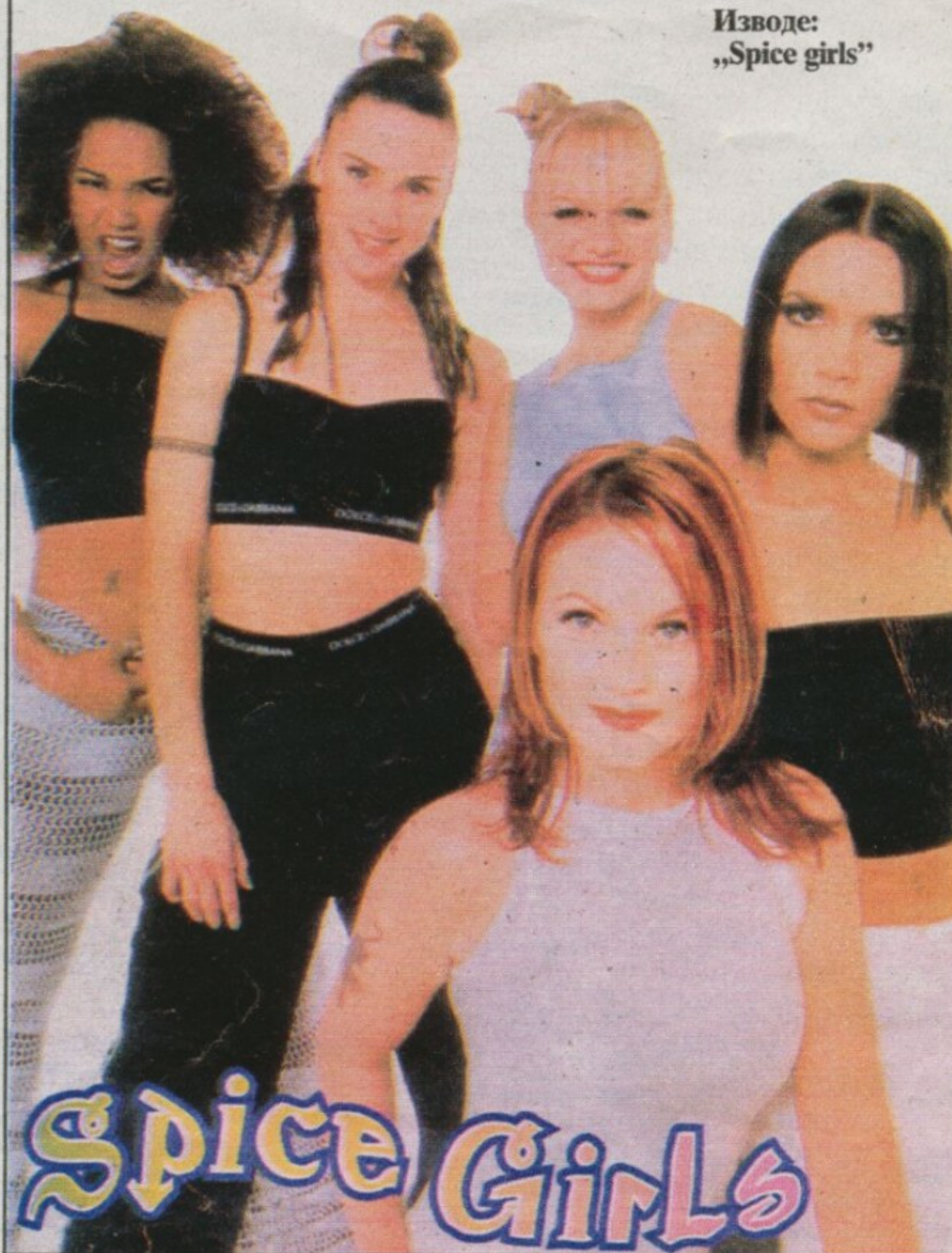
ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

WHO DO YOU THINK YOU ARE? **ШТА ЗАМИШЉАШ КО СИ ТИ?**

The race is on to get out of the bottom the tide is high so your roots are forgotten giving is good as long as you're getting what's driving you is ambition and betting I said who do you think you are I said who, some kind of superstar? you have got to swing it, shake it, move it, make it, trust it, use it, prove it, groove it, show me how good you are you're swelling out in the wrong direction you've got the buzz, superstar you've been bitten your trumpet's blowing for far too long playing the snake of the ladder but you're wrong you have got to reach on up never lose your soul you have got to reach on up never lose control

Трка је започела, бежи се са гна
и има је висока а твоје порекло је заборављено
давати је добро све док добијаш заузврат тебе покрећу амбиција и ризик
кажем, шта замишљаш ко си ти?
Кажем ко, нека врста суперзвезде
мораш то да заљуљаш, продрмаш, покренеш, направиш, провериш, искористиш, потврдиш, осетиш
покажи ми колико си добар ишири се у погрешном правцу
о теби већ брује суперзвезде био си изризен одсвирао си своје играјући скривалице али преиши
мораш да се пропетнеш ка врху
и никада да не изгубиш дишу мораш да се пропетнеш ка врху
и никада не изгубиш контролу

...
Изводе:
„Spice girls”

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

41

РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА ПОЛИТИКА 2 X НАЈ, НАЈ...

ЛИСТА СИНГЛОВА ДОМАЋИХ, No. 32

(19–26. 7. 1997) Субота, 21-22

Уредници листе: Ненад Мандић и Давид Вартабедијан

Тонско-технички реализатор: инж. Зоран Иветић

Радио Политика, 105,2 и 91,4 МХз ФМ СТЕРЕО

1. (1) 5 РАМБО АМАДЕУС – Титаник (КОМУНА)
2. (4) 4 КРИСТАЛИ – Сад се свега сећам (МЕТРОПОЛИС)
3. (3) 8 ORTODOX CELTS – Drinking Song (ИТММ)
4. (2) 5 – ДЛМ – Убише Пабла (ПГП РТС)
5. (6) 5 ПАРТИБРЕЈКЕРС – Не можеш ми ништа (ZMEX)
5. (6) 3 БРАЋА ЛЕФТ – Концентрација (ИТММ)
6. (8) 2 VAN GOGH – Клатно – уживо (МЕТРОПОЛИС)
7. (–) 1 БЈЕСОВИ – Дар (МЕТРОПОЛИС)
8. (5) 7 SUNSHINE – Кокане (МЕТРОПОЛИС)
9. (–) 1 BLOCK OUT – Секира (МЕТРОПОЛИС)
9. (10) 3 ЗАБРАЊЕНО ПУШЕЊЕ – Гиле шампион (КОМУНА)
10. (7) 8 ФАМИЛИЈА – Параноја (КОМУНА)
11. (10) 9 DARKWOOD DUB – Антена (Б-92)
12. (–) 1 ОБОЈЕНИ ПРОГРАМ – Идем глав(н)ом страном (TARCUS)

ЛИСТА ИНОСТРАНИХ СИНГЛОВА РАДИО ПОЛИТИКА

(19. 7–26. 7. 97)

Уредник и водитељ: Никола Таминовић

Тонско-технички реализатор: инж. Зоран Иветић
Субота, 19–21

1. (1) 5 SMASHING PUMPKINS The End Is The Beginning Is The End (disk)
2. (3) 3 SHOLA AMA You Might Need Somebody (disk)
3. (9) 3 NANA Lonely (disk)
4. (11) 3 PAUL McCartney Young Boy (disk)
5. (17) 2 OLIVE You're Not Alone (nema)
6. (10) 3 RADIOHEAD Paranoid Android (nema)
7. (13) 2 WU-TANG CLAN Triumph (nema)
8. (20) 2 SKUNK ANANSIE Brazen (Weep) (disk)
9. (22) 3 ERYKAN BADU Next Lifetime (nema)
10. (8) 7 HANSON Mmm Bop (disk)
11. (24) 2 EN VOGUE Whatever (disk)
12. (2) 6 SNEAKER PIMPS 6 Underground (disk)
13. (14) 6 NO DOUBT Just A Girl (disk)
14. new 1 U2 Last Night On Earth (disk)
15. (7) 4 BONE, THUGS & HARMONY Look Into My Eyes (disk)
16. (6) 6 SUPERGRASS Sun Hits The Sky (nema)
17. (4) 4 THE SEAHORSES Love Is The Law (nema)
18. new 1 PUFF DADDY & FAITH EVANS I'll Be Missing You (nema)
19. (15) 6 DURAN DURAN Out Of My Mind (disk)
20. (5) 5 NOTORIOUS B.I.G. Hypnotize (disk)
21. (12) 5 FAITH NO MORE Ashes To Ashes (disk)
22. (21) 4 JON BON JOVI Midnight In Chelsea (disk)
23. new 1 BRAND NEW HEAVIES You Are The Universe (blok)
24. (27) 2 HAL featuring GILLIAN ANDERSON Extremis (nema)
25. (26) 8 WARREN G Smokin' Me Out (disk)
26. (18) 4 FOO FIGHTERS Monkey Wrench (nema)
27. (16) 5 BLUR On Your Own (nema)
28. (25) 9 PREFAB SPROUT A Prisoner Of The Past (nema)
29. (23) 8 SUZANNE VEGA Birthday (nema)
29. new 1 SAVAGE GARDEN I Want You (disk)
30. (19) 7 DEPECHE MODE Home (nema)

ИНТЕРНЕТ АДРЕСА ЛИСТЕ:
<http://www.classroom.opennet.org/~mercer>

ФАНТОМ ЈЕ ОСТАВИО

Свештеник Јудин Ренсон уживао је такав углед у Ен Арбору, у Мичигену, да се нико није усудио да га, чак ни кришом, исмеје због његовог званичног захтева да власти потврде или порекну говоркања његових парохијана како његову цркву походе духови.

Јудин Ренсон није био само методистички свештеник, већ и први човек чувене Фондације Весли, назване тако по Џону Веслију који ју је основао још у 18. веку оставивши знатна средства за стипендирање студената из целог света.

Око пет стотина верника окупило се једне мајске недеље 1959. године да присуствују служби. И баш кад је требало отпевати завршне речи последњег псалма, сви верници су одједном заћутали и окренули главе: низ степенице које воде до великих оргуља закотрљала се фудбалска лопта и зауставила испред једног стуба на десној страни цркве. Лопта је дошла са галерије на којој, то су сви видели, није било баш никог. Верници су се узнемирили јер се већ извесно време по граду причало да у овој Божјој кући има духова.

Свештеник се први прибрао и проговорио, као да се ништа није догодило:

– Браћо моја, не узнемиравајте се. Па то је само обична лопта! А сад ћу вам прочита-ти...

Али, док је отварао Библију, није могао да се уздржи да не баци поглед на црквењака који је са страхом ухватио лопту само врховима прстију и, држећи је испружених руку, изнео из цркве. У том тренутку пречасни Јудин Ренсон је одлучио: пошто полиција не жели да ишта званично предузме, он ће се обратити некој приватној детективској агенцији.

Глас Винстона Черчила

Три дана касније појавила су се два, како је њему изгледало, безбожника у коцка-

стим оделима, с обавезном жваком у устима и шеширима које нису скинули ни улазећи у цркву. Била су то два приватна детектива која су се за скроман хонорар јавила на свештеников оглас – Харолд Олсен и Емерсон Сток.

Детективи, очигледно, нису баш озбиљно схватили причу свештеника који им је објаснио да се већ неколико година у цркви чују необични звуци, да се врата у њој сама од себе затварају, а под од дасака шкрипи. Црквењак је чак тврдио да је чуо и потмуло али злокобно урликање, некад јаче некад слабије. Његова жена је, пак, сасвим разговодно чула глас Винстона Черчила.

Грађани који су становали у склопу црквених здања имали су опипљиве доказе да се духови налазе у цркви: нестајало им је рубље, нарочито мушки доњи веш, као и делови одеће коју су скупљали у једној црквеној остави да би била раздвојена сиромашнима. Имућније жене из те парохије, које су једном недељно припремале ручак за све вернике, тврдили су да им је у више махова нестајао пиринач, шпагети, пасуљ, комадићи меса. Нису раније причале о томе јер су редовно нестајали само остаци ручка, никад веће количине.

Ништа ни чули ни видели

Детективи су закључили да се духови, односно фантоми како су их називали, појављују искључиво ноћу, па су одлучили да две следеће ноћи остану у цркви. Ништа нису видели, ништа нису чули. Трећег дана прегледали су и све подземне просторије и котларнице да би на крају изјавили да у цркви нема ничег необичног, још мање неприродног и – отишли. Ни пречасни ни његова жена нису баш били задовољни овом истрагом.

Требало је сачекати зиму па да њихове сумње добију нову потврду, чуднију од досадашњих али и опипљивију. Неколико дана падао је снег.

Тог јутра црквењак је улетео у цркву и викнуо:

– Фантом је оставио трагове!

Свештеник је са ужасом са слушао његову причу о фантому пошто, по његовом мишљењу, фантоми не постоје мада је већ извесно време престао да се буну на овај израз пошто ни сам није имао никакво објашњење за необичне појаве. Изишао је у врт и сам открио фантоме трагове у снегу. Био је то у ствари низ малих рупа, који је водио од подрумске оставе до цркве или од цркве до подрума. Трагови у снегу били су потпуно округли, па је било немогуће утврдити одакле почињу а где се завршавају. Само је једно било јасно: да у снег није могао да их утисне нико осим човека и то не ходајући већ неким округлим предметом. Заједно с неколицином парохијана пречасни је прегледао сваки кутак у цркви и зградама које јој припадају и – ништа.

*Три њуша су два
приватна
детектива
прегледала велику
методистичку
цркву, од подземних
просторија до
тавана, парохијску
кућу и све друге
зграде, али ништа и
никој нису открили.
А необичне појаве
нису престајале*

Нешто пре Божића, бедни-нерка у парохијској кући почела је да маже воском паркет у канцеларији. Методистичка црква у Ен Арбору имала је у свом склопу читав низ зграда и одаја: учионице, просторије за друштвено оку-

који се баш нису показали орни на послу. Један логичан закључак ипак је морао да им се призна: ако је у питању људско биће, оно је без икакве сумње морало оставити иза себе отиске прстију. Трагали су за њим 24 сата и ништа нису

ТРАГОВЕ

пљање парохијана, пролазе и ходнике. Кад је кренула уз степенице, приметила је нешто као сунчев зрак који се у цик-цак померао са степеника на степеник да би наједном нестао, па се поново појавио и то знатно ниже. Не дижући узбуну, обавестила је о томе свештеника.

Нема отисака прстију

Случај који се збио неколико дана касније поново је узвитао прашину и обновио причу о фантому. Долазећи једног јутра на посао у парохијску канцеларију, Миријем Грин нашла се лицем у лице „с тим нечим“, неком врстом дивљака покривеног дроњцима који ју је посматрао потпуно празним погледом. Миријем је заурлала од страха а дивљак је почео да бежи мењајући правац што је само појачало њен страх. Најзад је она схватила да му је, стојећи на истом месту, затворила једини излаз из одаје. Склонила се с врата и сподоба је пројурити поред ње, просто полетела степеницама и нестала. Миријем је упорно тврдила: био је то човек мада није имао лице правог човека. И још нешто: чудно биће носило је две дугачке плетенице.

Још једном је свештеник позвао приватне детективе

нашли. Закључили су, најзад, да цркву сигурно редовно „посећује“ нека скитница и то је било све. Свештеник није делио њихово мишљење: био је убеђен да унутар црквених зидова стално живи неко ко добро познаје сваки њен ћошак.

Један потпуно неподвижен случај решио је загонетку. У Ен Арбору постоји аеро-клуб и клуб ваздушних једрилица. Једног дана два студента летела су једрилицом читаво преподне покушавајући да открију струју која ће их најдуже одржати у ваздуху. Месец је јул, врућине велике. Изненада, један од студената показао је свом другу нешто заиста необично. На крову методистичке цркве, невидљив са земље, неки човек је лежао испружен на сунцу. Тај приказ и не би пробудио њихову сумњу да то није била црква за коју се говорило да је настањују духови.

Студенти су касније све то испричали једном пријатељу а он пречасном Ренсону који је одмах закључио: како се то догодило у недељу кад је црква пуна верника, фантом (авет, дух, вагабунда, дивљак, назовимо га како је коме драго) није могао да прође непримећен кроз читав храм и попне се на кров. Значи, он живи ту, на тавану цркве.

Опет два детектива

По трећи пут је свештеник позвао двојицу детектива који су прочешљали таване. Пред вече су открили да је у великој остави цркве, повезаној са свим осталим зградама, направљена лажна, двострука таваница с капком који је могао да се закључа. Бојећи се оног на шта су могли да наиђу, обавестили су градску полицију. Пошто је полиција могла да дође тек сутрадан ујутру, у остави су дежурала два стражара.

У шест часова наредник Ричи Дејвис и Норман Олмстед, насилно су отворили капак. Ричи Дејвис опрезно се освртао унаоколо. За њим се кроз капак провукао и Олмстед, а

најзад су им се придружили и детективи. Простор у који су ступили био је толико низак да су морали да се сасвим сгну. Уз светлост џепне лампе открили су још једна вратанца која су се отварала према једној нешто већој просторији.

У њој је, између греда, био разапет, као шатор, комад дебљег платна. Поред шатора нашли су крпицу с остацима хране. А онда је Норман угледао неку сподобу приљубљену уз таванску греду. Ричи је уперео револвер према њој и наредио јој да сиђе. Човек, јер је то ипак био човек, скочио је на под и одмах ставио руке на потиљак.

– Кинез! – узвикнуо је један од детектива.

Стварно је био Кинез. Звао се, казао је, Чанг Лин. Био је прљав, косе уплетене у две масне и замршене кике, исцепаних панталона и с нечим што је некад личило на шешир. Пристао је касније да разговара с новинарима листа „Лајф Мегезин“, појавио се и на телевизији, али је упорно одбијао да исприча у појединостима шта је то годинама радио на црквеном тавану. Једино је поручник Ричи успео, док су састављали попис његове имовине, да га наведе на разговор који је постајао све искренији. Да кажемо само да се имовина састојала од три отрцана покривача, једног портабл радио-апарата, кутијице инстант кафе и пара рукавица.

Иако је изгледао потпуно запустен, на Дејвиса је оставио утисак потпуно разумне особе, чак и интелигентне.

– Како се зовете?

– Чанг Хуан Лин, рођен у Сингапуру 6. јула 1931.

– Имате, значи, двадесет осам година?

– Тачно!

– Како сте дошли у Сједињене Државе?

– Добио сам стипендију Фондације Весли.

Поручник Дејвис зачудио се што пречасни није препознао Чанга кад их је суочио. Прегледао је затим документацију Фондације и тамо нашао име Чанга Хуана Лина уредно записано у досијеима за одговарајућу годину. Али, његово име нађено је на још једном месту: у полицијским досијеима где је било забележено да је студент с тим именом без икаквог трага нестао 1955. године.

– Па то су четири пуне године – приметио је поручник.

– Да, четири године.

– И ви сте се све те четири

године скривали у оној рупи између праве и лажне таванице.

– Да!

– Никад нисте излазили?

– Из скровишта сам излазио у цркву и зграде у њеном склопу, али сам у град изишао један једини пут. То је било прве године мог скривања. Сад више не бих могао ни да изађем, немам одећу, а и бојим се да би ме неко могао познати.

– Куда сте ишли оног јединог дана кад сте изишли?

– На фудбалску утакмицу у којој је играо тим из Ен Арбора... заборавио сам против кога.

– Значи, ни са ким никада нисте разговарали?

– Не!

– Али, зашто сте се крили?

Тада је Ченг објаснио да је у почетку студирао у Ен Арбору, а да је најзад прешао на Мичигенски универзитет, на технички факултет. После извесног времена утврдио је да није довољно надарен за математику и да ће му то сметати да успешно настави студије на техници. У том случају изгубио би стипендију и остао без средстава. Узалуд је тражио неки посао који би му омогућио да настави студије. Изгубио је веру у све па је једноставно одлучио да се сасвим повуче из света.

– Али, зашто се нисте вратили у Сингапур?

Чанг је објаснио да није имао храбрости да се суочи с презрењем због свог неуспеха и са болом својих родитеља који су поднели многе жртве да га опреме и омогуће му да оде у Сједињене Државе и тамо студира. За њега су се жртвовали и браћа и сестре.

– Али зашто сте изабрали да се кријете баш у тој цркви?

– Због тога што сам је добро познавао. Као студент Фондације имао сам разне обавезе и код мене су остали многи кључеви. Заправо, ја и нисам изабрао ту цркву за свој стални боравак. Догодило се да сам првог дана дошао да се у њу сакријем само те ноћи... а онда сам ту и остао. То је све.

Полиција му је, разуме се, поставила још многа неугодна питања: како се хранио – иако је знала да је храну морао да краде – и како се облачио. Највише их је ипак занимало како је успевао да га не виде и не чују. Објаснио је да је у великом комплексу зграда Фондације увек била понека слободна просторија. А трагови у снегу у облику малих округлих рупа? Обућа му

Женски бокс осваја свет

 је била у тако ужасном стању да је, да не би остављао ипак донекле препознатљиве трагове, морао да направи мале штупе.

– Како нигде нису нашли отиске његових прстију?

Стављао је увек рукавице, и дању и ноћу, и лети и зими.

Црквењакова жена говорила је да је једног дана чула глас Винстона Черчила. Чанг је и то потврдио. Он није желео да се растане од свог радио-апарата, а како се дивео Черчилу није одолео жељи да чује један његов говор на који је, окрећући скалу, једном случајно наишао. Погрешно је појачао тон, али га је одмах стишао. Ипак, неколико дана је премирао од страха да се тиме није одао.

Инспектор Ричи чудио се студентовој непромишљености у избору скровишта, одмах испод крова цркве. Чанг је објаснио да су у време кад је он то своје скровиште уређивао, два огромна дрвета бацала дебелу сенку баш на тај део крова. Касније је то дрвеће посечено, па га је врућина просто убијала. То га је натерало да понекад изиђе на сам кров где је бар имао ваздуха. Кад би чуо буку авиона, одмах се склањао. Али, Чанг је потпуно заборавио на једрилице.

А урлање које се понекад чуло? Чанг је објаснио да је из страха да ће заборавити да говори наглас рецитовао стихове или певао црквене песме. У својој ужасној усамљености ноћу би некад силазио степеницама до најдубљих подрумских просторија и тамо урлао на сав глас. Поручник Ричи, који је иза себе имао дуго и богато искуство, био је ипак запањен.

– Па ви сте преживели четири ужасне године!

– Да! Најпре су то били дани и месеци узнемирености, а потом чисто очајање. Али, то је имало и једну добру страну: научио сам да размишљам о разним стварима и да исправљам нека своја погрешна мишљења.

Случај Чанга Хуана Лина, када се за њега сазнало, изазвао је истинско запрепашћење и – самилост. Чанг је у затвору остао само неколико дана да би сачекао одлуку службе за усељење и дозволу сталног боравка. Ускоро је, уз помоћ неких удружења и појединачна, наставио да студира.

К. В.

(Према књизи
Пјера Белмара
„Несвакидашњи досијеи”)

КРВ, ЗНОЈ И СУЗЕ

Д а ли знате да постоји и женски Холифилд? То је Американка Кристи Мартин која је прошле године освојила титулу светског шампиона у женском боксу. У трећој рунди је, класичним нокаутом, победила Иркињу Деидре Гогерти. Од тог тренутка њена каријера кренула је вртоглавим успоном. Госпођица Мартин сада одбија да учествује у такмичењу уколико јој се за сваку борбу не плати најмање 150 хиљада немачких марака. А недавно је са познатом козметичком фирмом „Ревлон” потписала уговор „тежак” четири милиона марака.

Човеку се заврти у глави од толиких сума које шампионка зарађује, а замислите само како је Мартининим противницама? Оне из ринга не излазе само ошамућене, већ и озбиљно повређене. Деидре Гогерти, до прошле године победник у 25 мечева, зарадила је неколико поломљених ребара, смрскану хрскавицу носа и гипс на десној руци.

Па после кажу да је бокс племенита вештина! И, што је најнеобичније, статистике то и потврђују. Направи ли се листа спортова опасних по живот учесника, испред бокса ће се наћи фудбал, атлетика, рагби, чак и пецање.

И даље се тучем, али за славу!

Постоји ли противница која би могла да се ухвати у коштац са Кристи Мартин? Како тренутно ствари стоје, најозбиљнија противница била би јој Енглескиња Џејн Кауч. И она је прошле године освојила титулу шампиона у велтер категорији, али у другој међународној женској боксерској федерацији. Џејн је у

напорном мечу, који је трајао десет рунди, победила Францускињу Сандру Гајгер, некадашњу карате шампионку.

Када се погледа фотографија Кристи Мартин на којој је сва окрвављена, али са изразом лица од кога вам се следи крв у жилама, намеће се питање: откуд женама жеља да се баве тако грубим спортом?

Одговор можда треба по-

*Да им гресови не
ошкривају обележја
пола, по жестици
којом се боре у рингу
свако би помислио
да је леда меч између
два мушкарца*

Кристи Мартин снимљена у тренутку кад у трећој рунди задаје нокаут својој противници Иркињи Деидре Гогерти.

тражити у животној причи Џејн Кауч. Ова жестока дама показивала је ратоборност још у најранијој младости. Ретко би јој протекао дан без туче – песничила се на сваком месту и у сваком тренутку на улици, по пабовима, чак и у реду, чекајући аутобус.

– Једноставно нисам могла да обуздам своју дивљу природу – објашњава Џејн. – Углавном сам се тукла с мушкарцима не би ли им доказала да они не владају светом, што су ми стално тврдили, већ да смо и ми жене довољно јаке да им се супротставимо. Кад сам схватила да је ђаво однео шалу и да тако више не иде, сасвим случајно видела сам чланак у једном часопису. Говорило се о женском боксу и о томе како тај спорт постаје све популарнији, посебно у Америци. Зашто своју агресију не бих испољила у рингу, а не у локалним тучама, упитала сам се.

Џејн Кауч је одмах посетила гимнастичку дворану у свом родном граду Флитфуду, у Ланкаширу. Толико је била упорна да је тренера, који је до тада радио само са му-

шкарцима, убедила да и њу уврсти међу своје „штићенике“. То што је тренер касније изгубио дозволу за рад јер је, прекршивши закон, Џејн пријављивао за аматерска такмичења, друга је прича.

Оставши без тренера Џејн Кауч се обратила Тексу, бившем боксерском шампиону који је постигао сјајне резултате и као тренер британске боксерске репрезентације.

Гладна и помало луда

Текс увежбава Џејн Кауч на његовој фарми у околини Бристола. Британска шампионка проводи сада дане испуњене углавном напорним тренинзима. Један је у једанест пре подне, други у шест после подне. Поред ударања у цак (до бесвести), Џејн диже тегове, ради склекове, трчи по неколико километара, спарингује махом са боксерима и при томе строго води рачуна о исхрани. Најчешће једе кромпир припремљен на сто начина, хлеб и поврће. Чоколада и пиво строго су јој забрањени.

Само једном недељно може да оде до Бристола, са породицом у Флитфуду чује се телефоном, ретко кад добије дозволу да их и посети. И то није све.

– Моја уобичајена тежина је 66 килограма – каже Џејн. – Али, како се приближава борба, знам шта ме чека. У ринг

никад не улазим са више од шездесет. Значи, уочи меча држим строгу дијету. Наравно да ни то није случајно. Између конопаца морам да будем што борбенија, а добро знате да гладан човек може да буде помало „луд“ и спреман да свој бес истражи на противника који му се нађе на путу.

Џејн Кауч ниједног тренутка није зажалила што је пристала на тако строго уре-

ђен живот. Оног дана када је у Копенхагену проглашена за победницу, заборавила је на сва одрицања.

И, на крају, колико је значајан женски бокс? Овај спорт има највише поклоника у Америци, све је популарнији и у појединим земљама Западне Европе. Откако су жене почеле да се боре као мушкарци, њихови мечеви привлаче све више публике, али и оних који су спремни да

Иако се бокс не смањра већином која је у врху листе спортова опасних по живот, има стучњака који се одлучно боре за то да жене напусте ринг.

Шампионка поред свој менаџера Дона Кинга држи у руци појас са златном коичом који је добила као светска првакиња. Кад је видише изван ринга, тек тада вам постоје јасно зашто је „Ревлон“ поштовао са њом милионски уговор. Ниједна жена, са или без шминке, не изгледа толико друкчије у приватном животу и на „послу“.

дају велике паре за припреме и одржавање њихових борби.

Јер, што би рекао Текс, посебно је уживање гледати у рингу противнице које се тучу таквом жестином да су њихови мечеви често занимљивији од мушког бокса.

В. С.

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

КАД
САМ
БИО
МАЛИ:

СЛОБОДАН

ДВА ПРОЛЕЋА

(ИЗДАВАЧ)

МАШИЋ

У мом најранијем сећању два су бомбардовања, оба пролећна: прво су извршили Немци, а друго савезници. Првог бомбардовања сећам се по томе што ме је неки старији човек носио док смо трчали улицама у правцу Пашине чесме, оног дела града који се лагано претварао у село. Касније су ми причали да сам ја тада, а био сам сасвим мало дете, готово беба, имао сам непуне две године, рекао своју прву реч. Била је то реч – бомба. Човек који ме је носио био је ујак моје мајке, значи мој деда. Сећам се као кроз маглу улица којима смо пролазили и дан-данас када ходам кроз град и кад пролазим тим улицама, ја се сетим тог осећаја да ме један старији човек држи у наручју, да бежимо, да трчимо кроз град који је сав у некој непрозирној прабини.

Сећање на друго бомбардовање је одређеније. Тада сам већ био дечко од пет, пет и по година. Кроз измаглицу, кроз прашину коју

су изазвале бомбе дувао је овог пута неки необичан ветар. Добро се сећам изгледа појединих зграда од којих неке у каснијим налетима такозваних „градитељских” рушења лагано нестају, па је од тог града који је постојао 1944. године остало врло мало. Опет смо у истом правцу бежали од онога што је с неба падало на нас. Не сећам се ко ме је носио, мислим да су ме повремено вукли за руку. Сећам се јаког треска од бомби које су падале око нас, а једанпут смо чак од притиска ваздуха пали уз неки зид. Било је то у данашњој улици Максима Горког. Понекад, кад пролазим том улицом, ја се сетим наше бежаније и, нећете ми веровати, сетим се зида пред којим смо пали. Та кућа и данас изгледа као што је онда изгледала и понекад имам потребу да се спустим на колена и проверим да ли је зид остао онакав какав је био пре више од пола века.

КЊИГЕ

Моја мати је много читала. Књиге које је она читала биле су објављене пре

рата, најчешће у сабраним делима. Понекад, увече, и мој отац је седео са нама и онда би он, мени и мојој мајци, наглас читао књиге. Неке смо тако заједно прочитали. Врло добро се сећам да смо тако читали Толстоја, сећам се да смо тако читали Достојевског, сећам се да смо тако читали књиге Перл Бак. Била су то времена када никоме није падало на памет да у вечерњим сатима, када би се мрак спустио на улице и када је огроман број београдских улица, поред осталих и улица у којој сам ја становао, био без уличне расвете, у потпуном мраку, никоме тада није падало на памет да било где излази. Улице су биле пусте, свет је седео код куће. Ми смо у једном малом шпорету на коме је моја мати кувала, у нашој кухињи, ложили ватру, не претерано велику, јер није било огрева. Обично бисмо лежали испод ћебади и онда би, при чкиљавој светлости сијалице од петнаест свећа (данас ми изгледа потпуно невероватно да је било шта могло да се чита при тој светлости)

мој отац својим гласом, мени тако узбудљивим, читао најдивније странице светске литературе која се тада урезала у моје памћење.

Касније, када је отац дуго времена радио ван Београда и када би само недељом, и то не сваке недеље, долазио кући, онда би моја мати читала књиге за мене и њу. Понекад би читала сама, књиге које нису биле за деचाка мог узраста. И ја сам читао сам. У својој четвртој години већ сам знао да читам, али сам ипак радо слушао како мајка чита. То наше заједничко читање трајно је остало у мом сећању као један облик уласка у свет духа у коме је моја мајка, као одрасла, већ била, а у који сам ја, као мали човек, тек улазио.

КОПРИВА

Живели смо у једној од оних малих улица које се налазе између Вуковог споменика и Новог гробља. Понекад смо ходали Гробљанском улицом која је била у макадаму и у турској калдрми, пролазили поред Новог гробља и излазили

Зорица (озбиљна), Бошко (на коњу) и Дане (у нејрилицу), сви Машићи (од сјрица) кад су били мали и најмањи

НЕШТО КАО БИОГРАФИЈА

СЛОБОДАН МАШИЋ је важан човек нашег доба, као што су некад били важни Светислав Цвијановић и Геца Кон,

зато што

СЛОБОДАН МАШИЋ представља поуздано мерило вредности написане речи која ће, одштампана и укорићена, постати **КЊИГА**,

зато што

КЊИГЕ независних издања **СЛОБОДАНА МАШИЋА** померају границе храбрости и слободе,

зато што

је, уз већ проверене Матију Бећковића, Милована Данојлића, Светозара Влајковића и других, објавио и првенце тада литерарних почетника Јована Ђирилово, Милана Влајчића, Драгана Клајића, Ане Шомло...

зато што

је објавио прво, и друго, и треће издање књиге **КАД СУ ЦВЕТАЛЕ ТИКВЕ** Драгослава Михајловића,

зато што

је уприличио у свету прво издање књиге **А. Солжењицина У ПРВОМ КРУГУ**, умножено у штампарији руске емигрантске куће **ПОСЕВ**, и уписао се у светске библиографије за 1968. годину, заједно са Леонидом Шејком и Маријом Чудином, као први издавач овог романа на руском језику. Место издања: Београд,

зато што

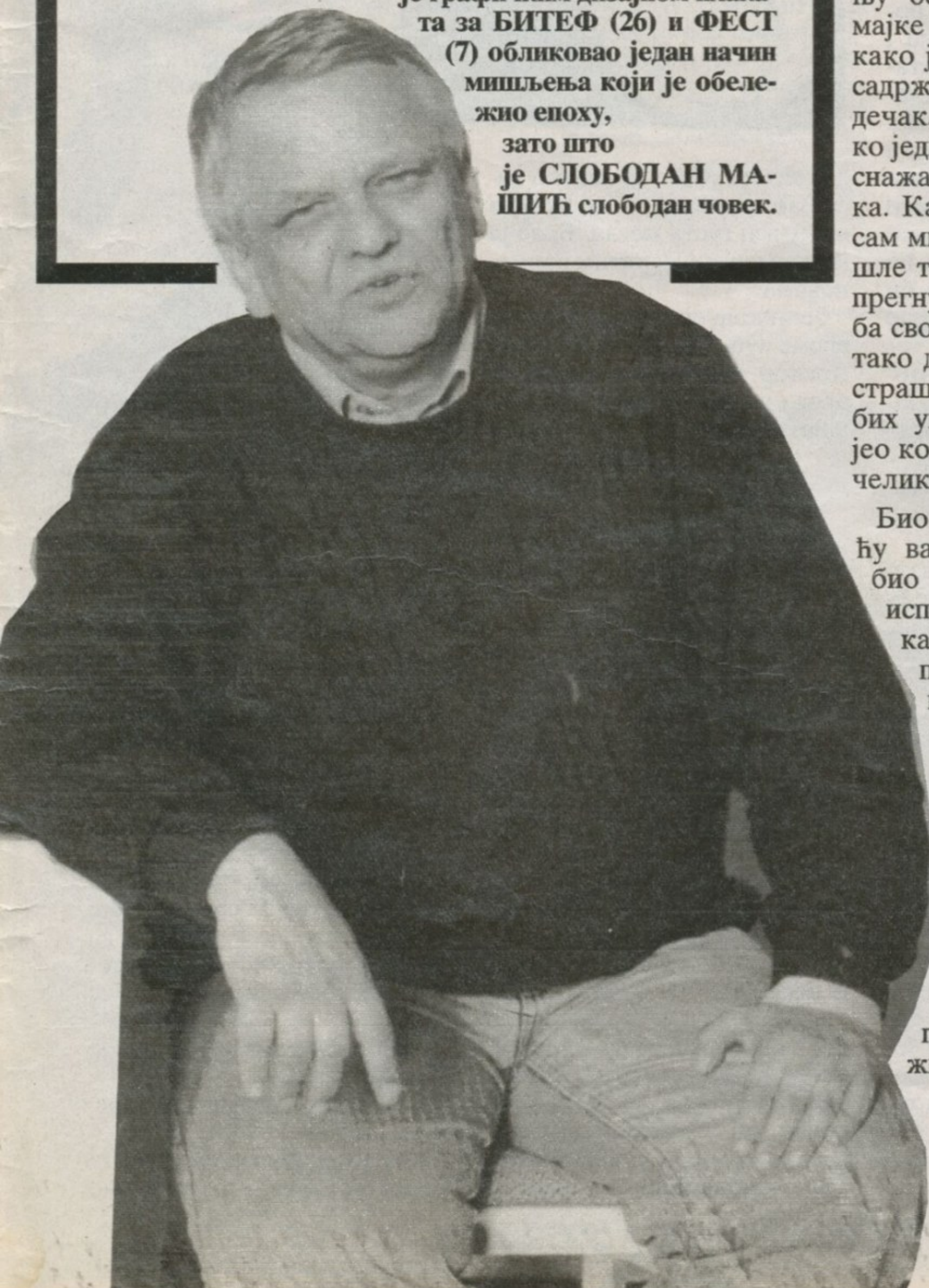
су, од 190 наслова који представљају плодове његове издавачке гериле, четири забрањена а десет награђено,

зато што

је графичким дизајном плаката за **БИТЕФ (26)** и **ФЕСТ (7)** обликовао један начин мишљења који је обележио епоху,

зато што

је **СЛОБОДАН МАШИЋ** слободан човек.

на такозвана Карабурмска поља. Биле су тамо ископане велике јаме, јер су се ту некада, где се данас налази Дом културе и где се налази спортска хала, налазиле циглане. Онда бисмо, између ископаних ровова и јама, по некој врсти насипа и бедема, ходали и брали коприву. Моја мати је имала рукавицу којом је брала коприву, а ја сам носио мале кратке панталоне и пазио да се не опрљим. Онда смо се предвече враћали кући, ја, моја мати и моја мала сестра која се родила после рата. Био је то велики излет за нас. Кад бисмо се вратили нашој кући, те коприве смо кували и настајало је нешто што би личило на чорбу, или би се правило нешто што би личило на неку врсту пите зелјанице коју смо у шали звали „пита копривњача”. Онда бисмо то јели. И данас кад се тога сетим не могу да видим разлику у укусу између зеља, спанаћа и коприва. Остале су ми у сећању бескрајне приче моје мајке и њених пријатељица како је коприва здрава јер садржи гвожђе, а ја, мали дечак, мислио сам да ћу тако једног дана бити толико снажан као да сам од челика. Касније у животу увек сам мислио, када би ми дошле тешкоће, да треба напрегнути своје тело, да треба своје мишиће поставити тако да могу да одоле том страшном притиску и себе бих увек храбрио: „Ти си јео коприву, ти си човек од челика.”

Био сам ситан дечак, нећу вам рећи колико сам био ситан, јер кад год испричам ту своју причу, кажу: „Боже, толико претерујеш да је то невероватно.” Био сам заиста ситан дечак и за то имам и доказе. Наиме, ми, школска деца, имали смо своје картоне за систематске прегледе у које су из године у годину уписиване наше нове мере: наша висина, па наша тежина, дужина руку, дужина но-

гу и још неки број неких глупих података који вероватно нису имали никаквог значаја, али су се у тим тешким временима сматрали значајним. Тринаест пута сам мерен, сваке године мога школовања. И свих тринаест пута ја сам могао да прочитам колико сам имао килограма и колико сам био висок кад сам имао седам година. Памтим те цифре и знам да су оне апсолутно тачне. Али, данас, кад кажем ту смешну једноцифрену бројку своје тежине у својој седмој години, онда моја жена каже: „Боже, па како можеш у то да верујеш?” Престао сам да је уверавам и више не спомињем цифру, али знам да сам био изузетно ситан дечак.

ПАТУЉЦИ

У време мог детињства људи су путовали бродом. И ја сам путовао бродом. Моја бака и мој деда живели су у Неготину. Они су имали осморо деце. Сва та деца су била жива и имала су своју децу. Када бисмо лети ишли да код њих проведемо распуст, путовали смо бродом од Београда до Прахова. Брод је полазио са Савског пристаништа у пет сати по подне. Што деце, што одраслих, било би нас на палуби десетак. На пристаништу друга десетина, можда чак двадесетина наших рођака би нас испраћала; заједно с нама довлачили би корпе напуњене храном, затим јастуке, ћебад и све што би нам требало за цело лето. Дуго бисмо једни другима махали, брод се лагано удаљавао и ми смо се једни другима полако губили из видокруга. Када бисмо прошли Смеде-

Слободан
Машић

ПОЛИТИКИН

47

ЗАБАВНИК

ревску тврђаву и приближили се Ђердапу већ би пала ноћ, брод би ту пристао и ми бисмо ту ноћили. Био је то незабораван доживљај за сву децу која су била на броду. Ноћ на броду. Тамна вода око нас, негде далеко губе се одсјаји сунца и чека се јутро. Ујутру крећемо са специјалним пилотима који брод проводе кроз Ђердапску клисуру. Дунав кључа. Ја бих тада кроз округли прозор кабине у којој сам спавао посматрао обалу, а на обали су живели патуљци. Знао сам ја да су то нормални људи и нормалне животиње, али, гледани тако из даљине, са брода који се налазио на средини реке, сви ти људи, све животиње и све куће били су сасвим мали и ја сам мислио да су се само због мене тако смањили, да би само мени били патуљци, као да су изашли из бајке.

Када је прошло педесет година, ја сам тада већ био један остарео човек, у мој атеље дошла је једна млада жена која је написала књигу бајки. Књига се звала „Лек од бресквиног лишћа“. У тој њеној књизи појављују се патуљци у причама које су ме неодољиво подсетиле на моје детињство и на путовање бродом. Ја сам јој рекао: „Вероватно ти, или можда твоји родитељи, ви сте негде из оне земље у којој постоје патуљци, у којој постоје виле, у којој све то постоји умањено и прилагођено дечијим сновима. Ви мора да сте тамо негде из Ђердапа.“ „Да“, рекла је моја пријатељица. Рекла је „Да, ја сам из Ђердапа, и ја сам приче о патуљцима чула од моје баке“.

Припрема и уређује:
Светлана Ненадовић

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

Џорџ Едмондсон

Дан је за доктора Масона отпочео дивно! Али, све наде да ће коначно моћи да буде сам – и да ужива у једрењу тог тренутка су пропале. И уз најбољу вољу, он није могао да избрише из своје свести. Вероватно је то нека врста казне зато што је своје сенке, пратиоце из службе безбедности, тако вешто стресао са себе. Ето, његова нечиста савест и сада је ступила у дејство. Обазриво је погледао око себе, али „сенке“, заиста, нигде није било. Остала је, дакле, само ова проклета ствар иза његових леђа. Али, да и то није масло људи из службе безбедности? Они му стално говоре, а нарочито су му дојадиле последњих дана кад им је саопштио да ће отићи мало на једрење не би ли протегаво своје обамрле мишиће.

– Па, ми вас, докторе, не можемо пустити да на пучини једрите сами. Тамо, можда, има и подморница! И уопште...

– Ако нема једрилице, нема ни рада – грубо им је узвратио доктор Масон.

Како је био најбољи научник у својој области надлежни су му, и против своје воље, одобрили овај излет. Уосталом, они су знали да су научници често својевољни и тврдоглави. Шта, на крају крајева, и може да се очекује од људи који пројектују и праве летеће тањире.

Једног петка, после веома напорне недеље, доктор Масон је припремио своју једрилицу. У ресторану су му спаковали суву храну за викенд. На обали није било ниједног пратиоца и чинило се да је све у реду. Али, само што је једрилица напустила луку, према пучини је полетео један хеликоптер...

Мада је доктор Масон био веома љут када је угледао хеликоптер, убрзо се слатко на-

смејао видевши да са пучине надлази густа магла. Брзо је нестао у њеним густим праменима.

Хеликоптер се још извесно време чуо, а затим се изгубио. Доктор Масон је ликоваво. И овог пута им је подвалио. Запалио је лулу и – коначно почео да ужива у самоћи и одмору који је толико прижељкивао.

Онда је угледао тај округли предмет на морским таласима.

Најпре је мислио да је то пловак који се откинуо са својих веза на обали. То је, међутим, било нешто веће, сасвим округло и пљоснато. Сем тога, на загонетном предмету није било ни трага од шкољки или алги и доктор је постајао све нервознији наслуђујући да се иза тога крије нешто необично, чак и опасно. Начинио је и круг једрилицом око тог предмета, али ништа ново није могао да уочи. Мало се смирио и конопцем привезао једрилицу за предмет. Једрио је све до вечери бацајући повремено поглед на „свој плен“, а пошто му је, најзад, све то досадило, отишао је под палубу где је и преноћио.

Кад се ујутро пробудио, магле више није било. Погледао је према свом необичном плену окупаном сунцем и са запрепашћењем приметио да из њега вири перископ. Одмах затим перископ је нестао, на његовом месту отворио се поклопац, а из унутрашњости објекта изашао је човек који је довикнуо Масону:

– Хало, кафа је готова, докторе, дођите!

Не, то је немогуће, рекао је у себи доктор Масон. Летећи тањир с посадом која зна да сам ја доктор. Чија је та летелица? Ко је тај човек и откуд зна...

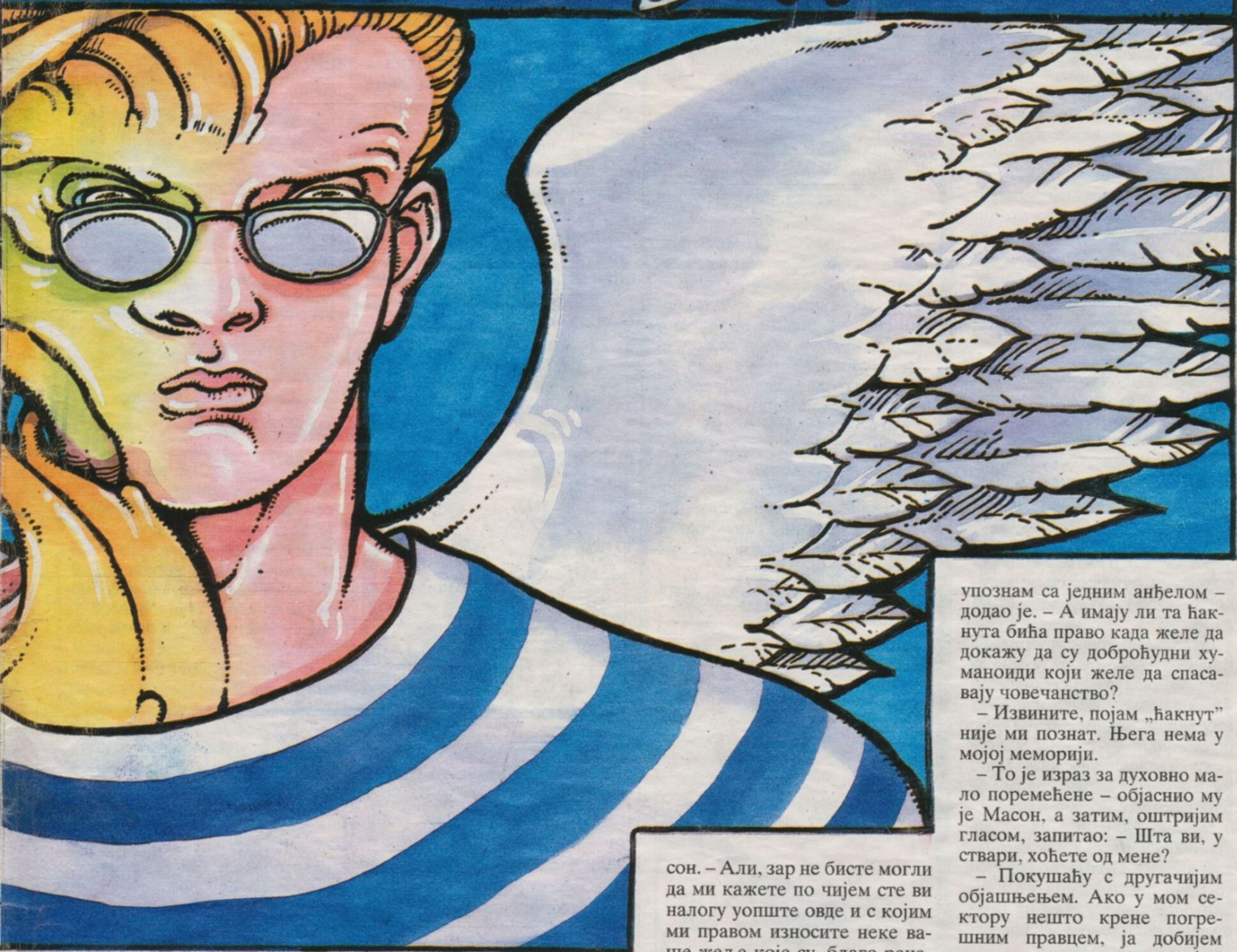
Глас тог човека прекинуо је његове мисли:

– Кафа се хлади, докторе. Чека вас.

Масон је проверио конопца којим је летећи тањир био

Т.С АНЉЕЛОМ

причвршћен за једрилицу и затим прешао.

Човек је налио две шољице кафе и изнео на сто два тањира на којима се пушила шунка с јајима. Донео је и корпицу препеченог хлеба.

– Павлаку? – упитао је.

Масон је потврдно климнуо главом.

– Шећер?

Масон је поново климнуо. Доручковали су ћутећи. Затим је Масон припалио лулу, а непознати дебелу цигару.

– Дакле? – запитао је.

– Исто то питање хтео сам ја вама да поставим – одговорио је Масон.

– Да ли бисте могли мало тачније да се изразите?

– У реду. На основу досадашњих запажања, дошао сам до закључка да ви не потичете са Земље. Ваша опрема и

уређаји нису произведени у Сједињеним Америчким Државама, а ваша умешност у припремању шунке с јајима, прженог хлеба и кафе, говори у прилог закључку да нисте ни Рус. Из тога пак произлази...

– Врло добро. Самим тим отпада потреба за неким другим објашњењима. Ви сте доктор Курт Масон, руководиоца Истраживачког института америчке владе.

Последње речи реченице странац је изговорио не као питање већ као тврдњу. И ми знамо да ви претерујете у раду. Штавише, ми знамо и то да сте на путу да начините важно откриће. А нама би било драже да до тога не дође.

– Зашто научници морају увек да буду под нечијим притиском? – прогунђао је Ма-

сон. – Али, зар не бисте могли да ми кажете по чијем сте ви налогу уопште овде и с којим ми правом износите неке ваше жеље које су, благо речено, неукусне.

– Давнашње замисли о неком човеколиком богу научници су покопали – продужио је непознати. – Стога људи који су због тога, у теолошком погледу, постали људи без домовине, користе појаву летећих тањира да би изразили своју претпоставку о постојању доброћудних човеколиких бића која желе да помогну човечанству у последњем тренутку пре наиласка катастрофе.

– Слушајте ви – започе Масон.

– Помоћници новог божанства лишавају се зато крила. Уосталом, у вакууму су она и иначе бескорисна.

Масон се, иронично се осмехнувши, само благо наклони.

– Први пут имам част да се

упознам са једним анђелом – додао је. – А имају ли та ћакнута бића право када желе да докажу да су доброћудни хуманоиди који желе да спасавају човечанство?

– Извините, појам „ћакнут“ није ми познат. Њега нема у мојој меморији.

– То је израз за духовно мало поремећене – објаснио му је Масон, а затим, оштријим гласом, запитао: – Шта ви, у ствари, хоћете од мене?

– Покушаћу с другачијим објашњењем. Ако у мом сектору нешто крене погрешним правцем, ја добијем строжи налог да делујем одлучније. У вашем случају то би значило да би било време да пођете на дужи одмор.

– А да ли бих ја могао и другачије да одлучим?

– Тешко, докторе Масон. Уосталом, баците поглед на оно огледало тамо.

Масон је ступио пред огледало високо око два метра. Стакло на огледалу за тренутак је потамнело, а затим је из њега изашао његов – двојник.

– То је ваша замена – рече странац.

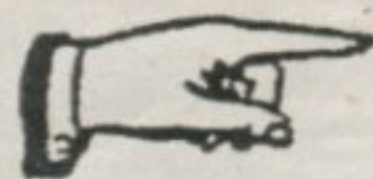
– А где ћу се ја налазити док ме овај буде замењивао?

– Већ ћемо нешто наћи за вас.

– Да, то вам верујем. Сетио се последњег Индијанца који живот проводи резбарећи стреле и потпаљујући ватре кременом да би

Илустровао Добросав Боб Живковић

забавио младе туристе. А да ли је то моја верна копија?

— С малим изузетком. Знате већ, код огледала се мењају стране. Ви сте леворуки, те ће ваш двојник морати да пише десном руком. Али, ја сумњам да ће неке то пасти у очи... Чекајте! Шта...

Масон је муњевито дограбио тешку цезву и њоме жестоко ударио непознатог по глави који се одмах срушио на под, а потом се окренуо свом двојнику и тресну га песницом по бради. Али, овај је у длаку понављао покрете свог оригинала, тако да су потпуно једнаки ударци пљуштали по обојици...!

Када се Масон повратио из несвестице, његов двојник и незнанац управо су се спремали да се дигну. Поново је зграбио цезву и поново обојицу послао у царство снова...

Његова једрилица није се, срећом, у међувремену одвојила. Масон се брзо попео на њу, купио неке конопце и зачас се вратио до оне двојице. Били су непокретни, али ипак их је чврсто везао. Брзо се вратио на једрилицу, откачио се од летећег тањира и кренуо ка својој луци.

Отприлике после једног сата пловидбе Масону се учинило да је, високо изнад себе, видео блесак сличан зеленој лоптастој муњи. Но, тој појави није поклатио већу пажњу. Неколико сати касније стигао је до луке и одмах затим колима се одвезао у свој момачки стан.

Још исте вечери отишао је у уобичајену шетњу по пешчаном динама. Приметио је да му се један други шетач не приближава, додуше, али на пристојном одстојању увек иде истим правцем као и он.

* * *

Доктор Масон је продужио да ради у лабораторији. Начинио је и неке мале проналаске, само што њихов значај ни издалека није био оно што се од њега очекивало. Надлежни су схватили да је преморен и истрошен, те је уз унапређење, из истраживачког и пројектантског одељења премештен у рачуноводство. Његове колеге нису се изненадиле. Приметили су да је постао заборавањем, да је почео да пише десном, уместо, као раније, левом руком, једноставно — да није више онај стари Масон.

А, када, по обичају, пође на једрење, обавезно понесе кантицу машинског уља. Тамо на пучини, где нема знатнијих, он одврће своје ноге и руке и брижљиво их подмазује...

ОТКУД БОДАЦ?

Свако дете зна шта је бодац: то је оно кад трчите, па вас нешто пресече испод груди и морате да станете као укопани све док бол не прође. Бодац се често јавља и код одраслих, посебно оних који се спортом баве само повремено. Тркача наједном као да је убо нож (отуд и назив „бодац“) и он мора да стане. У ствари, овај бол, који нестане чим мало одахнете, није ништа опасно. Он се јавља због грчења мишића дијафрагме који се муче јер им је понестало кисеоника.

Дуго се веровало да су јетра

или слезина криве за настанак ове непријатности. Како се бодац подједнако често јавља и с леве и с десне стране, ова два органа скинута су с оптуженичке клупе. Зато је на њу сео желудац који свакако има утицаја на појаву овог краткотрајног али оштрог бола: кад је пун, овај орган притиска дијафрагму и омета дисање што поспешује да се бодац појави. Да би се избегла ова непријатност, они који трче нека и даље трче, али редовније и увек два-три сата после јела.

ЧЕТИРИ ВЕКА ЗАБРАЊЕНИХ КЊИГА

Године 1557. папа Павле IV у свом Индексу направио је списак књига чије је читање строго забрањено католицима, под претњом искључења из цркве. Првобитна намера била је да се спречи ширење реформаторских идеја протестантизма, а касније су додавани и други „неподобни“ наслови.

Ова забрана остала је на

снази скоро четири века све док је папа Павле VI године 1665. није укинуо. Кардиналско веће задужено за чистоту учења вере од тада се задовољава да препоручи или не препоручи неке књиге католицима.

ЗАШТО ЛИЈЕМО СУЗЕ ДОК ЧИСТИМО ЛУК

Сигурно вам се бар једном десило да вам очи буду пуне суза, али ви се суздржите, обришете нос и — на лицу ниједне капи. Е, кад љуштите црни лук, то не долази у обзир. Јер, суза има напрек и мора да их буде... Разлог: очна јабучица нападнута је распршивањем етерског уља, такозваним фруктаном из овог поврћа. Из „главног штаба“ — мозга — стиже хитна наредба сузним жлездама да произведу и кроз спољне канале избаце што већу количину суза. Састављене од воде (98 одсто), албумина (0,3 одсто) и соли (од 0,6 до 1,5 одсто),

НИКО КАО ТУЦАНИК

Откако је у 19. веку уведен железнички саобраћај, између и око шина насипа се туцаник из једноставног разлога: дробљени камен најбоље ублажава подрхтавање изазвано проласком тешких композиција, а истовремено је и најчвршћа подлога за шине. Врста камена одабира се према брзини пруге и земљишту. Тако ситнији шљунак, мекаша и еластичнија подлога, боље упијају вибрације које се развијају при великим брзинама, док се крупнији туцаник користи на линијама којима саобраћају спорији возови.

Чак се и у метроу бетонске плоче често замењују туцаником. Разлог: још нико није измислио бољи начин за сузбијање вибрација од оног који пружа туцаник из прошлог века.

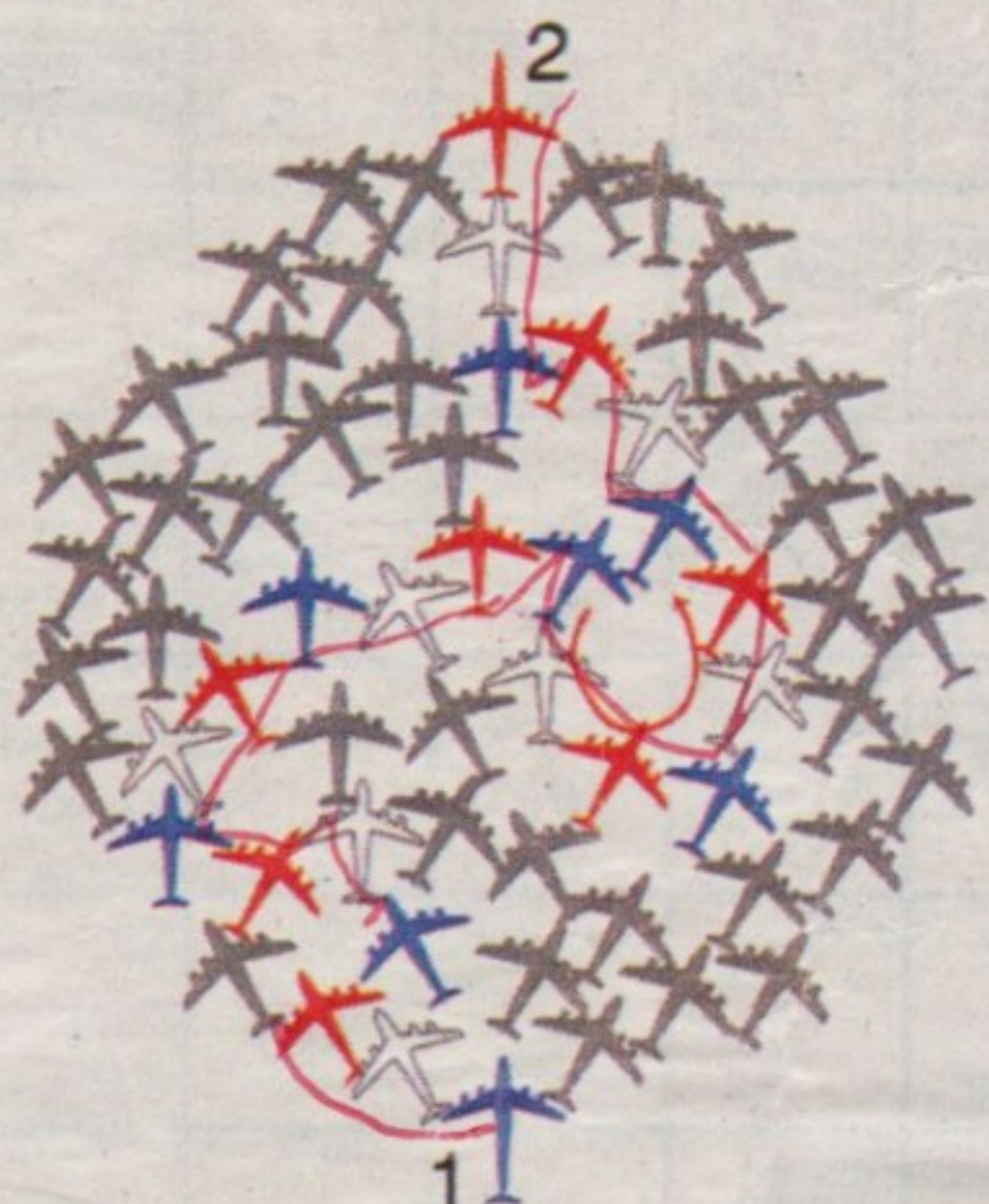
оне навиру непрекидно да би по сваку цену заштитиле рожњачу и „испале“ унутрашњост очног капка. Толико их има да за њихов одвод нису, као обично, довољне носне шупљине, па сузе зато лију у потоцима низ образе.

В. М.

АВИОНСКИ ЛАВИРИНТ

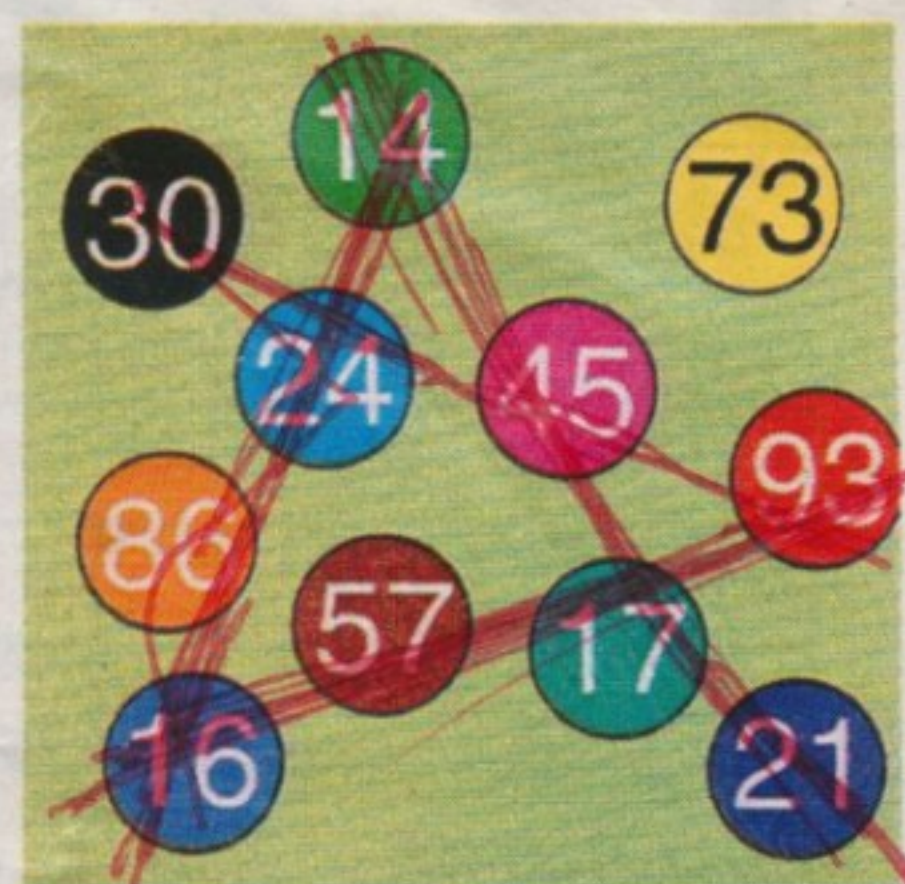
Покушајте да се пробијете кроз лавиринт авиона полазећи од броја 1 да бисте изишли код броја 2, али идући од једног до другог авиона само ако се додирују и увек истим редом: плави, бели, црвени, плави, бели, црвени...

СКРИВЕНИ БРОЈ

Наћи ћете скривени број ако:

- Повучете праву која ће пролазити кроз четири парна броја.
- Повучете праву која ће пролазити кроз четири броја дељива бројем три.
- Повучете праву која ће пролазити кроз четири броја чији је збир цифара мањи од броја десет.
- Повучете праву која ће пролазити кроз четири броја чија је прва цифра непарна.

Остаће вам један број који није ни на једној од линија. То је онај СКРИВЕНИ.

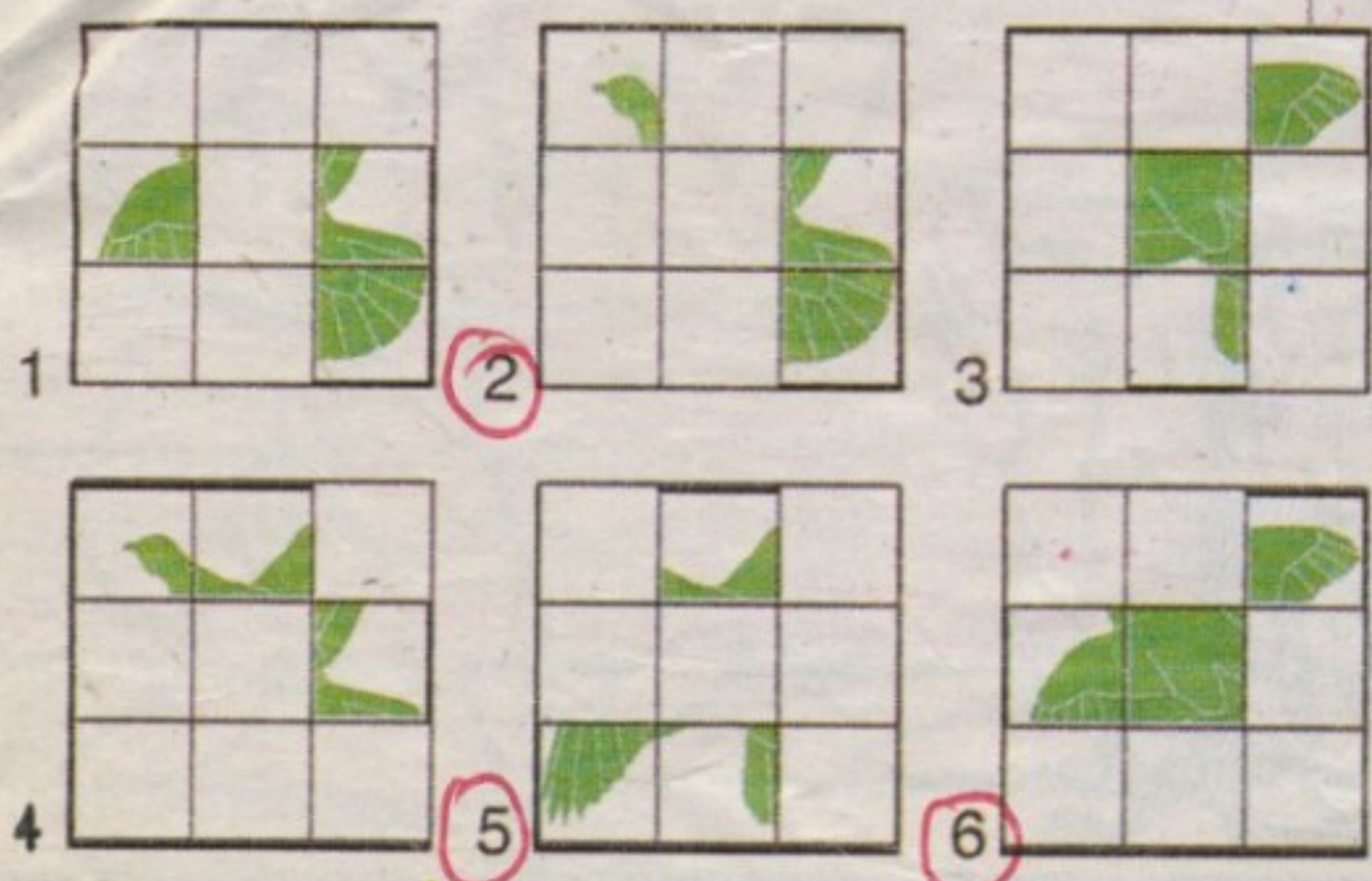

ЛОГИКА У ТРИ НИЗА

Нађите решење за сваки од три водоравна реда авиона ако знате да је А за Б оно што је Ц за 1, 2 или 3.

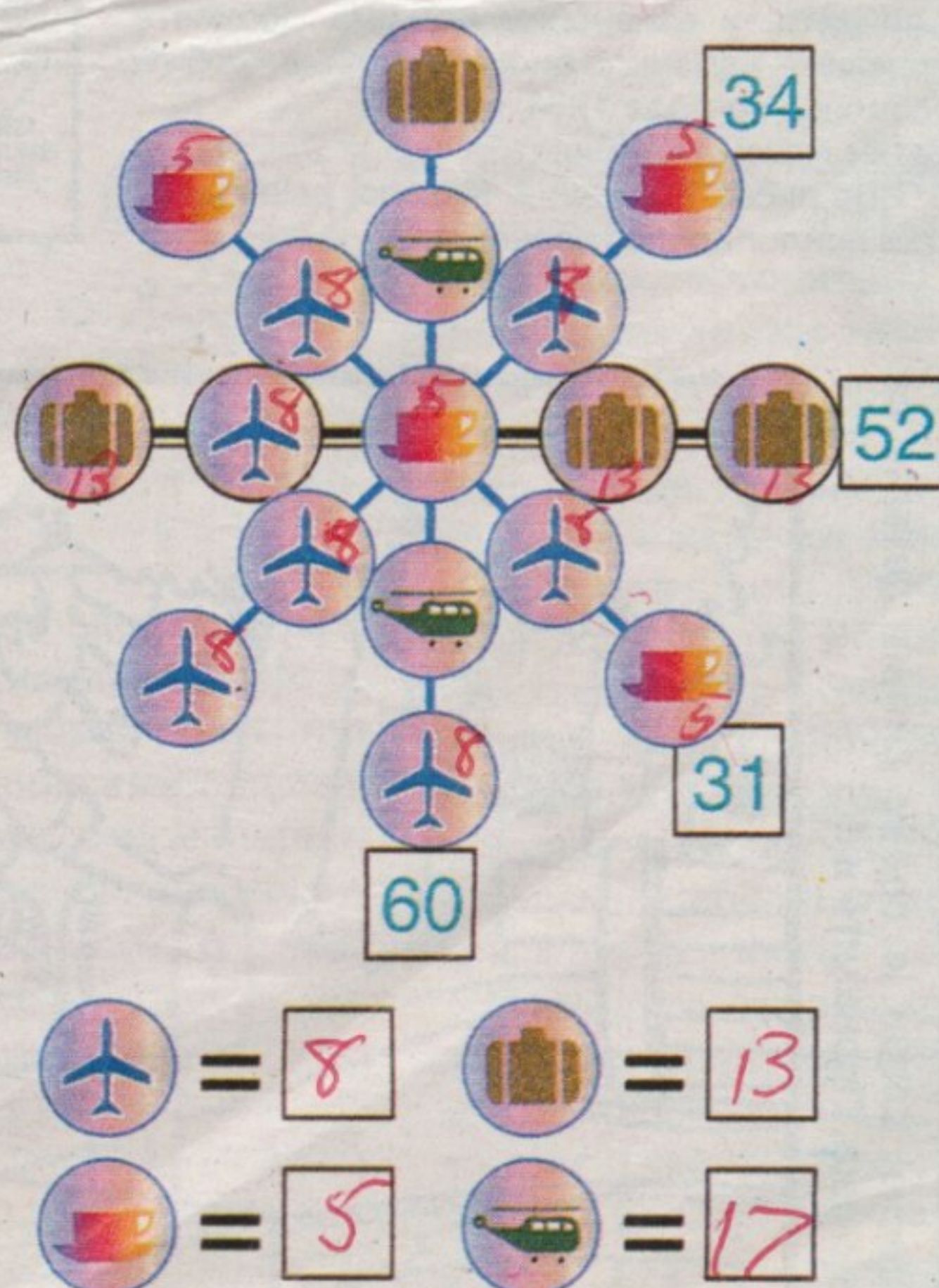
ПТИЧИЦА!

Да су квадрати обележени бројевима од 1 до 6 од стакла, могле би од њих да се праве разне комбинације ако бисмо их постављали један на други. Нађите три квадрата од којих би се, на тај начин, добила птичица на цртежу.

ЗВЕЗДА

Израчунајте вредност сва четири различита мотива у круговима имајући на уму да број код сваког низа представља укупну вредност свих мотива у том низу.

"И" УКРШТЕНИЦА

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

ВОДОРАВНО:

9. Возачи бицикла; 10. Застарели облик везника "или"; 12. Скраћеница за "страна-ница"; 13. Плод биљке лепирњаче, пржен добар за јело; 15. Символ иридијума; 17. Језеро у Америци; 18. Нота солмизације; 19. Присталице нихилизма; 20. Дизајн тегова, Коста; 21. Достићи.

УСПРАВНО:

1. Врста дводелног купаћег костима; 2. Земља Илира; 3. Праскозорје; 4. Индустрија тепиха Ивањица (скр.); 5. Мушко име (Тирил); 6. Север-североисток (скр.); 7. Иста слова; 8. Житељи европске острвске државе; 11. Шареница у оку; 12. Сликарска четкица; 14. Бакрени суд за воду; 16. Грчко слово; 17. Иницијали голмана Ђурковића; 18. Лична замена.

ИСПУЊАЉКА

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

БРАН, ДЕ, КАР, КО, КО, МА, МИН, РИ, РИ, СЕРТ, ХЕ, ХЕ.

Тражене речи упишите водоравно у лик. Ако то добро урадите, у означеним пољима добићете име и презиме немачког писца са слике, добитника Нобелове награде 1964. године.

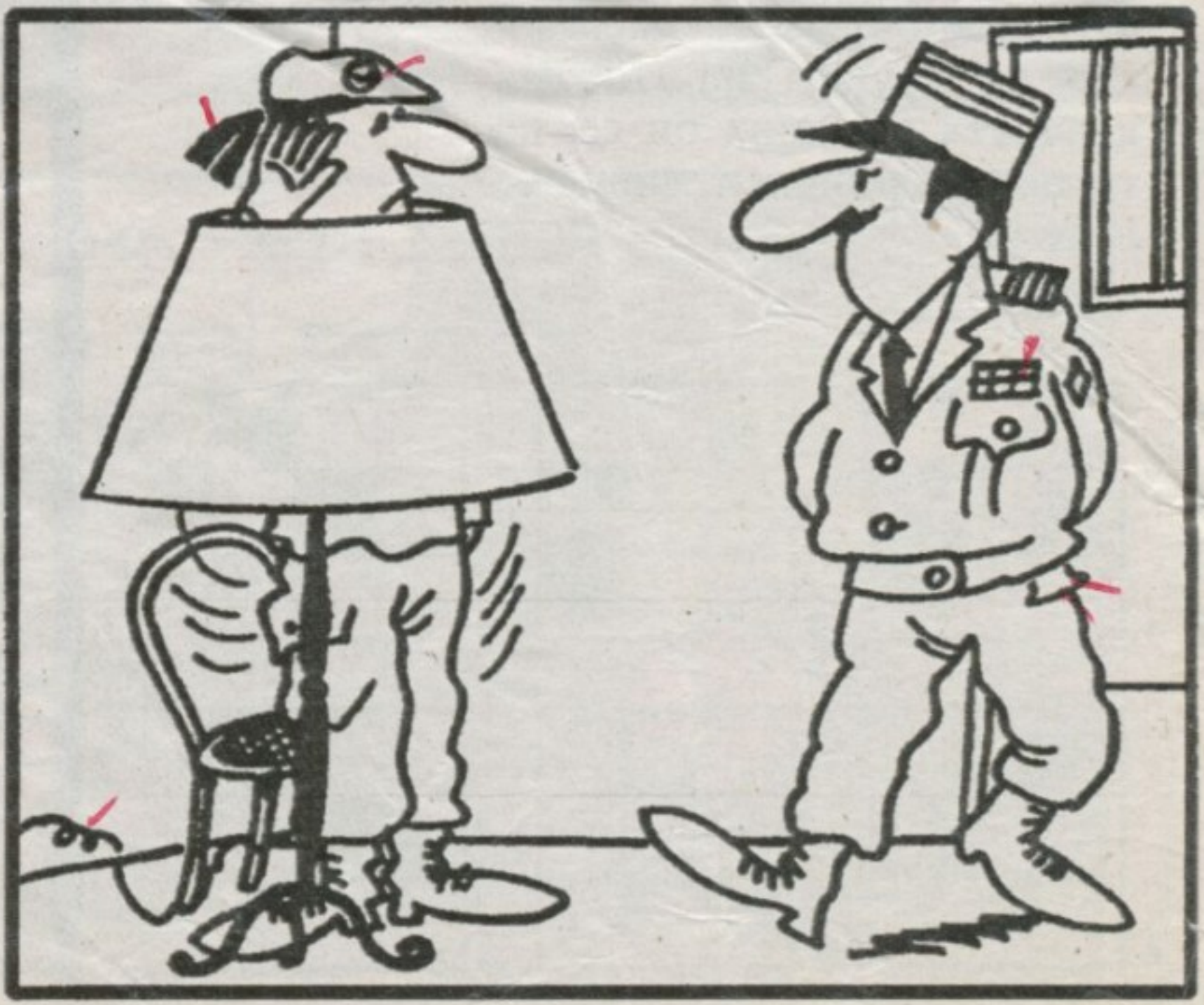
1. Спретан човек, комбинатор (мн.); 2. Руж за усне; 3. Име писца Ђопића; 4. Кухало, решо (мн.); 5. Слатки прилог после главног јела.

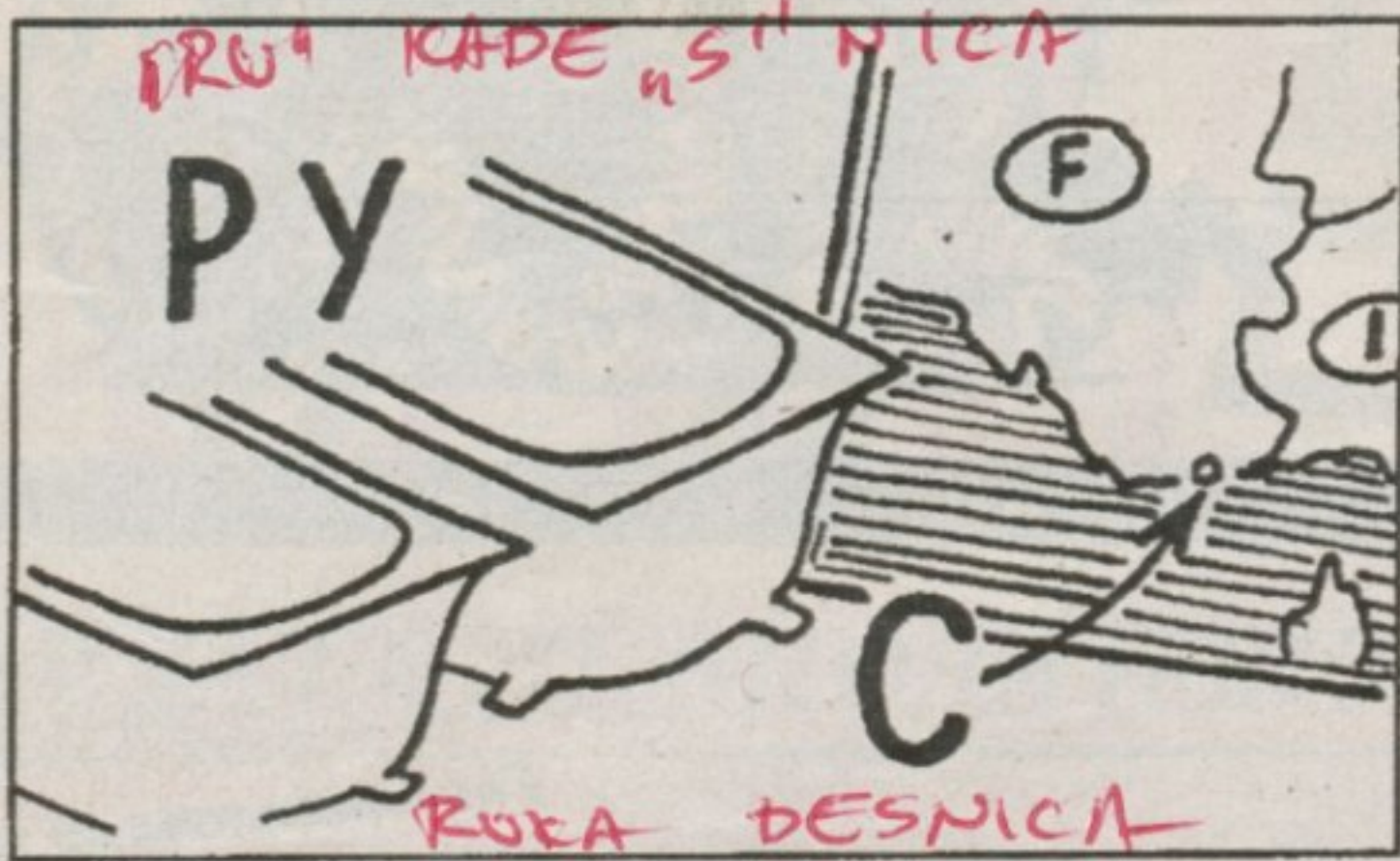
ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК	ИНИЦИЈАЛИ ПИСЦА ЧЕХОВА	ТИП ТЕРЕНСКОГ ВОЗИЛА	ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК	СТАРО- ГРЧКИ ПЕСНИК НАЦИО- НАЛИСТА	С	О	Т	А	Д
1. И 29. СЛОВО АЗБУКЕ	К	Ф	Е	М	О	Р	С	К	А
ЧОВЕК ОБОЛЕО ОД ЧИРА	С	И	Р	А	С	ГЛУМИЦА, УЛМАН	Д	Е	О
ЗГРАДА У КОЈОЈ СЕ ПЕЧЕ РАКИЈА (мн.)		П	Е	С	А	Р	Е	ОБИМ	УДРУЖЕЊЕ ЗАНАТЛИЈА (мн.)
РАЗБИТИ НА КОМАДЕ	С	Е	В	Е	Р	Е	С	А	Р
СЕВЕР	С	ТОРАЊ ЦАМИЈЕ	М	И	Н	А	Р	Е	Т
АФРИЧКА ДРЖАВА	Л	ВРСТА АЛКОХОЛА	С	О	Т	О	С. А.	СТАРОГРЧКИ БАЈАР	С
ИНИЦИЈАЛИ ГЛУМЦА ТОЊАЦИЈА	В	ПЕВАЧИЦА, ВАЛИН	Н	И	К	О	В	ДОСЕТКА	
ЖИТЕЉ ГРАДА У СРБИЈИ	П	ПРИТОКА НЕРЕТВЕ	А	Р	А	О	И	Н	А
ЛЕТОПИС, ГОДИШЊАК	А	ЦРНИ НАПИТАК 21. И 10. СЛОВО АЗБУКЕ	Н	А	Л	К	А	Ф	А
НЕМАЧКИ ПИСАЦ ТОМАС	Т	УЗ, ПРИ, ДО, КОД	О	М	А	С	Т	И	К
ИЗВОД, ЗАКЉУЧАК (лат.)	И	ЈУГ	Л	А	С	И	Ј	А	ПРВО СЛОВО

ИСТИ ДЕТАЉИ

На десној слици је седам ситних детаља са леве слике. Пронађите их!

РЕБУС (4, 7)

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Речи распоредите у мрежу тако да добијете исправну укрштеницу. За почетак је уписана једна реч.

~~АТ, БЛО, ВОДОСКОК, ДРЖАК, ЕКОТИП, ЕШТОН, ЗЛАТИБОР, КЖ, ЛАКНУТИ, ЛЕОТАР, ЛИД, НАГРДА, ОЗНА, ОКАТ, ОКТОИХ, ОЛИМП, ОСВАЛД, ПЛОХА, ПРСЛУК, РО-КЕРКА, СЕН, ТГ, ТР, ШЕКИ.~~

О	Л	И	М	П	■	Е	Ш	Т	О	Н
С	Е	Н	■	Р	О	К	Е	Р	К	А
В	О	Д	О	С	К	О	К	■	Т	Р
А	Т	■	З	Л	А	Т	И	Б	О	Р
Л	А	К	Н	У	Т	И	■	Л	И	Д
Д	Р	Ж	■	К	■	П	Л	О	Х	А

Решања се налазе на странама "Мале поште".

ОСМОСМЕРКА

У осмосмерци пронађите презимена шахиста и шахисткиња. Неискоришћена слова дају презиме наше најбоље шахисткиње (Алиса).

~~АДАМС, АКОПЈАН, АНАНД, БАРК, ВАЈДА, ГЕЉФАНД, ГЕОРГИЈЕВ, ДАМЈАНОВИЋ, ДРЕЈЕВ, ИВАНЧУК, ЈОСЕЛИЈАНИ, ЈУСУПОВ, КАМСКИ, КАРПОВ, КАСПАРОВ, КЛОВАНС, КОЛЕВ, КРАМНИК, КРАСЕНКОВ, ЛАГОДА, ЛАЗИЋ, ЛЕКО, ЛОВАС, ЛОТЈЕ, ЉУБОЈЕВИЋ, МОРО, ОБЕЗОВ, ПЕЕВ, ПЕПТАН, ПЛАТ, ПОЛГАР, ПОРТИШ, РАКИЋ, РИСТИЋ, РОМЕРО, УСОВ.~~

К	И	Н	М	А	Р	К	Д	А	М	Ј	А	Н	О	В	И	Ћ	С
К	А	Н	И	В	А	Н	Ч	У	К	Д	Ј	Ш	Л	О	М	И	А
Р	П	С	А	Р	О	М	Е	Р	О	У	Н	Д	И	О	К	В	В
А	К	О	П	Ј	А	Н	А	Г	С	Р	Р	А	И	Т	Т	Е	О
С	В	О	Л	А	И	Б	А	У	Е	Е	И	К	Н	Л	Р	Ј	Л
Е	В	О	Л	Г	Р	Л	П	Т	Ј	Љ	С	С	А	А	А	О	Е
Н	О	Р	З	Е	А	О	Е	Е	П	М	Ф	М	Т	З	К	Б	П
К	С	П	Е	Е	В	Р	В	С	А	Е	О	А	И	И	И	У	Л
О	У	С	Н	А	В	О	Л	К	О	Р	П	Д	Н	Ћ	Ћ	Љ	А
В	Е	Ј	И	Г	Р	О	Е	Г	О	Ј	В	А	Ј	Д	А	Ћ	Т

ПАСИЖАНС

Ф	У	Н	Т	А
Т	У	Р	А	Н
Р	У	Н	А	А
Н	А	Р	О	А
Д	О	Л	А	Р
Л	А	П	О	Р
П	Р	Е	Л	О
П	О	Р	Е	З
П	Е	З	О	С

Од фунте преко долара до пезоса, али како? Лако, све мењајући по једно слово у претходној речи и премештајући остала. Речи могу бити опште именице у номинативу једине.

2 x АНАГРАМ

Којим гласом пева он, кад ОБРАТНИ БИРА ТОН?

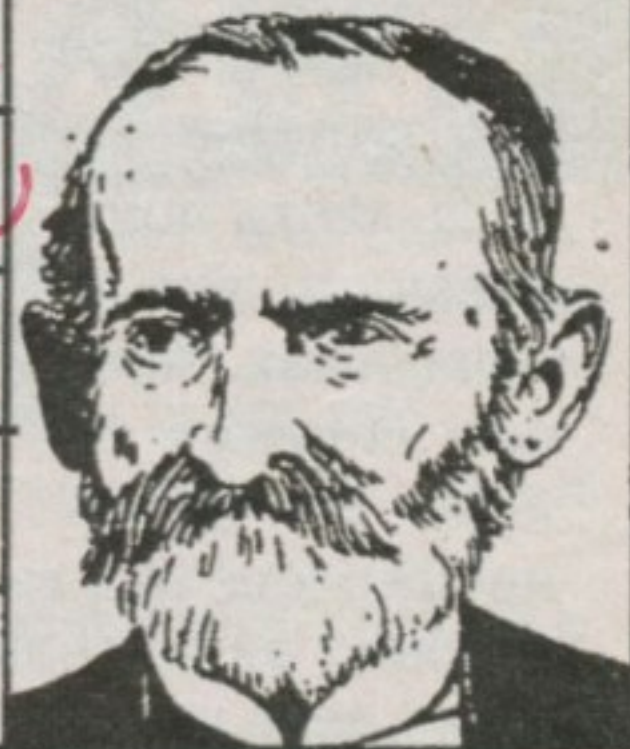
БАРИТОН

ДА-НЕ ПИТАЛИЦЕ

- У Индији је крава света животиња? **ДА**
- Кофеина има више у чају него у кафи? **ДА** ~~АЛБ~~
- Највећи распон крила од свих птица има **НЕ** ~~ХЕ~~ рода?
- Најтврђи минерал је гранит? **НЕ** ~~ДИЈАМАНТ~~
- Лопе де Вега је написао 2200 драмских дела? **ДА**
- Бака Александра Диме (старијег) била је црнкиња? **ДА**
- Падобран је изумео Леонардо да Винчи? **ДА**
- Први светски првак у фудбалу био је Бразил? **НЕ** ~~УРУГУВАЈ~~
- Луксембург је по друштвеном уређењу краљевина? **НЕ** ~~ВОЈВОЂСТВО~~
- Биљка која производи највише семена је дуван? **ДА**

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Л	Е	Р	А	Р	Е	Р	А
2	І	В	Л	К	Р	А	Н	
3	К	Р	А	Ј	Л	Р	С	
4	Р	О	К	О	Р	А	Т	І
5	Е	А	С	О	В	І		
6	В	Р	Л					З
7	Н	Е	Ф	І	Н	С	І	
8	Е	Л	І	Р	С	О	І	Д
9	Р	І	Д	А				
10	О	К	Е	Н				
11	Т	Р	А	С				
12	К	І	Л	І				
13	А	Н	І	С				

Бројевима у загради, на крају описа, дат је број црних поља за сваки ред.

ВОДОРАВНО: 1. Биљка пркос (0); 2. Индустрија боја и лакова (скр) – Дизалица (1); 3. Свршетак – Локална радио-станица (скр.) (1); 4. Сахранити (0); 5. Други самогласник – Шампини (2); 6. Фламандски сликар, Матеус – Скраћеница за југозапад (2); 7. Наша негација – Европски народ (1); 8. Геометријски лик у облику елипсе (0); 9. Арапски писац, Рашид (0); 10. Немачки филозоф, Лоренц (0); 11. Оговарање (0); 12. Француски смучар, Жан-Клод (0); 13. Фудбалер, Дарко (0).

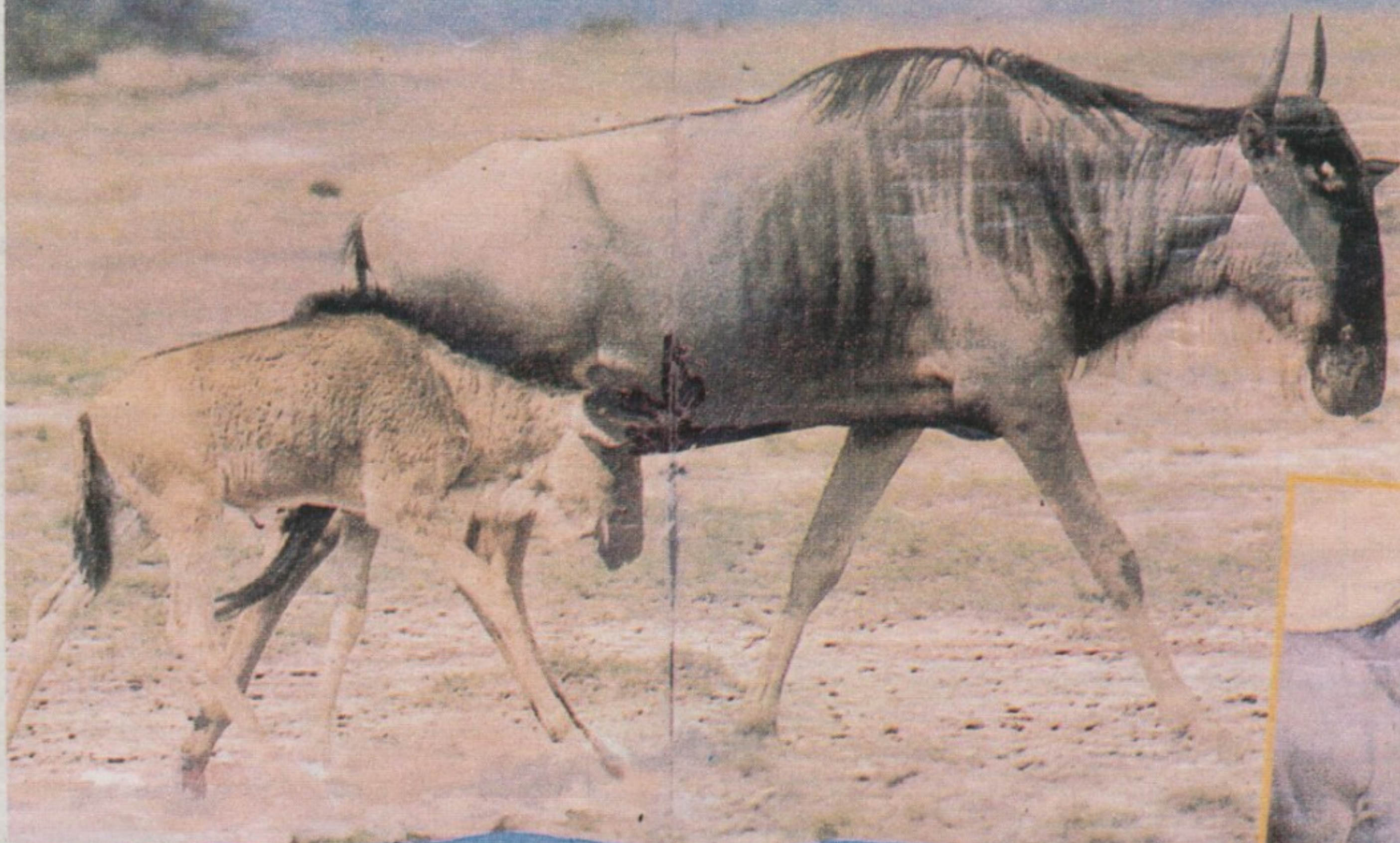
УСПРАВНО: 1. Један афрички језик – Нероткиња (1); 2. Река у Шпанији – Врста украсне биљке (1); 3. Ормар у зиду – Савршени узор (1); 4. Прво слово – Ботаничар са слике (1); 5. Пливачки клуб (скр.) – Град-држава у старој Грчкој (1); 6. Крив, искривљен – 16. и 18. слово азбуке (1); 7. Чланови партије (0); 8. Француски писац, Жан Жак – Преграда у кући (1).

Зајрејти ли ојаснош, сїеоне женке їну анїїлоїе у сїању су да одлажу їорођај чак и їо шестї сатїи

Гну-анїїлоїа са своїм їоїомком. Мајка їа го-їи само шестї месеци

Кад човек први пут у гледа гнуа, остаје прилично дуго у недоумици јер не може одмах да одгонетне какву то животињу има пред собом: вола, коња или антилопу. Гну обликом тела подсећа на коња, али има расцепљена копита, глава му је као у бика, а предње ноге знатно дуже од задњих. Лепим не би баш могао да се назове, мада су му неки делови

Роїови їну-анїїлоїе уливају сїїрах мнотїм неїїријатїељїма

КЛУБ РОГАТИХ ПОРОДИЉА

тела, узети појединачно, чак и допадљиви. Али, има зоолога — који по својој професионалној савести не би требало да животиње сврставају у лепе и ружне — по чијем је мишљењу гну накарада, права карикатура осталих антилопа, у које ипак спада.

Пет невероватних трикова

Степама простране области Серенгети, северозападно од Килиманџара, лута, процењује се, око 1,8 милиона ових ружних антилопа. Оне се тако брзо размножавају да чак ни њихови најљући непријатељи — лавови и крокодили — не могу да смање њихов број и то захваљујући просто задивљујућим начинима, чак триковима како неки кажу, којима гну-мајке штите своје младунце.

Први трик — Кад степа по-

сле, обилних фебруарских киша озелени и дође време да пристигну млади, будуће мајке скупљају се у „породиљске групе“ да би све истовремено, скоро у сат, донеле на свет своје потомство. Како се лавови, хијене и шакали крећу по великом пространству, они се ретко нађу баш у близини заједничког породилишта и новорођенчади. А маме гну знају да изаберу права места.

Други трик — Када опасност ипак запрети, када се опаке звери нађу у близини, будуће мајке су способне да порођај одлажу чак и по шест сати и сачекају погодније, односно безопасније време. Таква способност, иначе непозната је у животињском свету.

Трећи трик — Догоди се, ипак, да се то одлагање суви-

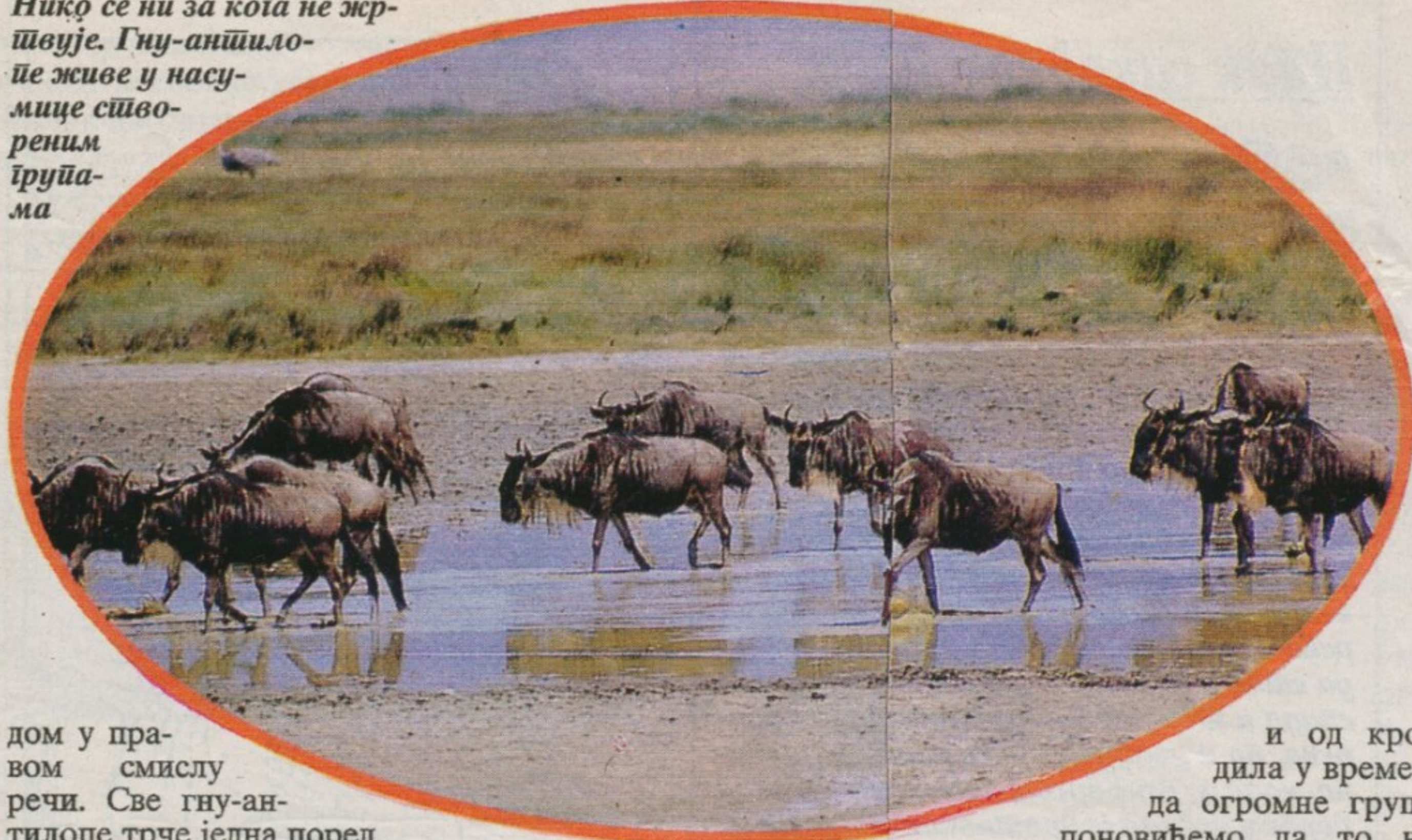
ше одужи а да опасност није прошла. Тада мајка повећава опрезност која је и иначе не напушта јер је она чак и за време самог порођаја спремна на бекство. У таквим случајевима она се не порађа лежећи, као обично, већ стојећи. Поред тога, сам чин порођаја она убрзава на невиђен начин: огромном брзином окреће се у месту и младунче излеће као да је избачено центрифугалном силом. Задивљујућа способност! — тврде стручњаци.

Четврти трик — Новорођенче гнуа прави је „брзак“. Тек што напуни петнаестак минута, оно може да трчи. Додуше, још не толико брзо да би могло да умакне непријатељу. Помоћ мајке тада не изостаје. Она „седне“ на земљу између свог детета које бежи на сво-

јим још дрхтавим ногама и прогонитеља не би ли његову пажњу скренула на себе а одвратила од младунчета. Непријатељ се боји њених рогова и удараца ногама, па обично дуго оклева с нападом. За то време младунче је већ одмакло и мајка тада устаје и трчи за њим.

Пети трик — Кад се приближава непријатељ, све мајке једног „клуба породилија“ поставе се погнутих глава и рогова испред своје деце. Многе звери, као што смо већ поменули, боје се тих рогова, нарочито кад су женке постројене за борбу, па радије нападају усамљене мужјаке или женку која не припада клубу. Занимљиво је да се гну, иначе, креће у гомили мада такве гомиле нису увек иста стада ако то уопште може да се назове ста-

Нико се ни за кога не жртвује. Гну-антилопе живе у насељеним групама

дом у правом смислу речи. Све гну-антилопе трче једна поред друге, сасвим свеједно која поред које. Гомила се стално комеша и мења, поједине животиње издвајају се из групе, друге јој се прикључују. Зашто би се и уједињавале, зашто би се једна жртвовала за другу? То се међу „антилопама наказама” не догађа. Ипак, кад дође време да мајке, скоро све истовремено, у исти сат, донесу свој подмладак на свет, оне тада имају исти, заједнички циљ: да заштите своју децу па стога стварају одбрамбени зид, спремне да у тој одбрани изгубе и живот.

Пола године сигурности

Захваљујући свим овим „триковима”, малтене све бебе преживе прву половину своје прве године. Да их здравље и даље тако служи, дошло би до невиђеног, наглог пораста броја гну-антилопа. Али, природа се постарала за равнотежу између животињских

врста јер би, иначе, гну преплавио Африку. Оно што не улове лавови, леопарди, гепарди и хијене, нестаје на начин јединствен у животињском царству.

Када млади наврше шест месеци, мајке им ускрате млеко а без мајчиног млека они немају у себи ни антитета која их штите од разних болести. Све до навршене прве године они не могу сами да стварају та антитета, тако да је током тих других шест месеци њихов организам веома осетљив. Одбрамбену способност млади губе сви истовремено јер су истовремено и дошли на свет. Тада избија нека врста куге, и то само међу младима између шест и дванаест месеци – млађи још стичу имунитет преко мајчиног млека, а старији га већ стварају сами.

Известан број гнуа страда

и од крокодила у време када огромне групе – поновићемо да то нису права стада – на својим редовним годишњим сеобама морају да пређу преко река Мара и Грумети. Било би још и добро – добро по те животиње – када би страдали само они припадници групе које крокодили дочепају својим страшним чељустима. Много више жртава односи пометња која настане кад се крокодили појаве. Млади се изгубе од својих мајки које су дотад у стопу пратили, па чак ако и стигну до друге обале више не могу да их нађу. Они од шест месеци остају тада без млека, и заштите, па им болест не гине.

Уколико је група која прелази реку већа, утолико је већа и пометња па и више младих остане без мајке. Природа тако одржава приближно сталан број гну-антилопа у степама Серенгетија, а и у осталим крајевима Африке.

К. В.

СНЕЖА - БЕЖА

Њена пустиловина трајала је пуна два месеца. Женка циновског панде с именом које у преводу значи Снежана коначно је нађена и враћена у зоолошки врт Шангваншан у близини града Судоу, на југу Кине. Побегла је тако што је изгризла парче дрвене оgrade, а у трагању за њом учествовало је, кажу, хиљаду људи..

РЕШЕЊЕ

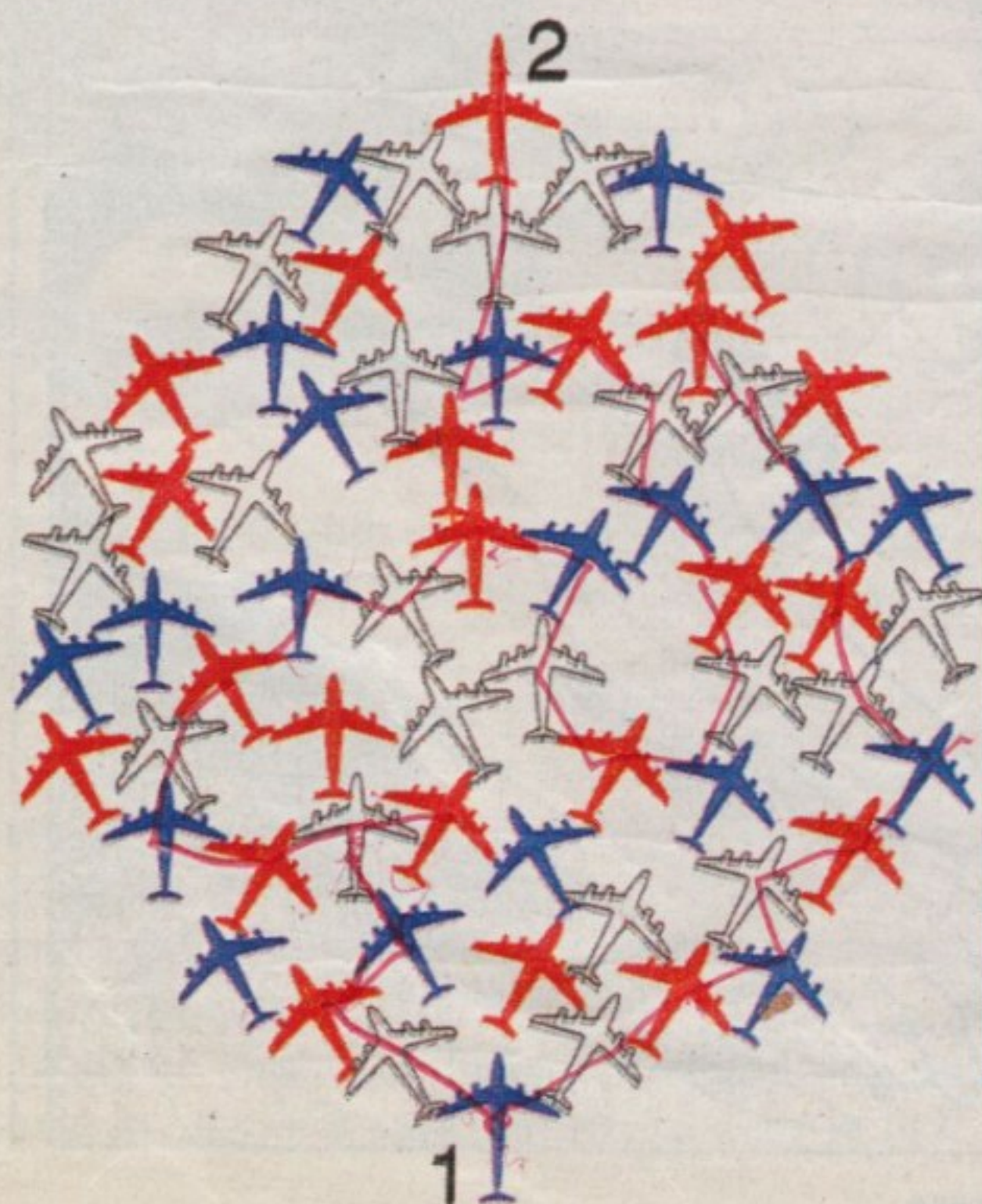
AIR FRANCE

ПОЛИТИКИН

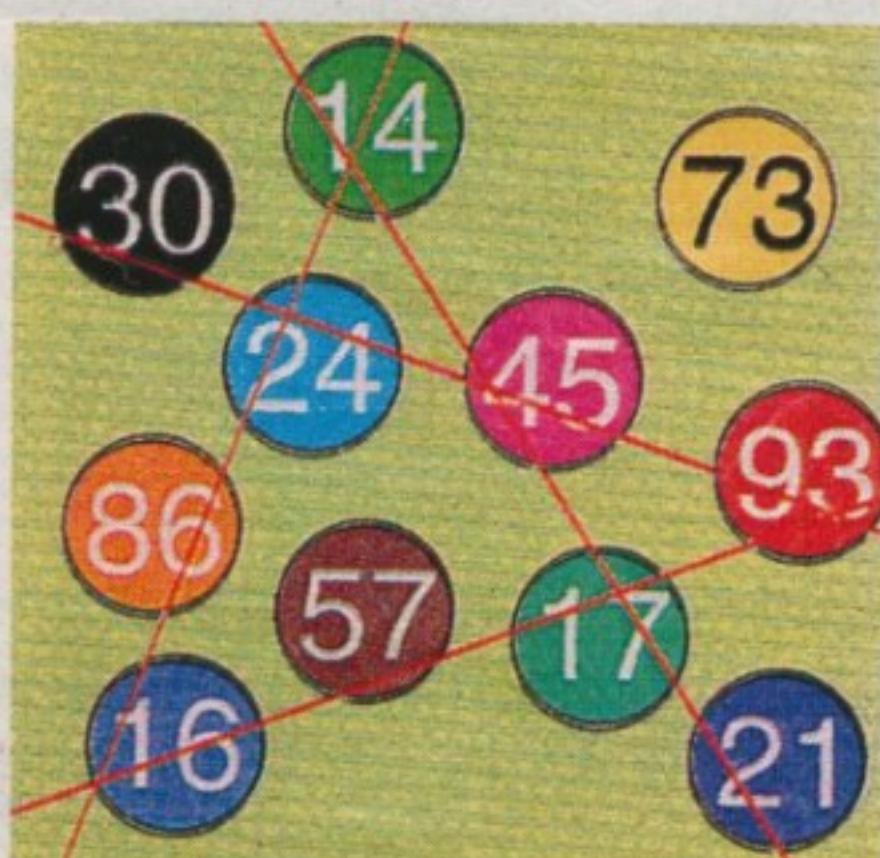
ЗАБАВНИК

ИГРЕ НА ВИСИНИ

АВИОНСКИ ЛАВИРИНТ

СКРИВЕНИ БРОЈ

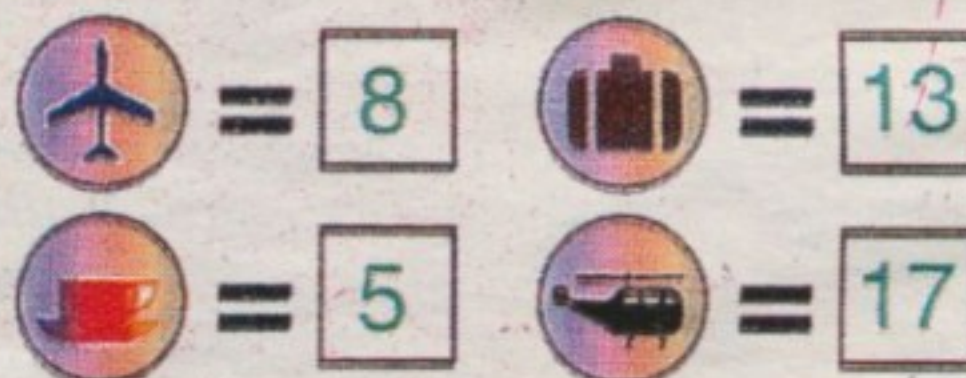
ПТИЧИЦА!

2, 5 и 6.

ЛОГИКА У ТРИ НИЗА

Први ред: 3 – авион је за 30 у правцу супротном кретању казаљке на сату.
Други ред: 1 – супротне су и боје и смерови.
Трећи ред: 1 – горњи авион није обојен, доњи је променио смер.

ЗВЕЗДА

ПОЛИТИКИН

55

ЗАБАВНИК

Уређује: Вишо Недељковић

Илуструје: Љубомир Милојевић Љубац

Способности откривања обољења

Може ли ми нешто детаљније рећи шта је то психопатологија и којој грани науке припада?

АНА
Свилајнац

Психопатологија је способност која се развија на основу психолошких моћи и којима је могуће открити физичка обољења. Људи са најприроднијим психичким способностима спадају у област истраживања психологије, а њихове способности деле се на две групе: експериментална истраживања – као што су психометрија (премена мисли) и видови психометрије. Другу групу чине феномени психокинезе (покретање предмета неком телесном енергијом без додировања).

Данас постоји мноштво људи који су пролазили да поседују психолошке моћи, посебно психопатолошке – да предвиде разна обољења (што наравно могу да утврде само научна истраживања), и што обилатно наилажују.

Ипак сакаћење паса

Добио сам великог шнауцера коме би требало, по кинолошким правилима, да се секу реи и уши. Тако каже мој старији брат и тврди да без тога пас неће моћи да учествује на изложбама. Шта да радим?

ФЕДОР
Нови Београд

Слажемо се с тобом да пас треба да изгледа онако како га је природа створила, и претпостављамо да желиш да ти он буде другар у игри и љубимац, а не изложбени експонат. Тачно је да сечење реи и ушију ипак личи на сакаћење, мада стандарди неких раса паса, међу које спада и твој шнауцер, прописују сечење реи, па и ушију, што се ради од давнина, када су неке врсте паса коришћене за борбе у којима је противник могао да их озледи. Занимљиво је да је подсецање реи и ушију паса због одређивања неких стандарда у Енглеској забрањено још

1898. године, а не недавно како се обично мисли. Штавише, у Британији ниједан пас не може да се појави на некој изложби уколико је на овај или сличан начин „улепшаван“. Ове британске прописе пре десетак година прихватиле су и све земље Скандинавије.

Страхови

Зна ли шта су антропофобија и охлофобија и колико, уопште, фобија постоји?

МИРКО
Земун

У медицинским енциклопедијама пише да постоји преко стотина разних фобија (грчки: фобос – страх) пред неком, често измишљеном, опасношћу. Познајемо су и највише присутне бојазни, односно фобије, од летења авионом, зашво-

реној простора, висине, вожње лифтом...

Антропофобија је ипак чешића и означава страх људи од масе, обично на спортистичким стадионима. Сродна њој је и охлофобија која се јавља код неких људи који се изненада нађу смешени међу више особа.

Аришин према мериру

Никако нисам могао да сазнам колико центиметара износи аришин, и да ли још неко користи ову меру? СЛАВИЦА ДРАГОЈЛОВ
Нин

Реч аришин је шурског порекла, као и сама мера коју данас мало ко користи у свету. Дужина аришина није ипак одређена и кретала се између 64 и 75 центиметара, а означава „раздаљину од рамена до врхова прстију на рукама“. За-

нимљиво је да постоји више врста аршина чија дужина није била иста. Познати су: абацијски (који су користили кројачи народног одела), шртовачки, шерзијски (шакође кројачки), дунђерски (зидарски) и чаријски. Абацијски и шртовачки прављени су од дрвета дужине 64, а ширине 1,5 центиметра. Био је подељен на осам уруја, односно, осам једнаких делова, а сами уруји били су краћом цртом подељени напола. Последњи уруј на крају аршина био је подељен на четвори дела, и ова четвртина уруја звала се треј. Аршин, као што смо рекли, није више у широј употреби јер је још крајем прошлог века замењен једносоставнијом и практичнијом мером – метром.

Возач моторног чамца

Желео бих да овог лета добијем дозволу за возњу моторног чамца, па вас молим да ми кажете какав испит треба да полажем.

СРБАН Ш.
Бешка

Испит за добијање дозволе за возњу моторног чамца није баш једносаван и састоји се из усменог и практичног дела. Практични се, наравно, полаже на моторном чамцу, а на усменом делу проверава се знање из следећих предмета: 1) правила о избегавању судара на води; 2) пловидбене прописе на унутрашњим пловидбеним путевима; 3) основе навигације; 4) пловидбени објекти и њихово искоришћавање; 5) познавање мотора и 6) основи пружања прве помоћи.

У практични део испита спада: 1) управљање пловним објектом у пловидби (присајање, сидрење, руковање ојремом и уређајима, као и разликовање и употреба сигнала); 2) припрема и укључивање мотора у рад, контрола рада и заустављање мотора.

Клуб љубитеља бродских макета

Зовем се Филип Ђурић и имам 5,5 година. За рођендан сам добио пластичну макету брода „Fenix” – 500, у деловима, али ја ни уз помоћ тате нисам умео да га саставим. Распитивали смо се да ли негде у Београду постоји неки клуб љубитеља бродских макета, али без успеха. Уколико постоји, замолили бисмо их да нам се јаве на телефон: 011/444-0553. П.С. Ово писмо је писао мој тата Слободан.

ФИЛИП ЂУРИЋ
Београд

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА:

„И” укрштеница: бициклисти, илити, стр, кикирики, ц, Ир, Ири, си, нихилисти, Икић, стици; Скандинавка: амеба, лимар, Елена, Кинк, Сотада, ац, нанари, чираш, Лив, пецаре, О, С, минарет, Лесото, са, УТ, Нинон, Парафинац, анал, кафа, Томас, тик, илација, а; Испуњалка: Херман Хесе (махери, кармин, Бранко, кохери, десерт), Ребус: рука десница (”РУ” каде, ”С” Ница); Мозаичка укрштеница: Олимп, Ештон, сен, рокерка, водоскок, тг, ат, Златибор, лакнути, лид, држак, плоха; Пасијанс: фунта, туран, рунда, народ, долар, лапор, прело, порез, пезос; 2 х анаграм: баритон; ДА-НЕ питалице: 1. да, 2. да, 3. не, албатрос, 4. не, дијамант, 5. да, 6. да, 7. да, 8. не, Уругвај, 9. не, војводство, 10. да; Осмосмерка: Марић; Бела укрштеница: лепа пепа, ИБЛ, крај, ЛРС, покопати, е, асови, Брил, ЈЗ, не, Финци, елипсод, Рида, Окен, трач, Кили, Анић. Енигматске стране припрема: ЕД ”Ђорђе Натошевић”, Сомбор Уређује Славко Бован Аутори: Ж. Димовић, М. Милин, Ј. Недић и С. Бован.

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
БРОЈ 2372

YU ISSN 0032-339X

Први број »Политикиног Забавника«
изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Генерални директор »ПОЛИТИКЕ А. Д.«
Хаџи Драган Антић

Издаје и штампа ПОЛИТИКА А. Д.
11000 Београд, Македонска 29

Ликовно графички уредник Душан Глушац
Графички уредник слика Горан Војиновић
Редакција Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Слободанка Делибашић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић
Техничка редакција

Радоје Савић и Зоран Петканић

Секретаријат Зорица Филиповић

Дописници »ПОЛИТИКЕ« из иностранства:
Петар Поповић (Москва), Дарко Рибникар (Њујорк), Душан Симић (Лондон), Бошко Јакшић (Рим), Верица Рупар (Будимпешта) Момчило Пантелић (Пекинг), Боривој Ердељан (Атина)

Редакција »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«
Македонска 29, 11001 Београд, П. фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција
3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата за нашу земљу:

1 месец 39,00 дин. 3 месеца 117,00 дин.
6 месеци 234,00 дин.

Претплата на жиро рачун број:
40801-603-2-47280, уз обавезну назнаку:
»ПОЛИТИКА А. Д.« – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ,
»ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

Полугодишња – возом: 90 DEM или противвредност осталих валута. Полугодишња авионом:

I група-Европа: 150 DEM. II група-Блиски исток:

150 DEM. III група-Африка, Азија: 158 DEM.

IV група-Америка, Канада: 165 DEM. V група-

Далеки исток: 165 DEM. VI група-Јужна Америка:

175 DEM. VII група-Аустралија: 178 DEM. или

противвредност осталих валута

• Претплата се врши преко DEUTSCHE BANK AG
FRANKFURT/M (BLZ 500 700 10) на рачун КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД, Београд, број: 9359662, у

противвредности USD или DEM у корист:

»ПОЛИТИКА А. Д.« – Београд, левизни рачун

број: 70400-07021747 који се води код

Комерцијалне банке АД - Београд. Код уплате

обавезно навести - »Сврха плаћања« ПРЕТПЛАТА

НА ЛИСТ »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«. Копију

уплате обавезно послати на факс: ++ 381 11 3228

776 или на адресу:

»ПОЛИТИКА А. Д.« 11000 БЕОГРАД,

29. НОВЕМБРА 24, ЈУГОСЛАВИЈА

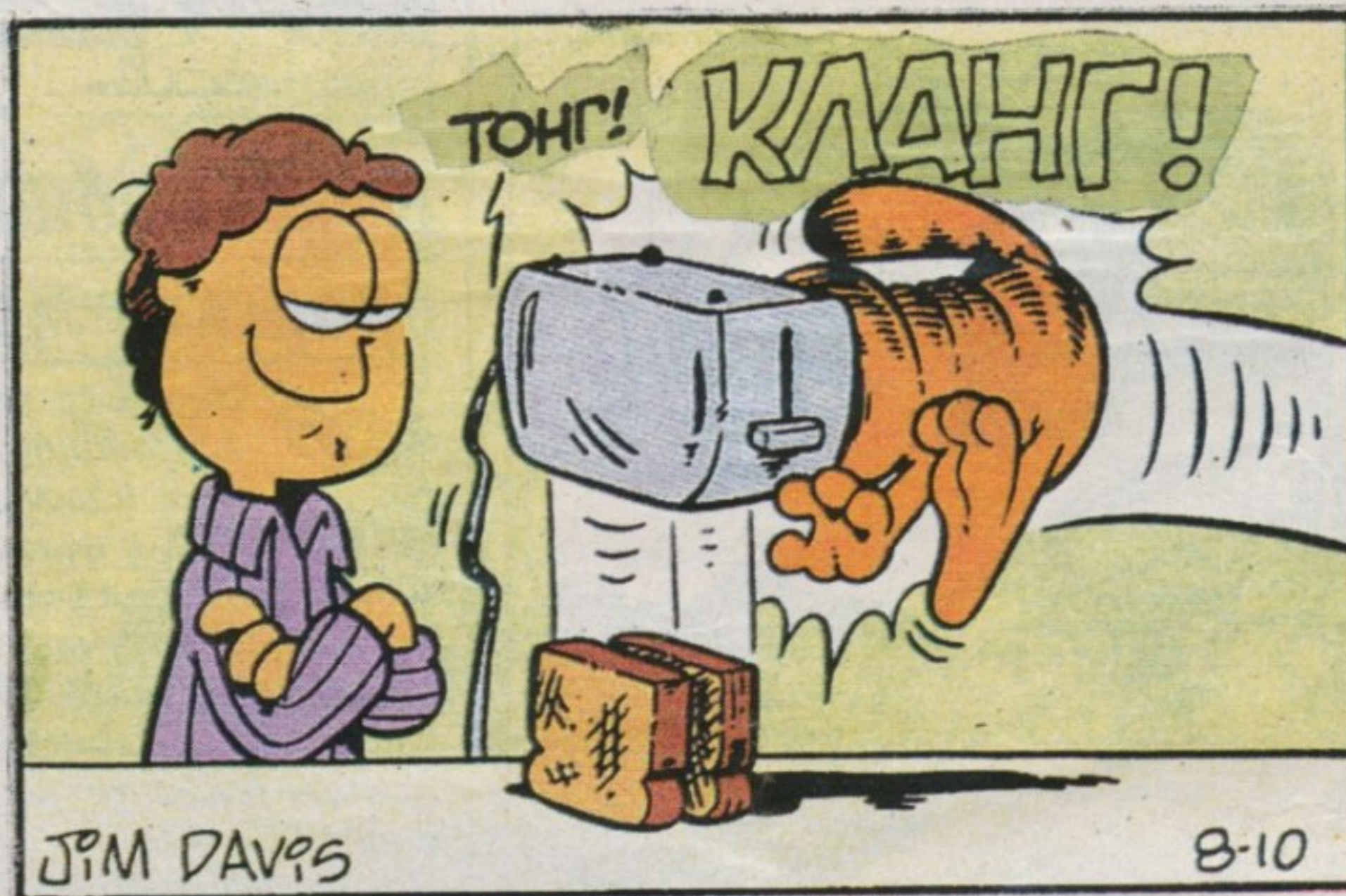
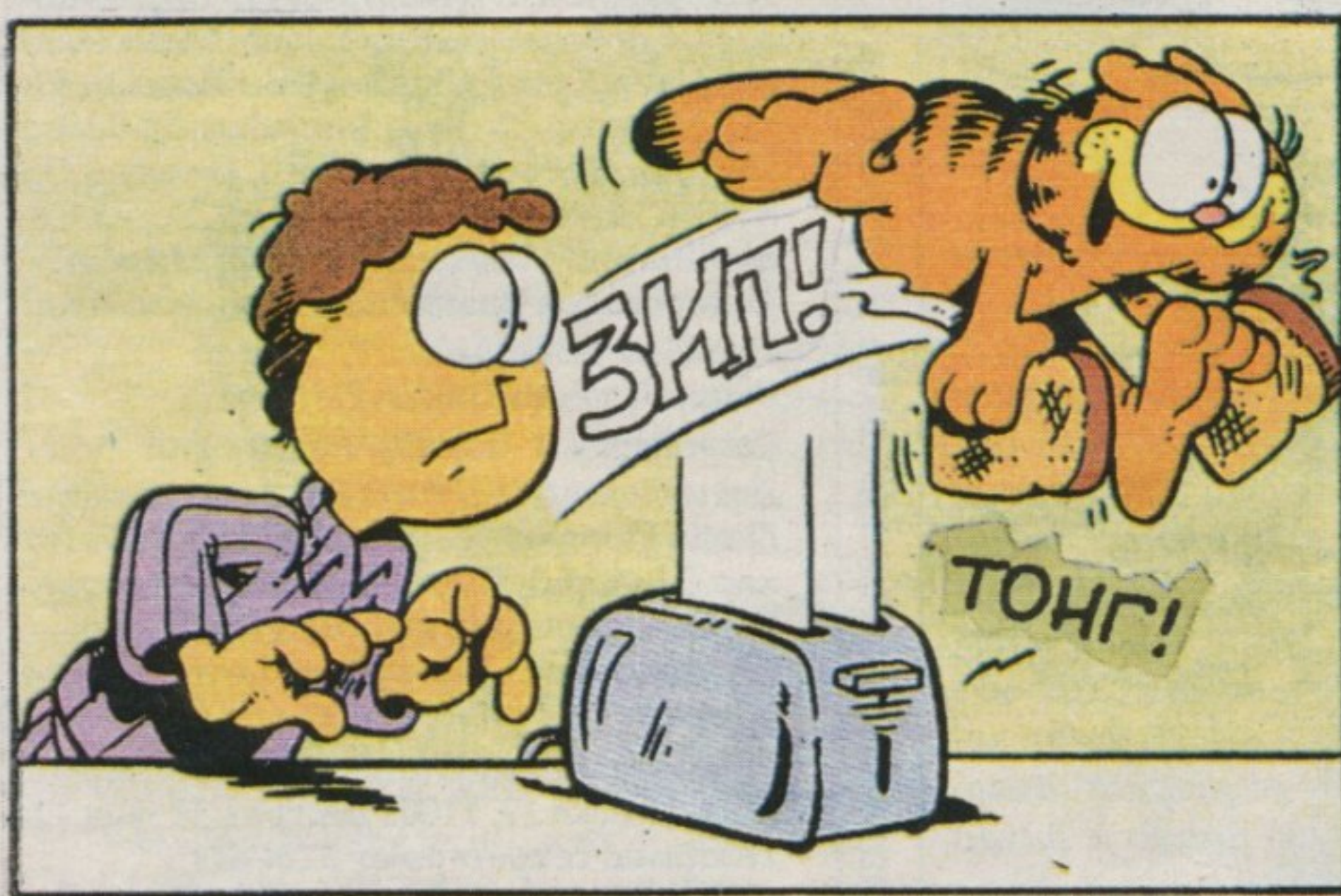
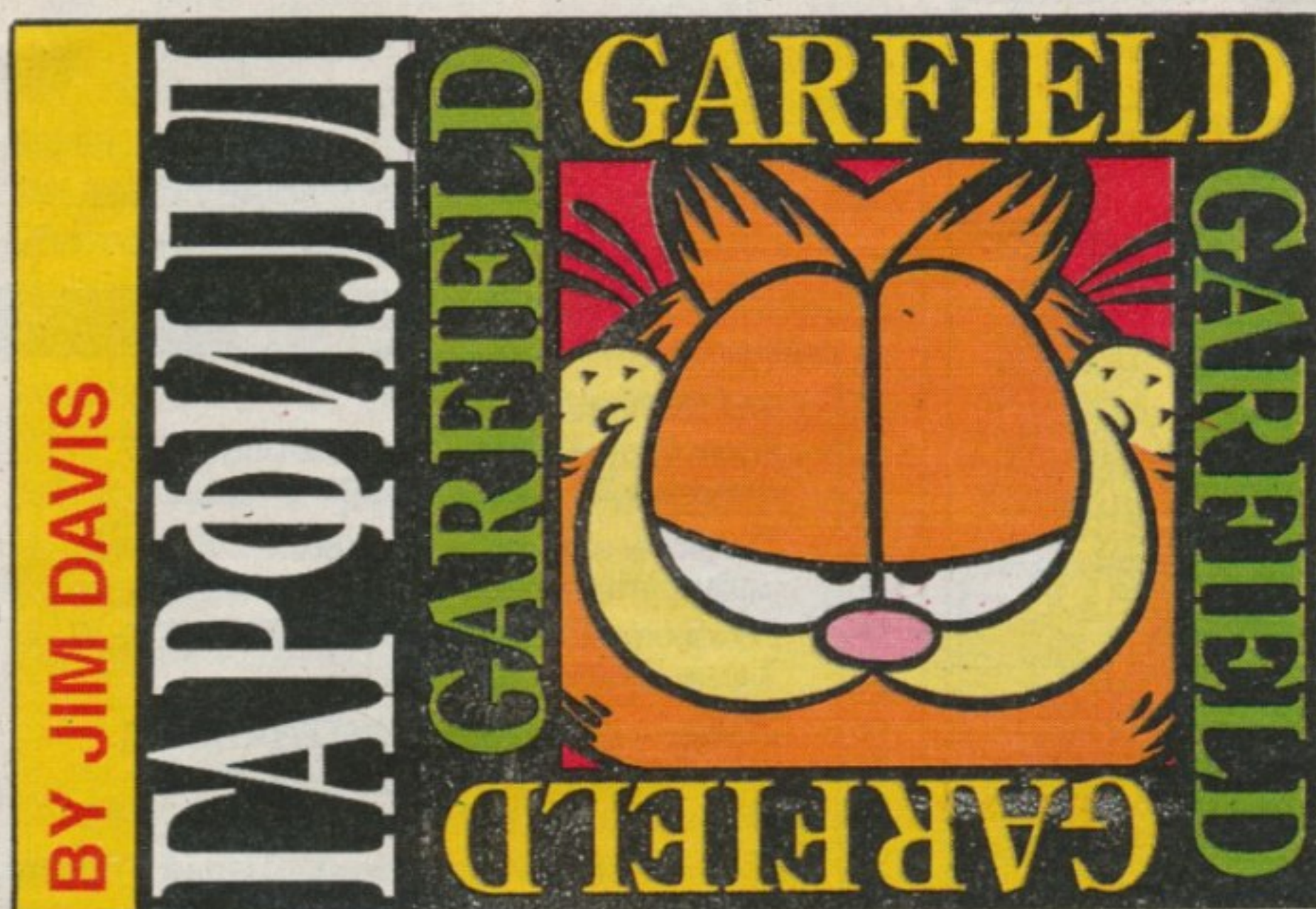
• Уплате за ОГЛАС на горе наведени рачун у

Франкфурту/М, а копију уплате на факс:

++381 113226 353 или ++381 11 3249 293

Годишњу претплату на лист не примамо.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

VELIKA NAGRADNA IGRA ZA SVE GLEDAOCE FILMA BATMAN & ROBIN

Gospodin LEDENI
Arnold Schwarzenegger

ROBIN
Chris O'Donnell

BETMEN
George Clooney

BETMENKA
Alicia Silverstone

OTROVNA AJVI
Uma Thurman

VODE VAS U AMERIKU NA PUTOVANJE U SVET FILMA

I NAGRADA

Putovanje (put i boravak) u SAD za 2 osobe
(u organizaciji turističke agencije Bellatours i avio-kompanije Lufthansa)
• 4 dana u Los Angelesu sa posetom studija kompanije WARNER BROS.
• 2 dana u Las Vegasu
• 3 dana u San Francisku

II NAGRADA

Sedmodnevni boravak u Ohridu za 2 osobe
(u organizaciji turističke agencije Bellatours)

• PROPOZICIJE •

Velika nagradna igra BETMEN I ROBIN startuje 1.08.97. i traje do 30.08.97. Pravo učešća u nagradnoj igri imate svi Vi koji sakupite dvadeset šest kupona (od 1 do 26) koji će izlaziti u toku ove četiri nedelje u listu DNEVNI TELEGRAF i pošaljite ih, najkasnije do 15.09.1997, ZAJEDNO SA DVE BIOSKOPKE ULAZNICE iz bilo kog bioskopa u Jugoslaviji gde ste odgledali projekciju filma BETMEN I ROBIN na adresu:

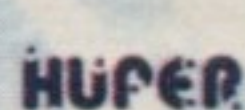
DNEVNI TELEGRAF

(za nagradnu igru Betmen i Robin)
KOSOVSKA 26/V sprat, 11000 BEOGRAD

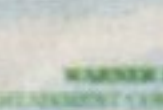
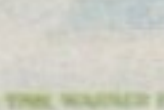
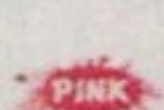
i još

200

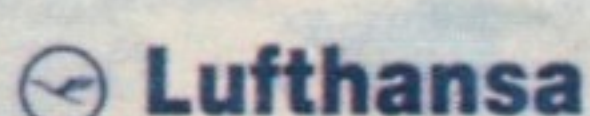
vrednih nagrada!

DNEVNI TELEGRAF
(za nagradnu igru Betmen i Robin)
KOSOVSKA 26/V sprat, 11000 BEOGRAD

Javno izvlačenje nagrade će se obaviti na TV PINK-u, nakon završetka nagradne igre, a imena dobitnika će biti objavljena u DNEVNOM TELEGRAFU i na RADIO KOŠAVI.

ПОЛИТИКНИ

58

ЗАБАВНИК

РЕКЛИ СУ...

Каг се мушкарци позабаве својом главом, то се зове „размишљање”. Каг жене учине исто, онда се то зове „фризирање”.

Ана Мањани
италијанска глумица
(1908–1973)

Прошав неке мудрости која је у моди не помаже никаква мудрост.

Теодор Фонтане
немачки књижевник
(1819–1898)

Био филмски критичар, то је сан сваког дејства – ледаш многа филмова и још ће плаћају за то!

Вуди Ален
амерички филмски глумац
(рођен 1935 –)

Човек је сујетан по природи, скроман по нужности.

Пјер Реверди
француски песник
(1889–1960)

Умислајте неког жайца шта је лепошта... Он ће вам одговорити да је то женка са два велика крула ока која ширче из њене мале главе, великим љоснајим усима, жућкастим шробухом и смеђим леђима.

Волтер
француски филозоф и књижевник
(1694–1778)

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

59

Свако може да се наљути – то је лако; али бити љут на праву особу, и до правој ствари, и због правој разлоја, и на прави начин – то није у свачијој моћи и није лако.

Аристотел
грчки филозоф
(384–322. пре н. е.)

Нико никада није био поштован због онога што је примио. Поштовање је награда за оно што је дао.

Калвин Кулиџ
амерички државник
(1872–1933)

Нема сведока тако стравног ни шугиоца тако немилосрдног као што је савест која обилази у срцу сваког човека.

Полибије
грчки историчар
(око 200–120. пре н. е.)

Писао поезију у слободном стилу исто је што и играо тенис са сучишћеном мрежом.

Роберт Фрост
амерички песник
(1874–1963)

Откриће неког новог јела значи за људску срећу више него откриће неке нове звезде.

Антелм Брија-Саваре
француски гастроном и књижевник
(1755–1826)

Наши непријатељи су учитељи који нас ништа не коштају.

Фердинанд Лесепс
француски научник
(1805–1894)

Лакше је борити се са нечистом савешћу него са нечистим умом.

Фридрих Вилхелм Ниче
немачки филозоф
(1844–1900)

Ниједан човек није способан да командује другима уколико није кадар да командује самоме себи.

Вилијам Пен
оснивач Пенсилваније, вођа америчких квекера
(1644–1718)

Једини најредак који је до сада постојао у политици разоружања је у томе што се некадашњи министри рата сада зову министри одбране.

Лајнес Полинг
амерички хемичар и нобеловац
(1901–)

Све је једна лепа књижа, али је од мале користи онима који не умеју да је читају.

Карло Голдони
италијански књижевник
(1707–1793)

Култура се не сиче ако човек многа чита, него ако мудро чита. Ни здравље не успева да се одржи ако човек многа једе, него ако мудро једе.

Андре Малро
француски књижевник филозоф и политичар
(1901–1976)

Писање историје је покушај да се успанови зашто човек разара оно што је изградио.

Ханс Хабе
аустријски књижевник и политичар
(1911–1977)

